

1600

[Faint, illegible handwritten text]

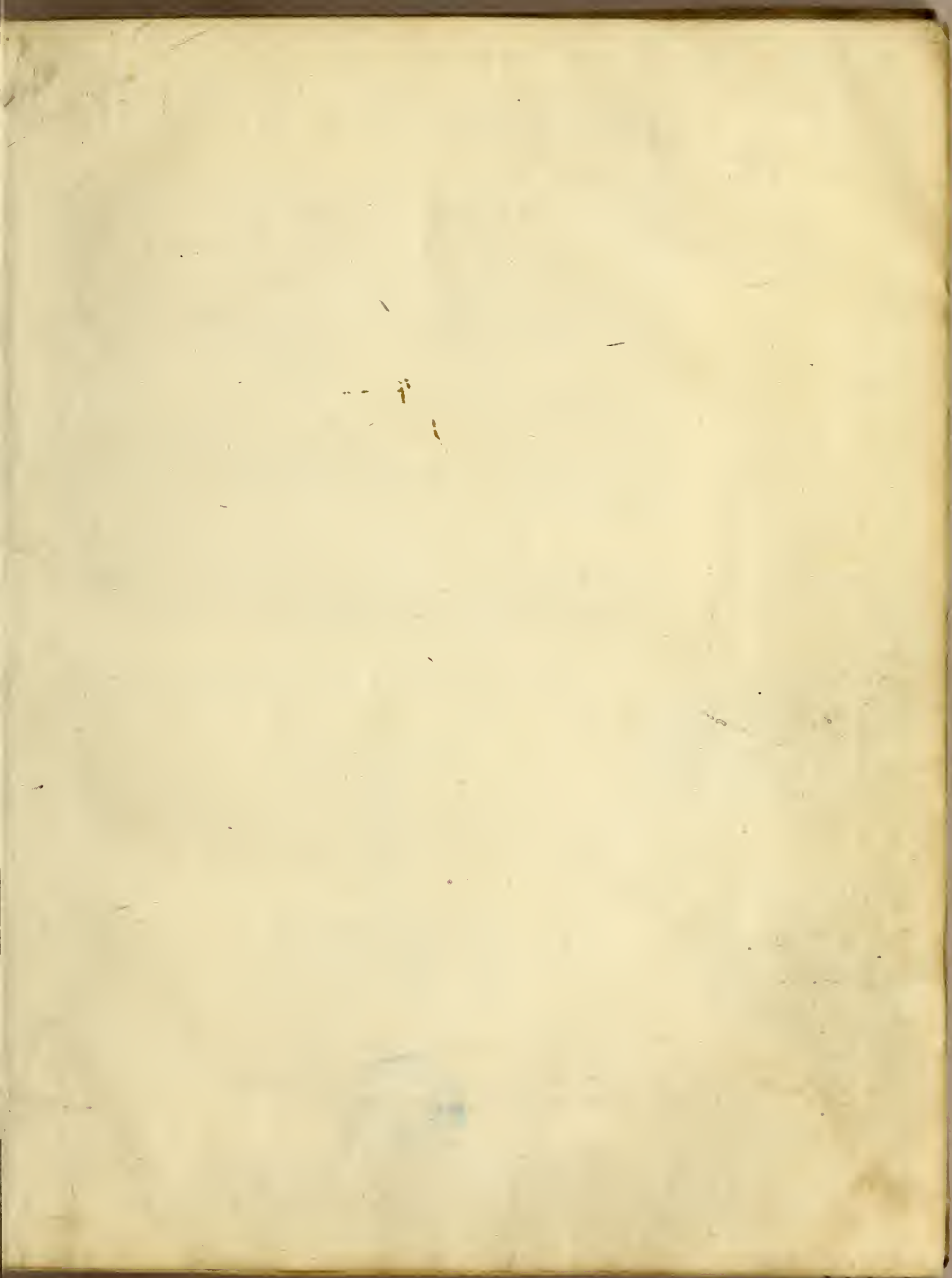
*Abellus
L.*

min. & J. alla.

**John Carter Brown
Library
Brown University**

1455

I
P 256

[Faint, illegible handwritten text]

[Faint, illegible handwritten text]

Pa 17e

De Vniuersitate liber,

IN QVO ASTRONOMIAE
doctrinae cœlestis Compēdium Terræ apta-
tum, & secundum cœlestis influxus ordinem
p̄cipuarumq; Originum rationē totus orbis
Terræ quatenus innotuit, cum Regnorū tem-
poribus exponitur.

SED ANTE OMNEIS ALIAS
orbis parteis TERRA SANCTA sum-
mo, hoc est, amplissimo compendio describitur. cui Gal-
lia ob primarium orbis nomen & ius substituitur, eo
quòd ambae toti orbi legem sunt datura.

GVILIELMO POSTELLO AVTHORE.

Multo verò maxima parte auctum, & à mendis repur-
gatum est ab auctore opus.

SECUNDA AEDITIO.

PARISIIS,

Apud Martinum Iuuenem, sub insigni D. Christophori,
è regione gymnasiij Cameracensium.

M. D. L. X. III.

LECTORI CANDIDO.

V V M, post comparatum huic nostræ Iapetiæ, quam fabulæ Europam dixere, monumētum, quo vniuersitas Ismaëlitaram possit in vnitatem rationis nobiscum reduci, statuerim quàm potero latissimè non tantum Cosmographiam explicare, sed maximè illas Corographiæ partes exponere, à quibus vniuersitatis iura processere, ideo Syriæ siue terræ sanctæ, & Celticæ specialem tractationem cū sui iuris rationibus curauit recudi. Quum enim receperim fore vt ipsa Atlatis & cæteræ regiones quæ Ptolemæo fuerunt incognitæ vnà cum inuentorum historiis à me in compendium reducatur, & ex multis Lusitanorum, Hispanorumque scriptis ipsorum vulgari lingua expositis Latine emittantur: satagam interea ne in ocio torpescam, etiam dum illa scribo, ista recudere, & ad authoritatis rationisq; primariæ munitum declarare. Nam reuera quorsum scopus nostræ vniuersitatis tendat nemo vnquam rectè probauerit, qui vel Gallæ vel Syriæ origines, & quonam inclinato capite Rex regum pro nobis luens emiserit spiritum ignorauerit. Nam triplicatum basis in Terra Sancta est, Medium autem primæ in Gallias procumbens & super Vuesterreichios finem nostræ habitabilis faciens, vsque in Gallæ nouæ litus, summæ felicitati influxum ponit, & sic cælum suo factori incogitater consentit. Cæterum te per Iesum Christum rogatum velim candidè lector, vt boni hanc nostram quantulamcunq; opellam consulas, & siquid humani patior, in his & in quibuscunq; aliis meis scriptis, quum omnia Ecclesiæ Catholicæ iudicio subiecta cupiam, condonare & excusare digneris. Homo enim sum, qui mutuo excusationis officio mundum optimè consistere posse iudico. Vale, Parisiis in Geruasianis scholis prima Septembris

1563.

DE UNIVERSITA-
TE SEV DE COSMOGRA-
phia compendium.

RATIO HVIVS INSTITVTI:

*Q*UUM sit homini propositum, ut toto conatu debeat in summum suae felicitatis scopum ferri, sit autem summa ipsius felicitas in animi bonis latissimè cōquendis constituta: sat agendum in primis illi est, ut veritatem ipsam via praestantissima assequatur. Tunc autem verum ipsum nos assequi certò scimus, quum non tantum per causam, sed propter causam maximè in rebus naturalibus & diuinitus conditis ipsum cognoscimus. Quum itaque in hoc natura templo sit nobis ita ob oculos constituta Cosmopœia, ut in rerum originibus earumque loco & tempore tandiu debeat humani ingenij occupatio versari, quoad per causam & propter causam omnium Deum, ad eius videlicet laudem & honore ut maximè poterit fieri: cognoscamus: necesse est quousque principium, & cælum & terram generali saltcm cōprehensione cōcipiamus, nos in eo studio versari. Iam verò eo quòd pauci admodum philosophi sategerunt in providentia laudem & amorem, origines & causas rerum à se pertractatas conuertere, sategi librum de Formatione ex He-

brais in Latinum vertere, & commentatione illustrare: quo vno & sacris doctrinis & Platonis Pythagoricisve in Timæo expositis summa & lux & concordia ad futura est, ut summa autoritas & summa ratio vnà consonent, sicut sunt vnà à Deo instituta, Quum enim nulla doctrina auctor nobis ipso Abrahamo (qui illius doctrinae de originibus primus assertor affirmatur) possit dari antiquior, meritò illius Liber rationalis summo in precio habebitur, qui nobis religiosa veritatis parens est constitutus. Licet enim Enoch ante ipsum de diuinis originibus profeticè scripsisse legatur: tamè nec eius opus legitur ita institutum, nec extat in orbe Latino. Superest itaque, postquàm principia & origines mundi tradidi ex Abrahami doctrinis, etiam Locum mundi & Tempus ipsius ita tradere: ut nulla ibi fabulosa, nulla falsa describens, satagam ostendere, quomodo hætenus Deus non tantùm in vna aut altera prouincia, sed in vniuerso curam rerum humanarũ ita habuit: ut toto in orbe sint inexcusabiles, qui illum sicut Deum non glorificauerunt. Quum autem ea sint in primo fauoris Diuini loco ponenda, quæ primò nata sunt, & primis nobilioribusque Zodiaci partibus sunt supposita, opus est ut prima cura de illis populis Deo fuisse ostendatur, qui primi in ordine & cælesti aspectu sunt. Sic non tantum per causam, sed propter causam docere videbimur.

De cæli origine eiusque influxu & partibus.

Condito in suis Ideis ante intellectui agenti & possibili impactis, mundo, ita ut salua conditionis à Deo dependentis ordine, mundus sit in sapiëntia crea-

ta contemporaneus Deo, sensim ex prima materia assurrexit mundi moles in eam quam cernimus quātitatem. Extremitas itaq; subtilissima materiae primæ suis corruptiuis accidētib; spoliata & defecata in decē Cælestium orbū molem est eleuata. Quatuor elementorum massa remansit accidentibus corruptiuis obuoluta. Ignis vna parte seipso in ordine elemētari subtilior, aër duplo, aqua triplo, & terra quadruplo seipsa subtilior, rarior, tenuior & defecatio illuc sunt deuēcta. Et sic ex quatuor elementis consurrexēre decem orbes cælestes, qui non tantū sunt veluti forma mundi, sed singuli singulas habent intelligentias motrices: quarum arbitrio inæqualis fit singulorum cælorum influxus, unde regionum mundi in eodem parallelo diuersitas. Nam in eadem cæli ratione India est fælicissima, Æthiopia arenosa & infælix. Et rursus Beru & nouus orbis fælicissimus. Ex decem cælis septem primi sic habent. Luna, vt & cæteri sex planetarum orbes, ab occasu in ortum mouetur absoluendo orbem 27. diebus, sed ad solis coniunctionem rediens 30. die. Nogah, Cocah, & Sol annuo cursu absoluunt orbem, Maadim qui vehementia fortitudinisque sydus est, biēnio hoc ipsum facit. Tzedec ubi magistratū & æquitatis religiosæ vis residet, 12. annis. Saturnus siue Sabtai, qui à quiete & frigore, lentorēve & consistentia nomen habet, 30. annis. Octaua sfera eodem motu renittitur motui diurno, 106. annis vno gradu, mouens secum stellas fixas. Nona sfera septem annorum milibus super polos positos in capite primi & septimi signi, absoluit versus polos mundi suum cursum, mouendo stellas orbis inferioris. Primum mobile seu decimum cælum omneis vna secum

quotidie rapit à media noctis puncto ascendendo ad meridiem, & à meridie descendendo ad mediam noctem, unde prisca superiorum & Inferorum ratio. Quia opus est necessario, ut sub Deo omnia ordine fiant, & nil fiat omnino temerè, sunt supra cælum ordinata decem intelligentiarum genera, omnia illa ordinantia ut in finem certum, quæ mediantibus totidem intelligentiis decem orbibus impactis, mouentur hic ut in locum. Est autè in eo loco ubi elementaris ignis esse debebat, Ætherea regio 32. semidiametris terræ à suprema regione aëris distensa, usque ad concavum orbis Lunæ; unde temperamenti substantia ad elementa concilianda aduenit. Omnes itaque influxus cælestes sunt in corpora & animas non rationales, ab illis duplicibus intelligentiis sed mediante materia Ætheris. Diuiditur autem primum mobile, & per consequens nouè inferiores sphaeræ, in quinque circulos parallelos, unum obliquum, & duos sibi semper ita transuersos, ut ad equales angulos sese mutuò semper interfecent. Ex parallelis primus est æquator diuidens sphaeram in duo æqualia, cuius poli sunt poli mundi. Diuiditur in trecentas & 60. partes, quas gradus vocant, ut & singuli circuli præcipuè maiores, qui sunt Meridianus, Æquator, Horizon, & Obliquus orbis, quarum partium cuilibet in terra respondent sub maioribus circulis sexaginta millia passuum. Alij duo circuli proximi, dicuntur tropici, & sunt termini hic maximorum, ille autem minimorum dierum. Maximi dies, sunt in principio quarti mensis, minimi in principio decimi. Obliquus orbis tantum declinat ab æquatore quantum terminus maximorum & minimorum dierum à mediocribus per 23. gradus videlicet.

Itaque

Itaque duo minimi circuli iuxta polos tantum distant à polo mundi siue æquatoris, quantum distat ab eo obliquus orbis, ut nil aliud sint quàm signum reuolutionis poli ipsius obliqui orbis. Meridianus circulus est maximus in 360. gradus diuisus, transiens per polos mundi & per medium cæli ubiuis medio spatio inter ortum & occasum collocabilis, quæ cum attingit Sol, in die meridies est: in nocte est media nox. Diuiditur autem in quater 90. gradus ab Horizonte, qui & finitor dicitur, eo quòd separet partem cæli visam à non visa. Hic autem diuidit etiam æquatorem in quater nonaginta gradus, nisi his qui rectà sub polli habitât, quibus semper Horizon & æquator concurrunt. Sub obliquo orbe feruntur ita septem planeta, ut duodecim signis aut mensibus diuidatur annus per eum. Primũ itaque signum est in æquinoctio uerno. Secundum, transactis postea 30. gradibus. Itaque assignatis singulis signis aut mensibus 30. gradibus, sunt absoluti 360. gradus. Velim autẽ aut numeris, aut mensibus qui in sacris sunt, vocari omnes duodecim, eo quòd sunt 12. varij cæli influxus, quibus singulis singule præsent intelligentiæ. Nomen à Iano qui & Noachus est, ipsi decimo mēsi Ianuario remaneat oportet, eo quòd totus Terrena natura orbis, & potissimum genus humanũ hoc illi ipsi Noacho post Deũ debet quod supere est aquis Diluuij. Possimus autem sine fabulis vocare primũ, secundum, tertium, quartũ, quintum, mensẽ, & c. aut quintilem, sextilem, septilem vel septẽbrem, octobrem, nouembẽ, Ianuariũ, undecembrem & duodecembrem. Sed melius est assuescere nominibus sanctis, ita ut æquinoctij, uerni mēsis fiat unius & 30. dierum, & dicantur sic in ordine, 1 Nissan,

qui

qui sit pro Aprili aut pro Martio, Nam lunares sunt menses in Sacris, unde certo principio non sunt. 2. Arar, 3. Siuan, 4. Tamuz, 5. Ab, 6. Elul, 7. Tifri, 8. Chesuan, 9. Chifleu, 10. Ianuarius aut Noachius, 11. Sabat, 12. Adar. Intellico autem sic instaurare annum, ut Ianuarius sit cum primo signo accedentis ad nos solis, quando incipiunt dies crescere, quod intercalatis illis 21. diebus quibus nunc deficiamus ab æquinoctiorum loco, qui in primo gradu Arietis cum prima die Aprilis constitui debet, fieri potest. Nam non potest melius corrigi Calendarium, quam ut unà semper incedant menses & signa. Ex iis autem angelicis influxibus intelligentiarum duodecim sunt instituti 12. patres legis naturæ, totidem legis scriptæ & 12. legis gratiæ, donec sint totidem restitutionis omnium. Sed sunt sub singulis, seni ministri ita, ut resultent 72 varij influxus particulares, dum singula signa diuiduntur in ter denos gradus, ut præsent denis gradibus ad septentrionem singuli angeli, ad meridiem singuli. Propterea sunt 72. populi post diluuium, 72. animæ intrantes Ægyptum, instauratæ in 72. senibus Mosis alumnis, eadem ratione 72. discipuli Christi, & totidem futuræ Concordiæ orbis. sic statutum enim est in cælo.

De temporis & dierum ratione.

Licet cælum ipsum (interim dum septem naturæ conuenientibus interuallis, quos dies vocant, diuinitus & cælitus omnia sensim sunt de priuatione & materiæ potentia educta) innumeris fuisset seculis motum, tamen reuera nunquam potuisset H A B E R I temporis existentia, nisi fuisset intra cælum inclusus intellectus numerator, hoc est,

est, homo, cuius causa sunt omnia, qui ipse numerum motus notaret. Nugantur itaque Aegyptij, qui multos annos supra sacram chronologia ponunt, quum nil gesti in illis probent, multo falsiora somniarunt Chaldaei cum suis 300. annorum millibus, sed multo maximè & omnium impudentissimè Aristoteles, & qui cum eo sensibilis mundi ponunt aeternitatem, quia omnia sunt inter homines ipsius temporis stabilendi arbitros probanda. Nec mihi fabulae inter necionum sunt opponendae. Nam in sacris habemus diluuium vniuersali superiores memorias temporis. Subscribendum itaque sacris est. Tempus igitur quum sit numerus motus caelestis obseruati secundum aspectum Solis aut quarumvis stellarum à puncto in punctum redeuntium, certum est tribus primis diebus Geneseos nil temporis potuisse eo modo constitui. Quum autem intellectus numerator primus sit Adam, certissimum etiam est licet quarto, quinto, & sexti diei maxima parte fuerit tempus, non fuisse tamen computatum nisi à sabbathi priore vespera, quae erat in sexti fine. Licet itaq; ut à principio ad primam diem omnino necesse est, posset sensu spirituali admitti fuisse illa septem interualla creationis, longissimè antè, quoad natura ebulliisset, & in eam quam nunc habet molem creuisset, tamen septenario dierum interuallo fuisse ab intellectu primo numeratore ductum tempus sex dierum, primò necesse est. Quum itaque primam integram viderit Adamus diem Sabbathi duce intellectu agente, & reuelatione, opus est ut sex dies ante ipsum collocarit. Quare dominica dies prima est. Sunt autem huiusmodi dies horarum 24. singuli, sed hora non sunt vbiuis semper aequales. Nam in mini-

ma die sunt 12. hora, & in maxima nocte illi coniuncta sunt 12. sed tanto longiores quanto breuiores erant diurna, & contrà. Et æquales & inæquales conueniunt in æquinoctiis. Ideo vnum anni solaris principiū posuerunt in verno æquinoctio, alterum lunaris anni eo quod Luna in libra septimòve mense sole in primo constituto fuit cõditus mundus, quia æqualitas est inæqualitate prior, & similis pars dissimilari. Vnde certum est sensim ab Aprilis seu primi mensis principio Solem in obseruatione anni fefellisse vsque ad 25. Martij, seu duodecimi, vnde sensim à 1400. annis à 25. ad 10. diem venit. Quare omnia sunt in sua loca reponenda. Diei autem principium reuera à media nocte quum Sol ascendit, capi debet: noctis autem quum descendit. Sunt autem in sacris hebdomades dierum, hebdomadarum, mensium, annorum, de quibus alibi. Dies debent etiam explosis fabulis & feriis dici prima, secunda, tertia, &c. ut omnia instaurentur. Cæterum annus correctus constat 365. diebus, horis 5. minutis 45. secundis 24. ita erratum est singulis 106. annis vna die, quia Cæsaris calendarium 5. minutis & 26. secundis fuit diminutum. Vnde sunt iam ab anno Domini 1545. Intercalandi dies. 21. quorum singuli singulis 106. annis excreuere. Latini horã diuidunt in 50. minuta, sed Hebraei longè securius in 1080. partes ob facilitatẽ diuisionis in $\frac{1}{2}$. 540. $\frac{1}{3}$. 360. $\frac{1}{4}$. 270. $\frac{1}{5}$. 216. $\frac{1}{6}$. 180. $\frac{1}{7}$. 120. ob id rationem optimam vnionis lunaris Æquinoctio seruant, à qua nos absumus iam per 5. dies. sic est instaurandus etiam Chaldaicus aureusve numerus quinque diebus superius quàm sit: & obseruanda est ratio supputandi Hebraica, quæ à sacris Hebræorum & non à Chaldaeis est.

De Terræ & Aquæ globo, & de mutuo
elementorum nexu.

Ignis in sui substantia nobis exponit quatuor elementorum naturam. Quum enim interiores partes rerum adustarum & potissimum ligni nigras faciat, nobis ostendit verum terræ colorem. Nam proprium coloris terræ nigredo est. Et quia terra est siccissima, ideo ignis puram facit, & resoluit in cineres, qui sunt pura terra, siccissima videlicet. In superficie carbonis ruber est, & ostendit aquæ naturam, quam in suo humido Deus finaliter instituit, ut in vita sit rubra & sanguis atque animæ sedes. Nam alioqui aqua in se alba est. Sed ab igne siue à calido acquirit hunc colorem decreto Dei, suo nutu sic nobis immortalis vitæ basim demonstrante. Eternus enim ille rubor est, ob vitæ vniuersæ aternæ in sanguine hic demonstrari solitæ (quæ forma nostra est) essentiam. Hæc duo tendunt deorsum, & vnum globum faciunt violato in aqua naturæ ordine. Nam debet undique terra inuolui aqua, sicut aqua est ab aëre, & aër à sphaera igni destinata obuoluitur circulariter. Vnde merito homo tanquam animantium omnium rex dictus est à summa veritate per aptissimam similitudinem piscis. Quia nisi hic fuisset ordo naturæ violatus, aut nunquam fuisset, aut piscis esset homo. Ignis cæruleus in radice flammæ tendens sursum, notat aërem priuatione & habitu nobis cæruleitatem ostendentem. Flamma alba ignis igneus est. Nam ruber ignis non videtur nisi in aquæ ordine, siccus hic est & calidissimus. Aër calidus & potentia humidissimus. Aqua humida sed frigidissima. Terra frigida

sed siccissima, & ideo à calido incineratur. Sicut calidum vnitur cum humido ad vitæ basim in sanguine aut eius æquiualentia constituendam, sic agit aëris humiditas summe penetrās & calor moderatus in terræ siccitatem summam & frigiditatem mediocrem. Sicut itaque ignis calor summus & siccitas mediocris temperat frigorem summum & humiditatem aërea debiliorem in aqua, sic fit temperamentum inter aërem & terram, quæ est basis & suis grauium in centro, sicut ignis data ipsi ætheri, suæ alioqui corruptiua sedis regione est basis & finis leuium versus cælum.

Violato itaque à sapientia Dei orbium elementorum ordine, ex duobus aqua & terræ videlicet factum est vnum. Similiter propter salutem vniuersi, ignis actualis, eo quod alias omnia assidue corrumpere, parte tenebrosa intra terram abdita, parte clara in stellarum corpora eleuata locum quinta dedit essentia, quæ est regio Ætherea, cuius substantia est medio quodam inter aëream & igneam substantiam temperamento. Vnde verorum philosophorum sanctissimi dixerunt, ex horizonte, id est, ex concauo orbis Luna animarum nostrarum substantiam descendere. Dionysius Cartusianus primo tomo. Concussa igitur terra, pars densissima & saxis metalisque scatens, quæque erat centro proxima, ascendit, inque montes est confirmata. Mari autem & aquis cesserunt ea loca, unde editiores partes sunt eleuata. Sed quia longe maior copia aqua quam terræ erat, propterea opus fuit etiam diuino imperio dimoueri à terræ superficie & arctari. Nam alioqui in mari videretur tanta esse aquæ sublimitas, antequam ad 40. millia passuum pergas, ut sit quibuslibet altissimis montibus sublimior

mior. Sed diuinitus à Deo, & à Lunæ motu remouetur, ne operiat terram. Est autem subtilissima aqua constans mare syncera dulcisque aquæ supra mediam Aëris regionem in refrigerium natura & aquarum assidue consumi solitarum instaurationem. Vnde summa niues sub polis, ubi nunquam sol eleuat vapores: & summa pluuiæ in India tota, quando Sol est in intratropicorum vertice, ut probamus in Nili augmento, maximè secundo, tertio, quarto & quinto mense. Hinc illius maris, per cataractas cæli illius, aqua in Diluuiio descenderūt. Vnde etiam pluuiæ labroteræ in vere & autumno, quando nil aquæ rursus ascendere versus cælum videtur. Vnde sunt vel, si ad literam inteligi debet, esse possunt cursus fontis Paradisi. Sunt aquæ illæ actu super firmamentum suum in media regione aëris positum, ubi eas aquas, quas assidue & usus consumit, & natura omnino funditus delet (ut in Alembicis vitreis videtur) Deus assidue ita multiplicat, ut assidue instauro ponat ibi aquam & niuem sicut lanam. Nam & in aqua & in terra est assiduuum elementaris instaurationis fermentum. Quod enim ex igne generentur elemēta inferiora, falsum omnino est. Est enim motor & defecator & consumptor solum nō multiplicator. Nec enim quicquam procreat, sed destruit, ut etiam ipse cogitur fateri Aristoteles. Consumit enim vegetando & non instaurat. Terræ itaque & aquæ aut commune centrum est, aut omnino proximum. Nam & in itineribus & in Lunæ globo per eclipsin umbras rotundas videtur eorum vna iunctorum rotunditas & globus. Longitudo terræ & aquæ vna est ab ortu in occasum secundum Equatorem & parallelos, atque climata, que

ex autoritate Ptolemæi in magna constructione sunt 19. citra, & totidem ultra lineam quæ est sub æquatore. Alij & maxime Ptolemæus cosmographus, ponunt 7. citra & 7. ultra. Paralleli sunt illis dupli. Latitudo est secundum meridianum à polo ad polum. Vnde quadrifariam diuiditur orbis terra in quater nonaginta gradus quaquaersum tendentibus in sfera recta mediante finitore posito ad Moluccarum meridianum, & ad finem terræ, ubi primū meridianū posuit Ptolemæus, alioqui à circulo verticali & ab Horizonte fit eadem diuisio. Sed non solet sic diuidi orbis.

Diuisio terræ.

IN Asiam, Africam, & Europam diuisere olim orbem terræ, sed quia à tribus Noachi Ianive filijs post diluuiem uniuersalem est primo habitata, ita ut Asia fuerit ut maxima parte Semi, Africa Chami seu Chamesis, Europa Iapeti, opus est vocare Asiam Semiam, Africam Chamiam aut Chamesiam, Europam autem Iapetiam, nisi uelimus Asiae ideo nomē seruare, quia illud est impositum ab Asia uxore Iapeti. cui Iapeto fuit uniuersi ius concessum, quum Chamus fuerit constitutus seruus eius & illi acquirens, & præter suum ius Europæum, iussus fuit ut in Semi tabernaculis habitaret. Præter has tres partes superest apud Antipodes nouus orbis quæ est Athlantis à Platone memorata, sed de altero Iapeti nomine uocata. Nam Iapetus Atalus & Atlas uocaliū vario usus dictus est, unde & occidua parti Africa & toti mari Athlantico nomen imposuit qui creditus est ibi ob astrorum scientiam sustinuisse cælum in Orpheica autem doctrina, eo quod uoluit

luit contra Ihouam superiorum Dominum tanquam gy-
 gantum princeps insurgere, detrusus est in inferius Hemi-
 sphærium ad regnum inferiorum siue descendens cæli, ubi
 cælum siue superius Hemisphærium sustinuisse dictus est.
 Sed reuera hæc est mythologiæ ratio, quia concesso iure Re-
 gni temporalis ipsius Iapheti filius, eo quod à regno bene in-
 stituto substinetur, perfectæ religionis cælum, dixere à Io-
 ue religionis moderatore fuisse detrusum ad suum Hemi-
 sphærium temporale. Sed & propter doctrinam qua for-
 mauit uniuersum, dictus est humani generis per se & per
 filium Prometheum (qui & Gomerus Gallus est) author
 Asia à Chamesia diuiditur mari rubro & linea ducta ab
 eo ad mare mediterraneum. A Iapetia autem partim mari
 mediterraneo ad Egeum, Helespontum, Bosforum, Eu-
 xinum mare, & Meotida, adque angustius Bosfori Cim-
 merij transmissam paludem partim Tanai fluuio & Du-
 uina, aut linea ducta à Mæotide ad mare septentrionale.
 Admittitur inter Iapetiam & Chamesiam mare Medi-
 terraneum per Gilybaltaris fretum, quò emittit mare medi-
 terraneum eas aquas, quas à Ponto ex Danubio, Boristhe-
 ne & Thanai, à Nilo, Bagrada, Pado, Rodano, Eberó-
 que magnis fluminibus recepit. Olim cooperuit hoc mare
 Numidia, Egypti, Asia minoris, Schythia, Thessalia,
 & Gallia Cisalpina partem ad Venetiam regionem per-
 tinentem. Habet sinus multos sed celebriores versus Iape-
 tiam ad Galliam, Hadriam, Ioniam, Atticam, Thessaliam,
 Propontidem, Pontum & Mæotida paludem, inde rursus
 ad Pontum, & transmissa Asia ad sinum Isicum & Sy-
 riam. Inde iuxta Chamesiam ad Syrtes. Asia admittit tria
 maria

maria intra se, Arabicum, quod rubrum dixi, Persicum,
 & Caspium, quod caret patenti exitu ex maximis flumi-
 nibus conflatum, Rha, Oxo, Iaxarte & similibus. Coni-
 cit autem non immerito Aristoteles emittere subterraneo
 fluxu aquas in mare Poticum ad ea loca quæ β&δεα πόντου
 vocantur, eo quòd bolis iacta nullum ibi fúndum inuenit.
 Nam & marinæ & fluuiatili aquæ, tota terra conflucit
 & peruia est, ut in hoc mari, in lacu Asphaltite, in Dama-
 sceno, in Nurhino, & omnium maximo Bono homo in A-
 tlantide America innumeris aliis patet, ita ut inde pa-
 teat, omnino esse possibile, ut ex quouis altissimo monte a-
 quæ possint nõ solum ad quatuor seiunctissimorum fluui-
 orum Paradisi terrestres fontes profluere, sed ubi libuerit
 cursum flectere. Præter illa, tres habet lacus in Media, quo-
 rum vnus falsissimus est & rotundo sale in fundo abun-
 dans, tribus diebus à Taurisio vrbe. Sic terra vndique ma-
 ri alluitur. Nouus orbis à 90. gradu in latum versus austrum
 vsque ad nostrum polum patet, & mari vndique cingitur,
 habens ab ortu insulas fortunatas, quas dicunt hodie Isa-
 bellam & Hispaniolam cum multis aliis. Sic diuiditur or-
 bis terra bifariam, aut secundum cælum in quatuor equalia,
 aut secundum suas partes aqua nudatas, & sic est A-
 sia, Chamesia, Iapetia, Athlantis, & quæ versus Australem
 polum alicubi aperta est, & quinto in loco vocanda
 Chasidio. Sic enim in disputationum Cosmographicarum
 libris qui apud Oporinũ sunt typos cum Zohare expectan-
 do, vocare ratione alibi dicenda sum impulsus. Vbi sunt
 multæ insule, sed nusquam gentium maior videtur copia,
 quàm in Moluccis positis ad orientalem Syriae partem. In-
 dia

dia citerior ad Calecutios multas habet. sic & Septentrio,
 Athlātis, mare Egeū & sinus Hadriaticus. Verūm secū-
 dum rationem quinque parallelorū antiqui diuidebāt uni-
 uersitatē in quinque Zonas, duas ad polos inhabitabiles ob
 frigus, mediā ob calorem. Duas esse habitabiles & contra-
 rias omnino habere tēpestates. Sed tota terra ubicūque sit,
 est habitabilis, & nihil est, quin cōsuetudine fiat tolerabile:
 ut ex omnium gētium facie, quæ ubiuis detecta est, patet.
 Licet itaq; sub polis sint seni mēses noctis, post totidē diei:
 tamen semper ibi habitant. In media zona dies semper ferē
 æquales nocti, tolerabilē æstū reddūt. Caterūm in habita-
 bili illa quæ ultra dierū minorū tropicū est, omnino ferē est
 continuū mare, nec quicquam terræ prominet, nisi ad iuga
 Chamesiæ & Athlātidos. Est aliquid soli adhuc incogniti
 sub polo Antipodū nostrorū siue meridiano, quod quicquid,
 id est, ipsi Athlātidi, qui fere coheret, ad fretū Martini
 Bohemi cōiugemus, eo q̄ de nouo orbe est. Alia itē diuisio
 nostræ habitabilis fit secundum septem climata. Sed reuera
 singulis locis ubi dies est una hora maior quàm in alio ma-
 gis æquinoctiali vicino, debet constitui clima, hoc est, incli-
 natio umbræ. Vnde à 12. horis ad 24. sunt 12. climata po-
 nenda, donec uidelicet facta dies 24. horarum (licet reue-
 ra non possint ob subitam umbrarum mutationē differen-
 tiæ quinque ultimorum climatum distingui super terram)
 & inde ad sex menses vsque, sensim crescendo perdat um-
 brarum meridianarum rationes. Sic aut 24. Paralleli sin-
 guli horis dimidiatis, aut 36. singuli trientibus horarum,
 aut 48. singuli quadrantibus horarum respondentes debe-
 rent poni, si ratio umbrarum potuisset poni. Sed solo intelle

Et fieri potest.

De Cœlo figendo, aut sistendo in terra.

Vetusta philosophia finxit magnum hominem obuersa ad Orientē facie, tergore ad occasum posito, dextra manu polum australem, sinistra aquilonarem monstrante, quo voluere vniuersum in quatuor plagas diuidi. Fixi semper manēt poli. Ortus autem & occasus propter assiduū motū sunt incerti, nec possunt vsquam simpliciter aut absolute constitui. Itaque sunt termini ad aliquid. Nec enim potest dici ortus aut occasus certus, nisi illius aut alterius loci vel populi adiunxeris. Diuina autem prouidentia mirabiliter nostri temporibus dedit nobis figendi cœli argumentum certissimum. Ligula enim quadrantis horarij à magnete contacta nobis primum meridianum esse in fine Africae & Europae (quas Chamesiam & Iapetiam vocari volo) insinuat, ita ut non nisi in eo loco ostendat se filo meridiano subiectam. Deus ad hoc incogitantes Ptolemaeum & Abulfedeam Cosmographos impulit, ut ostenderet id esse in cœlo confirmatum, quod ipsi in hac parte constituisent, nempe priscorum Abrahamum & Noachitarum Chaldaeorum-ve libris profeticis inducti. Constitit itaque in suae creationis die, quae mundi quarta erat, Sol su per meridianum Moluccarum, ubi est Syriae orientalis Oriens, & Paradisi terrestris, secundum maiorum sententiam locus, summāque orbis terreni felicitas. Nam nō statim fuit intorta in hunc motum cœli machina quum assurrexit, sed singulis partibus orbis terrae influxit suas proprietates, quas demum vegetaret, postquam iam ante triduo tantum

tantum unita monstrat áque duobus in Hemisphæriis lux, lucida in superiori, obscura in inferiori fecerat tres dies ante stellarum Solis Lunæque formationem. Luna autem in oppositione in septimo signo erat in occasu. sic confirmatis in terra Genis aut Angelis facta est Regionũ mundi proprietates. Vnde fit, vt licet idem cælum, cum eodem influxu & lumine semper agat, tamen semper sibi similia in sua dissimilitudine, loca mundi relinquat & seruet, adeo vt licet hominibus suæ patriæ displiceat conditio, tamen nõquam mutetur. Quia Aristoteles noluit cum suo præceptore admittere creationem mundi, nõ potuit videre hanc cæli stationem, quæ necessaria alioqui est. Nam inter principium & primam diem sensim Deus creauit materiam ex nihilo in Cælum & terram. Ratione motus primi mobilis fit ortus & occasus signorum & stellarum. Ratione autem Solis suo lumine omnia corpora contenebrantis, fit etiam ortus, quũ stellas quas tegebat, relinquit extra radiorum suorum potentiam, fit Occasus Heliacus, quum radiis maioribus minores obliterat. Quũ itaque constituerimus Cælũ in sui primordio fixo notatis tribus meridianis, vno super Cambalu, altero super Orientalem Syriæ Babylonice partem nempe ad Susianæ siue Persidis Orientalem plagam, vbi ea de re Persarum Rex, tunc toto in orbe maximus, & Iudeorum genti libertatem, cuius causa mundus est conditus, reddidit: & templum Dei, Gẽtilium primus curauit rursus erigi. Tertio in fine terræ (nam quodlibet punctum longitudinis ab alio differens meridianum habet differentem, qui potest & Meridiei etiam & occasus nomine dici) opus est in terra constituere etiam singulis duode-

cim signis singulas regias aut sedes regendi orbis vniuersi gratia. Quarum sedium primam ob diuinam electionē & primi signi fauorem oportet in Syria sancta Ierosolymis reponi, alteram in Gallis Romæ in sua iura collocatis à Iano orbi parente. Sic decreuit Deus Cælum & Humana ratio. Reipub. enim Christiana, necessario toti terrarum orbi legem daturæ ordo hoc propter cōmoditatem sedium postulat, ut ad prima subsellia mūdi, quæ in Gallia & in Iudæa sunt ratione sui iuris constituta, constituātur decem alia loca. Chambalegh, Samarcand, Moscouia, Chassuma, Benemotapa, Marrocha, Leucetia, Chasda, Cusroa, Quimra, sub Romano Regno & Ierosolymitano Pontificatu.

Prouinciarum orbis ratio ex Cælo constituta.

Qum scopus totius scripturæ bene ordinatæ sit, ut ostendatur Deus habere rerum humanarum curam, satagendum mihi est, ut secundū electionem Dei & Cæli ipsius ministri influxum demonstretur institutio, duratio, successus, euersio possessionum huius mundi: quorum alterum mihi ex Semi, Iapeti, & Chamesis progenie ex sacris petita faciendum est, alterum ex cælesti disciplina tractandū. Moses itaque & Ptolemæus erunt mihi pro mea tractationis basi in medium adducēdi. Caterum ut etiam his qui sunt in humaniorum litterarum curriculo versati, consulatur, ad feram post præcipua loca compendium Ptolemaicæ Geographiæ in medium, ut eam decerpserit ex Ptolemaeo Glareanus (eo quòd nullus aptiori epitome illud argumentum tractauit.) additis mutatisque necessariis, obseruationem demum etiam tabularum Ptolemæi ad rationes longi-

longitudinis & latitudinis accommodatam. Ptolemæus itaque quadripartiti secundo nobis eas regiones exposuit, quæ primariis duodecim cæli partibus sunt suppositæ. Sed mira Dei providentia fecit, ut licet nusquam visa sit concordare cum Sacra scriptura Astronomia, tamen quâcumvis diffinitæ authoribus Disciplinæ demonstrent eandem rationem æternæ dispositionis. Primi itaque populi mûdi secundum sacra in Iapeti (cui solidum Monarchiæ mûdi ius à Noacho concessum est) Prosapia sunt Itali, Galli, Germani, & qui à Gallis primo processere. Demum Scythæ, Medi, Iones, Hispani, Moscovij, Thraces. Gallorû Gomeritarûve propago sunt Scythæ seu Rifæi & Thagormæi, qui populi Scythici sunt. Ab Ionibus venere Æoles, Cilices, Cyprij, Rhodij. Quum fuerit ipse Chameses per ipsam maledictionem exheredatus, & factus in Repub. mundi nullus, non est quod illius in sacra successione meminerimus. Nam & quæ habuit in sua Aphricana parte, & quæ habuit præoccupatione, sunt Semo & Iapeto acquisita, eo quod nullus erat in Republica. Quum autem sint omnia deducenda ad ius & possessionem Iapetarum, ea relinquam in sua loca in Ptolemæo tradēda. Licet enim Chusfæi sunt à Chusso, paternæ impietatis vestigia in cute nigerrima referente, Ethiopes, Mizrami siue Mizir, seu Egyptij, Phutæi, Mauritani, & Canaanæi à Canaan, tamen omnino nomina illius sunt abolenda. Porro à Semo supererant Iosefi temporibus pauca vestigia nominum, eo quod licet fuerit in primo iure mundi, ut qui erat Melchisedec & summus natuæ Pontifex, tamen quicquid erat in illius possessione ad dubitationem usque, erat positum in

Iapeti iurisdictione. Arpacfad vocauit Chaldaeos, à quo-
 rum regione vocatus fuit Abraham in terram Sur, siue
 Syriam, quæ ab Assur detracto Alef dicta est. Ælamitæ
 Persarum clarissimi populi sunt ab Ælam. Aram est Sy-
 rorum pater, unde & ad tempora vsque Augusti quum
 scripsit Strabo, Aramæi dicti sunt. Sic enim dicit: Sunt ad-
 modum coniuncti Armenij, Syri, & Arabes, siue linguam,
 siue ritus viuendi, siue corporum cernas lineameta. Et pau-
 lò post. Vocant enim Arammaeos quos Syros dicimus. Hinc
 Erembos putant dici, pro nomine tribus populis communi.
 Lydi sunt Ludi propago. Nam V, in Y verti facile solet.
 Heber est Hebræorum parens. Ceteros voluit nomine i-
 gnato esse prouidentia præter unum Huz, qui Huztidis
 Regionis fuit nomenclator, unde Iob est agnitus, & præ-
 terea Hastarmaut, siue Chassarmaueth, qui Sarmathis de-
 dit nomen. Sed de iis suo loco. Quum autem Prouidentia
 mundum regi à Magistratu duplici instituerit, Sacro siue
 Sacerdotali videlicet & temporali siue civili, cuius utrius-
 que iudex est minister, voluit etiam, ut prima iura mundi
 his magistratibus assignata & Diuini ordinis & Cæle-
 stis influxus rationem ita tenerent, ut iure Diuino, Cæle-
 sti influxu & humana ratione firmissimè illud cõstitutum
 videatur. Quum itaque sit nobis maximè ad eas orbis par-
 tes attendendum, unde nobis maxima prouenire compen-
 dia, particulari descriptione & originibus eas potissimum
 duas regiones attingemus quæ in Primogenitura mundi
 sunt. Quum autè nil sit clarius, felicius, aut magis admi-
 randum ea prouincia, ex qua ius profluxit diuinum, à quo
 potissimum vnus Dei cultus exortus est, ex cuius gen-
 te de-

te demum Pontifex, Rex, & Index Patêrque æternus
Deus & homo Christus Iesus natus est, quæque ipsa vici-
na & obnoxia summis mundi potentiis, nunquam tamen
potuit aut externis religionibus aut principatibus subigi,
quandiu electi habitatores in ea sunt versati æquitate,
quam illis diuinitus accepta lex præscribebat: merito pri-
ma tractatione in ea versabor, ut illam pridem scripseram,
additis ante tractationem eius causis.

✻ SYRIÆ DESCRI-
PTIONIS COMPENDIUM,
in Euangelij regni & Monarchiæ æter-
næ lucem & assertionem conscri-
ptum & comparatum.

Quæ sint Syriæ sanctæ Chorografiæ in confi-
deratione præponenda, ut quanti sit ea tractatio,
quiuis auditor aut lector facile iudicet: & in quem
scopum hæc sit cõparata, iudicando factis demon-
strare satagat.

 Olius penè regionis fœlicitate & fama indu-
ctus, quum lectorem Regium stipendiis agerẽ,
incipi ad Syriæ describendæ tractationem at-
tendere, donec ex illa cupidine, verus mihi sco-
pus illius descriptionis affulsit. In hoc enim potissimũ tum
iudicavi hoc operis debere suscipi, ut Chorografia & To-
pografia illius lucem adferet præstantissimæ totius orbis
disciplinæ, quæ in sacrorum libris & eorum interpretatione
vñque

vsuque posita est. At verò hoc totum feceram, ex sola au-
 thorum lectione diues, nunc autem quum ipsam regionem
 præsens inuiserim, illique describenda, quandiu in illa egi,
 insudarim, ut in amplo satis opere de reconditissima Ori-
 entis historia, seu de Syriæ originibus traditum est, visum est
 illi compedio, quod lector Regius emiseram, paucula quæ-
 dam prælibare, & si quæ sunt, aut mea, aut illorum, ex qui-
 bus desumpsi culpâ corrigenda (nam à Typograftis sunt fe-
 re non pauciora errata, quàm verba) corrigere, donec opus
 in Syria scriptum prodeat. Nam mea scripta apud me nunc
 omnia non sunt. Cur autem nunc rursus in hanc curam de-
 ueniam, antequam ad descriptionem veniam, paucis ape-
 rire visum est. Ante omnia enim instituti reddere rationem
 oportet. Locus in toto orbe sublunari præstantissimus, fœli-
 cissimus, & admiratione dignissimus est Paradisus Ter-
 restris, quem constat ex sacris fuisse ab initio plantatum po-
 situmve in Oriente ipsius regionis, ex qua primum fuit vo-
 catus Abrahâ. Atqui ab Orientali Syriæ parte vocatus,
 ex Chaldaea venit in occiduam, in qua scripsit Moses eius
 posteritatis & neruus & vindex, ut inde ad Christum i-
 bidem sibi promissum veniret. Quum Meridianus circu-
 lus sit basis puncti Orientis & Occidentis: Syriam, cuius
 nobilior pars suo meridiano subiecta monstrat Paradisi lo-
 cum, necesse est pro nobilissima parte mundi constitui, &
 ut reuera est, haberi. Dum hic de Terrestris Paradiso ago,
 duplici nomine ad litteram exponere satago. primò ut qua-
 tenus fieri potest sensus sacrorum ad litteram prius constet,
 quàm sensu absoluto, summo mystico, & vere spirituali.
 Secundo ut piorum catholicorum Doctorum sententiæ sub-
 scribam,

scribam, quia putarunt, & scripserunt esse in Oriētis regione felicissima, & ad orbem vsque Lunæ eleuata. Nā dum secretiores sanctioresque Mosis interpretes impossibilem illius columnaris terræ eleuationem vidētes, perfectissime intelligūt Terrestrē Paradisum esse illū vitæ fontem Iesum, cuius vitæ & lucis sumus participes, nos docēt, quomodo verè ibi possit esse Paradisus Terrestris. Nam Christiani catholicique doctores, notant nostræ animæ substantiam quæ lux & vitæ est, ex illa luce quæ omnia replet decessa, deuenire in nos, ex horizonte orbis Lunæ (sicut pro concavo dicunt) proculdubio ibi eleuatum esse voluptatis ortum ex terra, ad orbem vsque Lunæ cōstat. Et quum intra nos in vitæ nostra qua nil dulcius aut charius esse potest, hoc habeamus, si nos nostramque originem agnoscerimus, certè in Paradiso Terrestris viuēdo iuste in corpore essemus. Quum ubiuis gentium (si quid ad pietatem facit locus) potuisset diuinitus ex Nemrodi impia Pyroseebia vocatus Abraham destinari, certissimum est Syriam sanctam, in quam fuit eductus, esse præstantissima & ad fundandam religionem aptissima constitutione, & ad vniuersi Basim defingendam prædestinatione. Nunquam Adam pulsus Paradiso, in Syriam Iudæam, vnde assumptus fuerat, rediens voluisset per sepulturam suam ibi primum sacrum locum mundi facere, ut in omnium sanctorum & summorum principum depositione videmus, & in iure humano legimus positū, nisi & diuinæ & cælestis & humanæ doctrinæ peritissimus sciuisset ibi sui peccati expiatorem debere nasci, & in suo vicariatu oportere suscipi, quamuis in sua persona reprobatus ad quoduis tempus, ab ipsismet Iudæis

dais fuisset.

Cæli terraæque dominus, & cuius sunt omnia propria, nunquam voluisset Syriam. *SACRAM. P. R. O. P. R. I. A.* sua vocari & esse, nisi celeberrimam totius mundi cogniti regionem esse, credi & probari ubiuis gentium voluisset.

Ianus ille vniuersi secundarius parens, quum ex Syria illa in arcam diluuiariam intrasset, & rursus ex Armenia ubi exitum est, in eandem antequam in Italiam veniret, rediisset: nunquam ibidem constituisset pro summo mundi Pontifice Semum filium suum, qui & Melchisedec, nisi summum & Dei & Cæli & rationis summæ fauorem in eam procumbere vidisset, trium iurisdictionum mundi peritissimus.

Ad quid vero summus primusque Cæli fauor & influxus, hoc est prima Arietis facies, unâ cum Leonis vi in eandem regionem sub Phœnicum nomine influente, in eam procumberet, nisi ut ibi Basim primæ potentiæ mundi, hoc est, veræ religionis statueret, & omnibus potentiis mundi redderet inuictam?

Summis opibus, potentiæ neruis, imperiis, & principibus fretæ falsæ Religiones, innumerisque sacrificibus & libris ritibusque munitæ, nunquam totis annorum milibus, maximè autem 1547. annis potuerunt euertere aut gentem illam, quæ rebellauit semper Regibus, aut suam Rempub. nisi 70. annis à Deo promissis euertere. Sed quæ factum est ut in toto orbe illi vni quam Moses, Syriacus & Abrahamicus nobis tradidit, ita funditus cesserint, ut hodie Christianismus, Iudaismus, Ismaëlismus Abrahamo natus, orbi imperet. A Syria enim duxerunt originem. Nam
Turcæ

Turchæ & Tartari sunt decem tribus Iudæorū antea clausorum in Arsareth. Et Mahumedes Ismaëliotarum parens religiosus & nothus fuit Samaritanis ex Iudæa in Arabiā proscrip̄tis, toto decennio Messias, unde summam collegit Ismaëliotarum potentiam. Cur ita à prouidentia consultum illi regioni est (donec Christiani veternum excusserint) ut quum reges Persarum (potissimum aut Chosroes) edicto statuissent, nisi in toto orbe illis subdito omnes & singuli Christo homini Deo & Syriacæ religionis vero instauratori conseruatorique initiati, eidem renunciaſſent, occiderentur, ut cessantibus à Syria & vera pietate ibidem defendenda Christianis, Ismaëlitæ semichristiani & semiuudæi ibidem se idololatriæ opponerent, & templum Homari in locum Solomonici seruat̄is Christianis ecclesus & populis? Ut adulteratis legitimis antea Christianis nothi succedentes, illos castigarent, probosque afflictionibus redderent, & cruce coacta, postquam sponte paupertatē probra & dolores horrendo, vitam veritati præferebant.

Sed reuera in hoc est electa Syria, & tot tantisque dotibus ornata, ut ab Occidente summum mundique clarissimum regnum ex Gallia videlicet & Gomeritis exciteret, ad hoc ut posita imperij Basis ad Noachi Ianuæ busta omnia in Syria ipsa restituat, & tantam ibi sub magistratu Melchisedeciano felicitatem constituat, quantam ibi ab æterno Deus ad futuram decreuerat, quādo Christum ut sui illum ibi reciperent, ibidem miserat, vel saltē post resurrectionem in suis vicariis primis agnoscerent. Hic vero est constituta totius mundi Basis, Anchora, & Clauus totius orbis medius, ut licet ubiuis in rotūdo terrarum

orbe possit dari & poni medium, tamen non nisi in arce
 montis Zion possit dari, poni, & haberi, ut demonstratiuè
 sit scriptum: Deus, operatus est salutem in medio terræ, eo
 quòd summo voto Dei Cæli & humanæ cupidinis bene or-
 dinatæ, summa felicitas sit ibi destinata. Sed quum sit cer-
 tissimum fore, ut sub Christo ipso, qui Syriæ proprietarius
 dici voluit, cõgregetur totus orbis, non tantum in vitam æ-
 ternam, sed ut Euangelium regni ante mundi consumma-
 tionem in toto orbe actu prædicetur in unitatem rationis
 & fidei, quæ fides, viæ tantum est, & non amplius patriæ,
 opus est id secundum sacrorum præscripta fieri, posito in Sy-
 ria sancta congregationis centro, ad quod centrum colloca-
 ta ibidem vicarij Christi sede, sicut Christus pro Petro &
 successoribus suis fieri prima & indefraudabili suo nutu
 voluntate decreuerat, opus est ut ducto à Christianissima
 mundi potentia in Syriam sanctam principio ab altero vi-
 delicet Arietis aspectu conducatur motus iste congregatio-
 nis. Sicut itaque in Cælo videmus per primi mobilis influ-
 xum seminibus totius mundi vires dari, & demũ per mo-
 tum octauæ sferæ & septem planetarum ab occasu in or-
 tum motorum proprietates earundem rerum, quas semina-
 uit influendo ab ortu primum mobile colligi in se, & in sua
 reduci genera ipsis septem planetis subiecta, secundum san-
 ctioris Magiæ disciplinam: sic opus est, ut ad litterã intelli-
 gatur sententia Profetæ ubi ait: Ab Oriente educam se-
 men tuum, & ab Occidete congregabo te. Sicut enim vi-
 demus ex Paradiso siue ex fœlicissimo totius mudi loco in
 Oriente posito, exiisse Adamum ad Syriam sanctam, indẽ-
 que Christum per Petrum venisse Romam, & in summa

ex Syria sancta, quæ nobis est Orientalis, exiisse omnes religiones unius Dei cultrices (quod est semen Dei) ad totius orbis habitationem, & maximè ad occasum prodiiisse, sic necesse est, ut à Christianissima totius orbis occidui potentia congregetur ad Syriæ sanctæ centrum, totus orbis.

Sicut enim ciuitas diaboli (cuius caput Nemrod finis autem Romanus Cæsar) sensim ex Babylonij seu Assyriis ad Medos seu Persas, & inde ad Græcos, & demum ad Romanos assidue oppugnando ciuitatem Dei, donec Christi vicarius, est Simonis Magi, & Neronis Cæsaris coloribus omnino tinctus, ab Oriete in occasum est profecta, prima iura mundi fidelibusque debita præripiendo: sic opus est ut ciuitas Christi & Dei (quæ reuera nil quietis ad hanc diem habuit) ab occasu in ortum proficiens, ad Christi proprietatem uniuersum orbem terrarum congreget, & ab occasu in ortum reducat.

Historia itaque præterita in sacris & eorum appendicibus posita, & futura locorum & rerum omnium restitutio à Gallis ibi promouenda, sunt duo Scopi descriptionis Syriacæ, uti figura & figuratum.

De Syriæ nominibus & eorum etymo.

IN omnibus linguis mundi requiri solita, & in una sola primaque lingua mundi constituta Etymologiæ veritas, nobis aperit Syriæ vocabulū, esse rei aut prouinciæ cōforme. Nam ut videmus per veteris Testamenti contextum, nullam plane totius mundi potentiam contra Abrahami posteros quicquam post Iosuem potuisse, nisi quum ipsi electi derelinquebant Deum, ita ut sine ullis humani

artificij muris esset solido muro diuinitus comparato munita, sic Deus voluit ut regio ipsa Dei murus diceretur שוריה Suriyah, שור enim murus est. in nulla enim alia lingua mundi quicquam significat. Arabes propago lingua sancta vocant Ssam, id est, primariam nominis denominationem, famam, & stabilitatem. Hoc tamen vocabulū hodie vulgares Damasco attribuunt, quia habitatio Syriae celeberrima est. Sed magis merito vocarint Damascum, quamuis ab Abrahami aconomo conditam Ssam per Ssin, quasi veneficā, eo quod totius sanctae Syriae & populi Dei destructio ex eo hactenus pendet, quod perditissimus princeps Achaz altare, & per consequēs Deum aut intelligentiam Damasci traduxit, & posuit intra templum Ierosolymitanum. Terra Canaan est dicta ab assidua rerum humanarum cura & diuinarum incuria, quam habuere Canaanai in Chamo filio Noachi maledicti. Sed nominis Syriae sunt aliae multae rationes. Nam à שרה Sarah quod dominari significat, potest dici, eo quod absolute & אדון אדון אדון dominium aut principatus totius mundi summus ea voce significatur. Licet enim & sint & olim fuerint inter Iudaeos, Christianos, Ismaelitas & Abrahames summi principes, tamē omnes coacti sunt in ea verba doctrinae sanctae iurare, quae nō nisi ab ipsa Syria sancta ortum habuit. Est itaque murus, stabilitas, & principatus primarius. Notat etiam vox Syria aut Suriyah summam & diligentissimam prouidentiam aut circumspectionem, qualis est in lege diuina ibidem data. Vnde & diuinorum canticorum fons est, ubi demum est exaratum & triturratum quicquid sacrosancti Doctores bubus à Paulo cōparati, diuini verbi to-

bi toti orbi enucleare satagerunt. Lingua autem Chaldaica, quæ in secundo genere veritatis est, habitationem per antonomasiam, castra primaria, effusionem summam, & diuinam satietatem nomine Syriae intelligit. Quod summa omnia illi regioni tribuam, ideo facio, quia summus apex diuinæ voluntatis cælestis influentiæ & humanæ rationis authoritatîsque in ea versatur. Quum autem in sacris sola intelligitur, vocatur ארץ ישראל, id est, terra Israël, hoc est, eorum hominû qui summa charitatis violentia satagunt cum Deo luctari, & conformes Christo tam agendo quàm patiendi fieri. Talis autem est virtuti veræ addictorum congregatio diuini verbi luce prædita. Quum autem in sacris cætera nominentur prouinciæ, quas sub Syriae nomine comprehendunt Cosmografi, tunc dicuntur ארם Aram, hoc est, sublimis prouincia: unde Strabo, Arimos & Arimaos Syros vocatos olim fuisse notauit. Mesopotamiam vocant, ut postea dicam ארם נהרים, hoc est, flumiorum duorum Syriam. Occidua autem pars dicta est פלשתי hoc est Palæstina propagata gens à Mizraim, id est Ægyptiis per Patrusios, aut Arabiae Petreæ populos. Sonat autem illa vox ruinæ positionem apto genti vocabulo. Græcia vocauit eam potissimum plagam Φοινίκης nomine, non à palmetorum abundantia, sed per similitudinem ad raritatem auis Fœnicis aut quod magis crediderim quod primi cultores fuerint Poneesch, hoc est, ignis inspectores & cultores Baali sive Solis. Hæc enim una prouincia semper ex seipsa affecta & destructa in eosdem cognatus religionis toto mundo dandi resurgit, & suis dogmatibus iam toto in orb e sunitata est, quum in se periit. Omnes enim artes quibus

bus humana vita reddita est cultior ad Fœnicum inuentionem referuntur. Sed de Etymo satis. Quum enim uideamus sicut ex ea fons omnium summæ authoritatis legum, hoc est sacrarum, quæ unius veri Dei cultum, docent processit, sic etiã Plinio, Mela, Strabone aliisque plurimis authoribus testibus omnes artes ex hac vna prouincia sancta ad litteras & doctrinas usque esse natas, nullũ est dubium quin sicut diuino, cœlesti, & humano voto prima est, & sicut primas Erymi sui rationes seruat, ita effectus totius mundi præstantissimos toti orbi parturiniuit, & hinc oportet in ea omnia restitui.

Quò tendat tantæ in vna prouincia excellentiæ scopus.

Licet uniuersi summus pontifex & Imperator Christus suæ diuinitatis rationem omnipotentissimam, & à nullo rationali animante refutabilem demonstrauit, & quum & suæ proprietatis regno, & iure, & vita per suos (suapte tamen uoluntate assentiente) priuatus adhibereturque (quatenus summus pontificatus mundi, & summã monarchia mundi in eum committere potuerunt) dum & pontificatus Auiti sedem fregit, & Romanam Monarchiam sibi subegit, ut nunc uidemus: tamẽ eius regnum hæcenus de hoc mundo nunquam ita fuit, ut uel atatem unam uerae libertatis in eius ecclesia uidere licuerit: unde ad eius potestatem in terra sicut in Cælo monstradam necesse est diuinitus eius spiritu plenam suscitari potentiam, monarchie temporalis uidelicet, quæ omnino ad regnum Euangelij & Euangelium regni sit comparata, & summo Pontifici as-
duo

duo vindici eiusdem regni sit assidua vindex. Quare scopus huius tractationis in hoc est, ut sicut militem & vires corporeas in suam monarchiam comparat Rex Christianissimus, ut sit optatissima pacis Ecclesie author, assertor, & conseruator: sic & nos qui sub tam felicitis principis legibus, & sub summi populi mundi fatis in disciplinarum omnium acquisitione versamur, eò contendamus, ut cordium uniuersi victoria illi ad hoc comparetur, ut adhibito in primis ad regni Christi in proprietate Syriae constituti Basim, animo, uniuersum orbem in sacram expeditionem & votis pertrahat & personis. Ad hoc enim in summa totius orbis uniuersitate Christus Romæ, Ierosolymæ, & Athenarum summum specimē litteras & disciplinas videlicet, ut in regno christianissimo collocauit, ut fructus & finis earum in regni christianissimi Basim transeat, per eas rationes quas subiungo.

Cur ad Gomeritas Gallos pertineat Syriam
instaurare.

Qum sit necessarium, ut (sicut ab aeterno Deus instituerat, humanus autem omnium gentiū consensus nullo modo suis votis defraudandus optat) sit vnus in vno modo, sub vno Deo princeps, qui omnibus præscibat, illius gentis & populi primario cōsensu eligatur necesse est, penes quem (omni felicitatis capite dotata ipsius regione) primogenitorum mundi ius reposuit, cuius nomen sit totius orbis terræ antiquissimum. Qui fidem primariam nempe de animorum immortalitate, & de summa sapientum & sacerdotum autoritate, ut apud Gētiles ante Christi ad-
e uentum

uentum semper habuit, ad quē prima totius Europæ occupatio pertinet, cui etiam vi armorum & secundaria occupationis iure secūdo successit subacta Europa, cui Cælum primarium influxum infundit, ad cuius ornamentum & insignia, & sacra vñctio est cœlitus demissa, de cuius insignibus, nomine, gente, & regno est ab æterno in sacris constitutum, penes quem est nata, lustrata, & reformata Romanorum monarchia, cuius arma imponunt sacris templi Dei mysteriis Colofonē, de cuius monarchia & antiquissimi sacrorum interpretes, & singuli qui nunc sunt in orbe populi, habent profetias sibi certissimas, penes quem agit summus ille ordo, qui sacris verum sensum distinxit, & ex Apostolico sensu repetiuit confirmauitque, rationi summam veritatem adnexuit, hoc est, sacram & Christo summam seruauit auctoritatem. Cuius Rex ipsa lectioe miracula edit, summus autem est Ecclesiæ Dei vindex & Christianissimus, cuius regio & gens est clarissimis totius orbis commētariis, hoc est, vel solius Iulij Cæsaris illustrata. Cuius ordo sacer etiam conflictu audentibus principibus præscripsit, in cuius regione fuere & Reges philosophi & amatores sapiētiae moderatores, cuius regionis Genius tam formidabilis Romano fuit, vt Romanos desperatis rebus humanis ad supplicationes, & ad cogendum sacrosanctum ærarium, & senes sacerdotēque alioqui immunes, ad militiam contra motum Gallorū cogeret: cuius regnum tam valide est diuinitus conseruatum, vt assidua septingētorum annorum impugnatione post iniuste ipsi ablatam imperij possessionē per ipsas imperij iniuste ablati vires instar veræ virtutis & Ecclesiæ Christi sit redditum viuacius potentiús-

tentiúsque. Quod regnum ope humana destitutum & ferè euersum diuinitus excita puella restituit, in quo est summa totius orbis victoria & finalis quæ cordiũ est, ubi iam 700. annis agit ea facultas quæ tandiu Christo suum ius imperiũque sola asseruauit, sacris veri sensus limites & coronam imposuit, Antinomias & Antilogias interpretum omnium duce ratione enucleauit, rationem possibilem omnium sacrorum tradidit, in summa cuius gentis princeps est in primo merito mundi, & ea de re summo donandus premio. Cuius gentis Ecclesiæ datum est, ut in Claromonte sanctio sit de Iudæis conuertendis, & Ismaëlitis per suas Arabicas litteras attrahendis edita, & demum ut opes & ius primaria qua Reformatorum uniuersi consortium stabilitum est, ex eadem Gallia urbe sit Parisiis collata. Quæ una fuit gens tam fœlix, ut nullum unquam Regem sectarium babuerit, primarios Christi hospites statim post eius Ascensionem Iudæa proscriptos receperit, & in hanc usque diem obseruauerit, & quæ ut à Dite, seu Pluto, aut Paluto inferorũ regni principe ortum habet, ita extremo Christi, caput alioqui instar cæterorum morientium inclinantis spiritu super Galliam emisso, electa confirmatâque fuit, & ob id reformatorum ordinem toti orbi peperit, & iam in totum orbem per Romam emisit, solius IESV nomini gloriam adscribens, & Lusitania seu Portugallia, Hispania, & suæ Tzarphatina seu Gallicæ nationis in ordine primæ vires uniens ad domini regnum parandum. Ut itaque rationem interiorem restituere orbi Christiano, & ante omneis patriæ meæ & primogenitura, in variis operibus explicare sategi: sic primi

officij mundi rationem demoſtraui eſſe Gallis collatam ad hoc, vt ius ſibi conſeſſum in Carolo magno de ſede ſummo pontificatui eligenda de potentia in actum omnia in Syria reſtituendo deducant. Nam hoc eſt ante omnia curan um, vt ibi ſit ſumma ſedes, vnde & recta ratio & locutio profluxit, vt iure vbique cognito, iam eſt conſtituta vbi verbi Dei authoritatſue primarię manifeſtatio primo facta eſt.

SYRIAE regio, vt eſt tam prophanis, quàm ſacris authoribus commendatiſſima, ſuâque fertilitate longe notiſſima, ita & penè ab omnibus eſt aut partim, aut in vniuerſum deſcripta. Itaque videar operam ſuperfluam in ea deſcribenda collocare, ſi priſcorum tantum imitari velim veſtigia. Verùm quòd ea regio ſit ab authoribus diuerſarum perſuaſionum pertractata, nulluſque ſit (quod licuerit videre) conatus Ethnicorum, & noſtræ perſuaſionis hominum, quæ de illa ſcripſere, in vnum reducere: viſum eſt, quum vna eadẽque rerũ veritas ab vtriſque quaeratur, quantum noſtra in litteris diligentia poterit præſtare, omnium conciliare placita. Primum itaque antiquiſſimos de ea ſcriptores: ſecundo vt tulerit ætas, ſum imitaturus, & maximè quæ ipſemet oculis obſeruauit propriis ſincerè traditurus, vt noſter labor lectores conciliandi leuet ſtaſtidio. Quum verò potiſſimũ meum ſit inſtitutum, iuuare noſtræ religionis ſtudioſos, inque verorũ ſtudiorum fines conducere, tamen vniuerſæ SYRIÆ diuiſionem ex authoribus humanitatis tradere volo. Demum de illa quæ ad noſtrum præcipuè inſtitutum facit, facilius tractaui.

Syria

SYria igitur, ut generali vocabulo intelligitur, finitur ab Ortu, flumine Tigri, ab occasu mari nostro, & Ægypti parte, à Meridie Arabiis Petrea & Deserta & maris Persici parte, ab Aquilone Armenia maiore, & minore, montēve Tauro, quānuis & Adiabene, quæ illius est pars, ultra Tigrim fluuium ad Choatram, & Niphatem montes est, ut & Sophene aut Sophosene in Armenia maiore (quæ reuera vocabulum ab Arimis, id est Syris habet) illi à multis adscribantur. Continet in vniuersum regiones, secūdum mare nostrum incipiendo à Meridie Ædumæam, Palæstinam, quæ & Iudæa, Phœniciam, Damascenam, & Seleuciam Pieriam, à Septentrione Comagenem, & Chalsitim, ab ortu Mesopotamiæ, quæ & Aram nebarim, id est, Syria fluuiorum dicitur, quod sit inter Euphratem & Tigrim media, atque Babyloniam, quæ alias Chaldæa dici solet, & patrio vocabulo Chasdai à Meridie habet Trachonitidem & Arabia partem. & præterea huius Persici partem ferè ad Orientales vsque Persidis fines. Nam Chaldæa eo vsque olim fuit protensa, & vltterius ante Persarum imperiū. In media ipsa regione Chalybonitidē, Chalcidicam, Palmyrenam, Laodicenam & Cælem. At quia non de singulis illis dicere decreui, tātum quæ in illis ad argumēti rationē facere videbuntur, attingam, in vnā Palæstina, Iudææque descriptionē stilum collaturus. Babylonia ab ortu habet Tigrim, & Euphratē iunctos à meridie, mare Persicū, ab occasu est illi Arabia deserta, & Mesopotamia, quæ illam item à Septentrione cingit. Ex ea fuit nostræ persuasionis princeps principiumque Abrahamus, qui oraculo diuino persuasus, præsentis reliquit

opes, ut promissas sequeretur, & etiã 520. passuũ milibus
 disitas quæreret. Illic est Orchoa, aliã Hur Chaldaeorũ
 ubi erat magnũ Pyræum falsa religionis fanum nam Vr
 ignem notat, Couah robur & vehementiam. Ibi flumine
 utroque iuncto alluebatur Babylon, à Nemrodo cæpta,
 Belo & Semiramide absoluta, Nebucadnezaro instau
 rata, olim 60. m. p. in ambitu habens, nunc deserta, iuxta
 quam est nunc Bagdet, aliquando regia Calephorum, &
 Persarum: nunc Turchæ illam Sophianis eripuerunt. Pars il
 lius Pharsi, id est, Persia dicitur, quæ scilicet in ortum ver
 git. Nam Persiã litteræ, p, defectu, dixerunt Barbari Phar
 si & Pharusi.

MEsopotamia etymo fines aperit, quasi dicas medi
 fluniã, nisi quia ad Septentriones habet montem
 Taurum, aut Armeniam maiorem. Clara est Nisibi, seu
 Niuiue vrbe, à Nino edificata, ad quam missus est Ionas
 profeta. Huic à Borea imminet Assyria, olim pars illius.
 Nolo hic Carras Crassi recitare, ne Romæ vrbi tam sa
 cris quàm opibus & artibus mūdum spolianti refricem sui
 meriti memoriam. Illam à Septentrione sequitur Comage
 ne terminata Euphrate, Armenia minore, Amano monte,
 Seleucia, Samosata vrbe clarissima. Seleucia, Chaliboni
 tis, Chalchitis, Pieria, Palmyrena, suis vrribus nomen pro
 uinciæ sibi peperere. Memorabilis autem maxime est Pal
 myrena ob Solomonis instauratoris mysteria in cuius nomi
 ne abdita. Dicit enim voluit תְּדִמָּר, id est, Palmam cum
 littera Daleth, quæ mediis in desertis est. Laodiceæ & A
 pamæ eadem est ratio. Damascena, Cæle, Tracheia, vel
 Tracho-

nitis sunt in nobis proposita Syria.

Hæc itaque ab occasu habet mare nostrum, à meridie Arabiam Petream, Ædumæamque ab ortu desertâ à Septentrione Libanum: & quâvis Phœnicia habeat amplio- rem apud aliquos authores descriptionem, tamen quia Pto- lemaeus illam Palæstinæ adiungit, illum magis decreui in ea parte sequi.

Vniuersa itaque Syria, quam terræ sanctæ vocabulo nominamus ab Ortu habet monteis Libano continuos, & partem Arabia à Borea Libanum, & Lineam ductam ab eo ad mare: ab Occasu mare nostrum, ab Austro Arabiam Petream, Ædumæam & montes Malanes, quos Sinâi & Oreb dicimus. In ea est ab ortu Thrachonitis, à Septen- trione Damascene, Phœnicæ, & Cæle, à meridie Idu- mæa, in littore maris nostri circa Iordanam, Iudæa, quæ Galilæam, Samariam, atque Palæstinam comprehendit. Quamuis post Solomonis tempora decem Tribuum Chuf- searum factiōne, est separata ab obediētia Iudæa tam Gal- lileæ quàm Samaria & Iezraël. Quarum omnium, ut sit tractatio clarior, ita descriptionem tradam, ut tempora tu- lere. Quum verò nil ex sacris libris antiquius in ea habea- mus Canaanæorum reproborum hominum præoccupatio- ne, qui illam habitatam cultamque pro Abrahamitis red- didere, de istis autem sit tacendum, de introductis in illam Israëlitis agemus: ubi nil memoria se offert dignius, quàm ut cognoscamus illam in duodecim tribus à Iehosua distinctâ, ut promissa Abrahamæ hæreditas in filiis locum post 500. an- nos haberet. Primum itaque illarum positiones partium ad- inuicem collocabimus, ita tamen, ut ipsos ex Ægypto in promissam

promissam hereditatem primum per 42. stationes Ecclesiae cursum significantes traducamus.

Relictis ergo peregrinationibus illis in suum locum, quas expectantes promissionem fecerunt, primum afflictos laboribus filios Iacob in Aegypto in terra Gossen, id est, accessionis accipio, deducóque per stathmos suos in terram promissam.

De accessionis igitur terra collecti sunt in Rahmessess. id est, gaudij strepitum, donec in Sucoth, tabernacula videlicet transitoria, hinc fortiores perfectioresque venere in Ethan. Inde ad pricipium ora Phiachivot, è regione turris Magdal, ad Bahal Tzephon. Indéq; recedére diuino praescripto maris aestu, per siccas arenas pro littore transiuere. Iam Suph, mare rubrum, seu Caricosum, aliàs rubrum. continuóque trium dierum itinere, dum regem submersum per deserta sicca fugiunt, veniunt in Marah amarorem, & laboris, & aquae amarae illic repertae. Inde Elim arietum fortiumve: ubi & palmas mystico numero & aquam habuerat. à quo loco iuxta sinum extremum maris rubri quod iam Suph dictum est, id est caricosum, in Sin desertum inimicitarum venerunt, unde Daphca pulsatio est secuta, à quo loco Alus fermentauit illis manna & coturnices in desertis Sin, inde Rephidim videre manus remittendo. Duodecima verò statio fuit illis in Sinai tertio mense à quo iam discesserant ab Aegypto, aut ut praecisius obseruemus. 50. die. Illic legem à Deo Moseph recepit, venerunt verò à Sinai ad sepulchra concupiscentiae Kiberoh hatauah, unde in Chatzeroth atria scilicet, ut Retimah in deserto Pharan, irent Rimon Pharetz, secundo mala punica, unde in
Lebna

Lebna lateres, atq; Ressa & Cahalta Ecclesiã, 20. in Spher pulchrã, post ï Harada miraculũ scilicet, unde Machalot, Thahath, Tharah, Nathca, Hasmonah, Masseroth, Bene Iahacan, Gadgad, Iethbatha, Ebrona, 32. in Afion gheber portũ maris rubri ad Hãilan, unde ad Tzin, Hor, Tzelmona, Phunõ, Oboth, Hie Haëbarin, ad Dibbon gad, inde Almon Deblataiema, Habarin in transitu torrentis Arnon, in monte verò Abarim sublatuſ Moses desideratus est rapiente ipsum nube. Moab, Abel sitim ubi Balaham volens maledicere, præſagiuit de Christo. Totis itaque 40. annis ille populus à Deo seruatus in solitudine, sua meruit ingratitude, ut tãtum Iosue Hebræus & Cheleb ingrederentur terram sanctam, ad quam explorandam missus fuerat Chaleb. Cognita ergo regione inter Bethabara & Egla transiuere sicco pede fluẽta Iordanis nõ longe à mari mortuo aut salſo, seu ab Asphalite lacu, & Iericuntem amplissimam ciuitatem miraculose subsidẽtibus muris eius ad tubã sacrã sonũ euerterũt. Deuicta demum maiori illius regionis parte. Iosue singulis tribubus præter Leuiticam (cui suã oblationes & domus satis amplum pro sacris præmium putauit, Mosis sequutus mentem) suas terrã sanctã portiones adiudicauit, quã undecim fuere. Nã duodecimam partem Enakim dedit Chalebo. Quam diuisionem ut melius possim explicare, suisque terminare finibus, visum est paucis celebriores partes Palæstina prius describere. Littoris secundum mare nostrum extensio est ab Aquilone in Lybonotum. Extenditur verò per 160. mile passus, ut inquit Hieronymus illius admodũ diligens explorator. Ea verò lãgitudo reãta linea, à fontibus Iordanis,

seu à Dan in Bersabee aut Bersammam, eadem mensura
 observatur, nisi quia nauigantibus littorum anfractus red-
 dit aliquanto longiores vias. Latitudo verò ipsa est à Syr-
 bonitide palude, quæ ipsa parum, in Austrum à Rinocoru-
 ra abest, per deserta ad môtem Tzehir & mare mortuum,
 103. ferè milium passuum Italicorum. A Tzidone ad Da-
 mascum per Libanum montem vsque in Hermon (quem
 Alsadanum & Hippò videtur appellare Ptol.) Septen-
 trionalis latitudo penè par priori est, nisi quòd aliquatò an-
 gustior. Secundum verò Hippon montem Orientis parte
 limes est, vsque ad petrã Arabia. Ille quidem mons à no-
 stris sacris dictus Galhad, Abarim, ad Moabitarum mon-
 teis dicitur. Montibus itaque ferè tota regio clauditur, à
 meridie habet Melanes monteis, quos nos Sinai & Ho-
 reb vocamus, celebres legis institutione: præterea Moabi-
 tarum ad meridiem maris mortui, ab ortu & Septentrione
 quos diximus. Mons verò qui in Ierusalem est, coniunctus
 est, teste Paulo, per ramenta ipsis montibus Sinai, mons e-
 nim Sinai per sua ramenta in Septentrionem ferè vsque ad
 Galilæam protèditur, quæ est ad 40. saltem millia passuum
 ultra Ierusalẽ. In media verò nil montis est celebrius Tha-
 boreo, Carmelo (cuius Thabor aut Itabyrius videtur Pro-
 lemæo pars esse) atque Ephraïmio. Primus habens adne-
 xam Nazareth non longius à mari distat 45. milibus pas-
 suum, à Solymis duplo. Alter, mare attingit, protenditur
 tertius, veluti secundi ramentum inter Samariam & Ior-
 danem. Sunt & alij quidam fama quàm re ipsa maiores.
 Verùm post fines atque monteis descriptos, quibus aquis al-
 luatur, præcipuè est tradendum. Nullas habet nobiliores
 ipso

ipſo Iordane flumine, qui illam penè ab ortu terminat, ortus duplici ſcaturigine Ior & Dan, unde nomen, aut ut alij volunt, Phiala fonte non longè hinc diſtante, à quo per cæcum alueum in alterum fontem procedit curſus. Verum longè ampliores aquas quàm ex Phiala aut ex Ior & Dan accipit à flumine inter Libanum & Antilibanum fluente cuius fontes ſunt iuxta Heliopolos Syriacæ quã nunc Balbec vocant, ruderæ. A Phiala verò diſtans ferè 40. milia paſſuum deuenit in lacum authoribus humanitatis Smechonitidos nomine vocatũ, quique à noſtris vocatur Meron palus: à quo loco, ubi ſingulis æſtatibus aquæ extra alueum ſiccari ſolent, venit in alterum magnum quidem illum, ita ut maris nomen ipſis obtinuerit. Primi vocabant lacum Genezar, poſteriores Tyberiadis, alij Galilææ, in quo pars Torrentis Ciſon ab occaſu recipitur. Alluit lacus ille plures vrbes, & vicos, ſed celebriores quum extabant ab occaſu Capernaũ, & Tyberia, ab ortu Genezar, unde primum nomen ſtagno. Maxima verò locorum multorum difficultas inde oritur, quod iſtud mare variis nominibus à locis quos citra vel ultra alluit, nuncupatur. Inde item per alia ſexaginta milia paſſuum deuenit in lacum Aſphaltidem, aut mare mortuum, adhuc ultionem diuinam redolentem. In eo enim erant quinque ciuitates, quæ ſuo ſcelere ſunt ſubmerſæ. Et valde certè eſt Dei iudicium ob hoc ſcelus notandum, quoniam etiam apud Atlantidas Peruenſis eadẽ ultio contigit ſupra Gigantæo corpore homines qui igne cœleſti ſunt exterminati ad B. Helena Promōtorium. Lacus eſt verſus meridiem extenſus ad 90. milia paſſuum duplo ſeſquialtero ambitu, nunquam la-

tus ultra 30. milia passuum. In eo perdidit aquas saluberrimas fluuïus, odioque bituminosi lacus cæco alueo perire ma uult, quàm aquas miraculosas miscere pestilentibus.

De suis ergo possessionibus deturbatis nationibus Chananæorum (præter Ghebaonitas) occisisque Chananæis, scilicet Iebusæis, Pheræis, Emorrhæis, aliisque illis adnexis aut fauentibus nationibus, diuisa est terra ipsis quibus erat promissa.

Antequam transirent Iordanem, Mosès constituerat Iosue, & cæteris ducibus, ut pars illa quæ est ultro Iordanem ad Hippon montem, cederet tribui Reubenitarum, Gadæorum, & dimidia Menassæorum, quia illi erant industrij homines, pascendisque animalibus, quibus illa regio plurimum pabuli adfert, aptissimi. Hodie à Nomadibus Arabibus potissimum colitur ea pars.

Nouem verò tribubus & dimidia Menassæorum, quæ sunt citra flumen. In Trachonitide ergo, quæ & Ituræa est, fuere pascua Menassæ, iuxta illos Gaditæ, inde ad Bethabaram & Aroër, quæ in montibus est ad Arnon torrentem & reliqua quæ Arabiam attingunt desertam, habitarunt Reubenitarum familia. His qui habitarunt citra fluuium, hoc fuit omnibus cõmune, quod mari nostro alluitur ab occasu hoc ordine, à meridie ad Septentriones, aut ut dixi, ab Africo in Aquilonem, præter Beniaminitas, qui à Iericunte Ierosolymam vsque tatum aut saltem paulò ulterius sunt progressi, Simeonitæ, Iehuditæ, Danitæ, Ephraïmai, Manassæi, Asseritæ, Zabulonitæ, Nephtalitæ, quibus si addes Bèiaminitas, Gadæos, & Reubenitas, tribus 11. compleueris, illis accedēs duodecima leuitarum, quibus
(sua

suae urbes sunt assignatae, imponet colophonē. Verum quia non satis videor assignasse rem ipsam, nisi & limites omnium prefiniuero, tradendi imprimis illi mihi videntur. Simeonitae igitur habent à meridie desertum Sin, quod Arabiae arenas hodie dicunt, & torrentem Aegypti, id est, Sybonitidem paludem, ab ortu lineam à Bersemma aut Bersabee ad Bethlehem, & inde ad Gazam nouam. Quam verò numerosas urbes, populosasque temporibus Iosue habuerunt, ut nō potest videri, nisi nomine, ita parum refert. Constitutis enim tribubus, illi assignabimus, non quas urbes illi tūc habuere, sed quas tempore Christi Iesu, Iosephi, Hieronymi, & nostro, habere regiones cognitae sunt. Libido enim praedonum orbi imperitantium, aut funditus quotidie urbes delet, aut semidirutis nomina noua cōfingit de sui sceleris memoria. Iude tribus fuit, 2. loco ab austro finita superiori ac reliqua deserti parte, ab ortu mari salso (quod sic per antonomasiam dicitur ob summam salis illius amaritudinem & vim) aut bituminoso & Iordane, Septentrionem claudit Benjamin & Dan. In tam paruo terrae angulo fuisse sine vicis & vilis, 104. urbes mihi cū miraculo relinquit argumentū & populosae prouinciae & nunc effaetae aut neglectae in eo solo naturae. In hac est celeberrima Bethlehē Christi nataliciis clara, olim urbs, nūc vicus exiguus. Beniaminitarum pars, quae Solyman habuit à meridie Iudae proximam à Septentrione Ephraimeam, ab occasu Danicam, ab ortu Iordanē, pars, ut inquit Iosephus, mole minima, sed opibus excellens. Illi Dan ad occasum est, inter Ephraim & Iudā, sequens ab ortu Iordane, Aquilone Manassaeorū sorte dimidia clauditur. Manasse inter hanc &

Carmelum montem est ad Scythopolim vsque, quæ illi ab aurora est, cui cōtinui Aseritæ, Zebulonitas partim à Septentrione habētes, hi ab ortu Nephtaleos, illi ad Manasseos, & Itureos, his montes Solem Orientem tegunt, secundum Gaditas & Reubenitas, qui ad Asphaltidem lacum sunt. Hæc de finibus.

Nunc de urbibus & rebus cæteris celebrioribus in tota Syria est dicendum, ubi non obseruabimus quæ in tribu singula sint, quæque occasione celebrata (esset enim infiniti instituti ista persequi, & præterea iam in Gallica illa terra Sanctæ descriptione, quam Concordiæ Euāgelistarum, & in maiori Syriæ Chorographia exposui) verum nobiliora nulla prætermittentur. Sed antequam ad particularia nomina urbium venio, conandū est, ut prouincias in quarum nomine nobis & authoribus humanitatis conuenit, nostris aptemus tribubus. In Idumæa ergo est pars tribus Simeō, & pars Iudæ quæ scilicet ad montes vergit. Iudæitæ & Beniaminitæ cum Dan & Ephraim occupant Palæstinam, quæ propria Iudæa est. Samariæ Ephraim adscribebatur & Manasseh. Galilæa vicina est duobus lacubus, Phœnicia mari proxima ad radices Libani montis, quæ procurrit in ortum inter Libanum & Antilibanum est Cæle Syria Trachonitidi, quæ Hutz sancta voce dicitur, proxima est. Nostris verò, præter dictos, sunt in ortu Moabitæ, & Ammonitæ, ad Orientalem plagam maris salsi. Plinio verò erant Esseni, continentia insignes, ad occiduam illius partem non lōgè ab Enghedi. Decapolitanam etiam à decem urbibus vocauit partem illam quæ Damasco proxima est. A nostri littoris finibus veluti à notiori & celebriori v-

ri utriusque authoribus plaga, incipiam describere, à parte *Ægypti* vicina exordium ducens. Quia limes est notior à *Torrète Ægypti*, seu à *Syrbonitide palude*, inde in *Rhinocoruram*, quæ in littore è regione *Berseba* est, tendo. Ea verò dicta est à naribus mutilatis, quæ pœna proscriptos *Ægypto* *Æthiopes* victores in illam mittebant. Illam sequitur *Anthedon* *Gazæ* celeberrimæ urbi vicina, quæ in nomine *Gazara* prisca seruat reliquias. Clara est *Sanfonis* facinorib⁹ portus *Maioma*, vicinis eremis ab *Hilarione* ad 6. milibus passuum inde cultis. *Thabatha* vicus 5. m. pass. dictans, ortu illius nobilis. Inde ad 12. m. passuum est *Berseba*, aut *Bersamme* dicta *Ptol.* limes illius terre ad *Austrum*: in qua collocada & *Iacobus Zieglerus* vir *Ma thematicarum* eloquentissimus, mihi in sua *Palæstina* errasse videtur. Locat enim post *Gazam* versus *ursas*, quum reuera versus meridiem tendat, quam in partem etsi collocavit *Vvolphangus Vvuissemburgus*, in sua distantia admodum aberravit, facit enim ut plus quàm 50. m. passuum distet à vero suo loco. eam nunc *Gyblin* vocari cõtendunt. ibi hodie præter arcem *Arabum* nil superesse videtur. inde ad 6. m. passuum est *Askalon*, quæ & nunc nomen seruat, fortissima ciuitas, forma semicirculi portum ambiens. A quo loco secundum littus 12. m. p. abest *Asdod*, *Azotus* dicta, olim urbs, nunc vicus ruinis magnitudinem testans. *Accaron* sita in promontorio *Iannetorum* *Ptol.* olim vocabulo urbem, nunc villam representat, Quam statim sequitur post 15. passuum millia. *Geth*, quondã etiam urbs, nunc vicus *Ybelim*, distans in eandem plagam 12. m. pas. à *Ioppe* antiquissima, quæ nunc *Iaffa* est, multis clara nominibus

sed

sed nullo nobiliori quàm appulsu peregrinorum occidenta-
 lium Ierosolymam contendentium. Hodie autem funditus
 est euerſa, licet ſit tam illuſtris ut ante generale diluuium
 à Iapeto parente Gomeri Gallia primi habitatoris, & qui
 generis humani reparator creditus eſt, ſit condita. Enos e-
 nim quæ & Enoch in Libano & Ioppe ſolæ ante diluuiũ
 fuiſſe leguntur, illa in Beroſo, hæc in Plinio: illa à Caino
 primo, genito, hæc à Iapeto primigenio ſecundo. Inde enim
 vix per .60. p. m. diſtant Solymi. à Geth in euronotum eſt
 Bethſemes, id eſt, domus Solis, vrbs in bibliis clara, nõ lon-
 gè à Iamniis 6. aut 8. m. p. diſtans, à quo loco in ortum mons
 viſitur clarus ortu & ſepulchro Macchabæorum, Modin
 vocatus. Sequens à Iapha ſinus excipit Cæſaream Paleſti-
 næ, dictam Stratonis & Philippi, quæ olim erat Paleſti-
 næ uniuerſæ metropolis, ſeu Archiepiſcope. Non longè ab
 illa erat olim Dor, Dora Ptol. inquit Hieronymus, ſuo ſe-
 culo diruta. Credidit falſo Hieronymus Accarõ antea di-
 ctam, quam turrim Stratonis, à quo & Cæſarea in hono-
 rem Cæſaris, prius Apollonia Plinio, poſtremo Flauia Co-
 lonia à Veſpaſiano. Nobiliſſima eſt domibus & fide Phi-
 lippi & Centurionis, qui accerſiuit Petrum à Ioppe. Pto-
 lemæus tamen inter turrim Stratonis & Ioppem in medio
 ſinu locat Apoloniã veluti diuerſam. Iuxta verſus Ian-
 næos, ſic olim à Iano duplicata media littera nũcupatos, in
 vitis inuenta memoriã, qui 40. hominum m. in bellum e-
 ducere poterant, ponit Strabo Gadaram, quam non eſt du-
 bium vocari in ſacris Gæzara, quum Gazara & Gaza
 maxime diſtent, & littera z. facile in d. migret. Antipatris
 ab Herode nomine patris dicta, quæ nũc Arſur verſus au-
 ſtrum

strum paulò ad 12. milia passuum est. Iuxta quam ad ortum eadem ferè spatium est Manathat, alias Cathoë ad montem Saron, vel Saronæ, vel Ephrahim fortissimum Arabum castrum. A Iaffa in ortum ad 6. milia passuum est Diospolis, olim Lyda, Dorcadis suscitatione celebris. inde versus ortum ad duas horas itineris erat, Lobna, paulò versus austrum erat Lachis, & duæ Bethoronim, Haialon & Gabaon Acheda, & Maceda, olim urbes, nunc nomina. A quo loco secus Helenæ monumentum aditur caput Palæstinæ Ierusalem. Sed redeo ad littus. E regione ferè Cæsariæ est insula quædam, in qua hodie castrum est ædificatum Mahumeticis hominibus habitatum olim peregrinorum dictum.

Dor vel Doram olim alluebat fluuius Chorseus, alias torrens Cison vocatus. Cison oritur ex montibus Ephraim & campis Galilæensibus, & partim in lacum Tyberiadis, partim in mare nostrum fluit, Ad illius ripas iuxta montem Carmelum, qui nunc Carmene est, locus est celebris, in quò falsos profetas diuina ultione occidit Elias, qui sui monumenta etiamnum in fine occiduo ipsius montis seruat Carmelitarum, unde in totum orbem ordo serpsit, urbes eremis præferens.

Vulgares peregrini non longè ab eo urbem quandam Caypha nomine adscribunt, aut nouam aut priscis ignotam, nisi quæ olim Aca, postea Ptolemæis nunc prisco nomine Acon & Aca mutauerit nomen in Caypha. Ita enim nauæ certissimi authores tradunt. Aca ipsa, ut ut vocetur, erat munitissima, duodecim milibus distans à Carmelo versus Boream, quo ab ea spacio aberat Ecdippa, in

eo loco ubi nunc est castrum Labarti, per demum in eandem partem spatium est Isthmus Tyriorum, in loco quem Sandalium vocant, ubi arx est munitissima, & erat urbs caelo, soloque felicissima: vitibus fructibus omnis generis, frumentoque abundans, ex qua colonia in totam Aphricam translata. Et reuera est hac in re, Tyriorum & angeli summa potentia Tyriis data notanda est, ut Ichezkel notat, eo quod nulla toto in orbe potentia valuit tantum remorari. Alexandri tertij monarche victorias quantum sola Tyrus. Sacra littera, Hebraica voce Tzor nominat, & de vero Hebraeorum solet frequenter in t. transire, Hodie vulgari vocabulo Suri vocant, non ita longe ab Acri promontorio. Habet iuxta se ad occidentem, arcem munitissimam totius Syriae, quam tamen Mahumedici deuicere. Ante 300. proxime actos annos erat Archiepiscopus sub se habens Berytensem, Acanensem, Sidonensem, Paneensemque Ecclesias, nunc nomina illa & ambiuntur & redimuntur ab episcopis titularum cupidis. Non longe eo distat puteus ille viuentium aquarum, de quo ob pulchritudinem fit mentio in scripturis. Tzidon olim erat sequenti ordine, nunc vicus ruinis, & nomine insignis Saïd nomine. Licet autem semper ita obstitere isti Iudaeis, in quorum hereditatis parte omnino praestantissima erant, ut non potuerint edomari, summa tamen sacrorum miracula ibi suam Basim habent. Sed nihil est magis notandum, quam viduae illius mulieris Sarephatae una cum Elia propheta conuersatio, & diuinitatis Christi in ea parte prior confessio. Illi regioni à tergo imminet mons Antilibanus dictus, vulgo Abelinas, Coele Syriae terminus. Illinc versus mediterranea est sacchari, seu mel-

lis cannae copia, vici nobiles castra munita, erat & Sarephta Sidoniorum, nunc mutatam crediderim in eam quam Safet hodie vocant, quaeque Iudaeis habitatur hominibus. Nam & loco proxima est Sydoniis versus mediterraneas regiones, & nomine satis est adhuc affinis, ut ex Sarephta (quod vocabulum non sine mysterio alioqui Galliam sonat, ut in Habdia legitur) detracto R sit vocata Saffat. Sic enim vocant Iudaei. Videtur ad occasum ipsius lacus Morron super montem. Inter illas duas, Leon fluvius excurrit. Ultra ipsas ad 9. horas itineris est Berythus servans hodie Baruthi nomen. Biblos Giblest dicta est, sequenti in littore distans sex horis à superiori, quam ad aequale ferè spatium sequitur Borrys, nunc & diruta à Christianis, & Botrum & à Syrii Elpatron vocata, inde à 9. m. passuum est insula Roncino dicta, ubi Nepros urbs & castrum fortissimum, inde ad leucas 3. erat Tripolis illa celeberrima amplissimaeque, nec minus opulenta, quae ea semper est visa felicitate, antequam proximis bellis ruinas pateretur. Habebat hominum omnia genera, opumque, sed praecipue serico abundabat. Illam à Septentrione ambit Adonis fluvius pro magnitudine amoenissimus, qui Libano monte profluens, fons hortorum fluens de Libano, ob irrigandi delicias, dici creditur. Vno hostio ponit aquas ultra Berythum 6. m. passuum. creditur pars Septentrionalis esse Eleutherus fluvius. uterque enim Libano oritur. Sed posterior Argae vocabulum habet, Arados & Antarados, celebres Orthorisiaeque, & Balanae, quam Bagnias hodie dicunt, faciunt finem ab Aquilonibus, littori phoenicum. Servant aliae nomen. Celebris est Arados insignibus pyramidibus. verum

insula Arados à Tortosa, id est Orthosia nomen seruat. Sed nunc mihi Libanus patēdus est versus luciferum, si tamen prius de flumine Eleuthero in Cæle Syria orto, addidero esse apud Strabonem finem Phœnicia, unde quum Velenam, vel Velenā urbem alluat, dicaturque eo nomine, adducor magis ut credam ita nomen mutatū. Nam oritur ex Damascena regione. Ego interim nolo obmittere vitreas arenas (quāuis præter sacrarum argumentum sunt) quæ in littore Syriae inter Acam & Tyrum reperta sunt ex casu, demum Sidoni fusionem recipiunt. Plinius ait ad radices montis Carmeli ex palude Candebœa nasci flumen Belum, s. passuum m. amari potu in salubrem, limosum, vadosum, profundū, cæremonis sacrum, quod nō nisi refuso mari arenas fluctibus purgatas fateatur vitreas. Littus in quo sunt, s. m. Passuum tantum est. Nolo hic immorari in casu suppositi à notis nutri, igne tum cum arenis liquefacti, unde rei vulgarissimæ origo, quum nostris, aut lapilli, aut arena, aut petrae salis aut cineres filicis, aut herbe alcali, sint in melioris viri usu. Verum quū hodie nulla in salubris aqua illic reperitur, nisi timerem mea cōiectura offendere quosdam, crederem sanè lubens illas aquas mitigatas, ab eo qui Hiericuntis fontem sale & precibus ex amaro salubrem reddidit, & istas ut sequacibus utiles essent etiam mitigatas, inque usum cōuersas humanum, eo argumēto, quod fontes illi qui sunt ad puteum aquarū vinētium videātur non longè à Candebœa illa palude abesse, & præterea nulla in parte Syriae, quàm illic salubriores sint. Libanus ergo Hebraicè dicitur aut ab albedine niuū ibi semper durātium, aut eo quod plātationis summarum arborum, Cedrorū videlicet,

delicet, qui summis hominibus in sacris comparantur, basis est. Vniuersæ autem animantium à Deo dependentium Nature Laban siue summæ & excelsæ potētia albedo est origo & maximè hominis tam in ortu quàm in nutrimento. Hinc sacra priscorum misteria, ubi mūdi sublimitas & fœlicitas, aut à summo Cælo, aut à meridie albedinem purissimæ & formalis lucis probasse statuit, ut ordo nature inde pendeat. A Septentrione autem corpus est, sicut ab austro animus, Eam Mosis auditores Etymi de Labano aut Lybano monte rationem adferunt, & certè mirum est, quum sit (si ad summos montes conferatur) humilis, tamē assiduè in regione calidissima totis triginta æstatib⁹ vix vnquam niues ponit. Sic non nisi Chyli & seminis albi constantia in hac corporea & sensibili vita duramus. Nō longius 12. passuum m. à mari incipiens, abit in ortum per 1500. stadia, id est m. pass. 187. ad Palmyrenam vsque regionem, cui interiacente Cælesyria, quæ nunc Boca & Bocalbalbec dicitur, à Balbec, quæ olim erat Heliopolis, obtēditur Antilibanus, olim muro iūctus. Ex ipso oritur Antilibano, & Libano, inter medios mōtes currēs à vicinia Balbechæ urbis Iordani fluuius, qui inde abiens cum aquis fontium Ior & Dan, seu phialæ fontis in lacus Merō, Tyberiadis, Asphaltidis finē, ut dixi, facit. Humilis Syria nihil habet Damasco nobilius, tam loci amœnitate, Cæli Solique fœlicitate celebris, quàm immutatione Pauli nostræ persuasionis principis. Regio illa mōtibus intercepta Straboni lata 200. stadia, longa à mari ad Trachonitidem duplo quàm ad Damascum pertinet, irrigatur flumine Chrysorrhœa, qui in irrigationes consumitur, Lyco flumine ab occasu, & Iordane,

unde apud ipsum esset in Cæle aut totus Iordanis, aut illius pars, ut reuera est. Pingūt enim non pauci & apte amplum, riuum in illum à Damascena regione descendentem, ut & ab occasu paulò ultra montem Antilibanū paruum Iordanē, qui reuera maximus est. Ibi est Heliopolis, Casaræa, Abyla, Hierapolis, Chalcis. Casaræa plura nomina differentia fuere Lachis aut Lais, Laisedan, Dan, Casaræa Philippi Terrarchæ illius regionis, Panæas, Neronia, quod nomen à Nebulone non obtinuit: hodie Bellenam dicunt, & ab Euāgelistis Maggedan & Dalmanūta. Ante illam concurrunt fontes duo Iordanis, & aqua, quæ ab Syris Arabicè Medam, id est, aqua Dan dicuntur, inde dimidio itinere versus Ptolemæida sunt ruina Antiop urbis quæ dicebatur Hassor, quum à Iosue est euersa. Non paulò longius in Libonotum est arx Thuron munitissima. Verùm antequam paulò longius discedo à Libano monte, nolo obmittere urbem à tergo illius sitam, ad Septētriones Paradisus nomine quæ ob amantatem hortorum, qui Hebraicè Paradesim, Græcè πνεῦσίδισσι dicuntur, nomen habet, à qua ferè ad 60. milia passuum in eadem plagam est. Antiochia vicina Chalchidi, clarissima episcopo Petri, & Egnatij, & Orientalium ecclesiarum primatu ibi tanquam ad Petri successione constituto etiam hodie uti suis ruinis celebris quàm ab ortu Chalibo, nunc Halap respicit, itinere diurno distans. Sed redeo ad Iordanis fluētā, quum in ortu illius celebrius Tracheis mōtibus, Galhad, Tzehir, Hermon, Hebarim, Moabi, quo sunt ordine dicti, nil sit. Ab occidua parte aquarum Meron non longè ab Assor urbe locus est facinore Iahelis in Sifarem clarus, inde ad 6. passuum

suum milia est Zebul castrum à Zabulonitarum tribu, quæ illic finem habebat dominij, dictum: etiãnum forte & munitum, à quo si in. notum tendas, occurret intra tres horas Sephet, locus pulcherrimus arce munitissima, postea deflectendo versus Borream, ad 12. milia passuum, se Gades Nephtalim offeret, olim populosa, nunc præter arces, suis ruinis clara, Quæ fuerit olim Sephet, supra indicaui. Iam sum proximus locis à Christo frequentissimè frequeratis, inde enim, à Sephet scilicet, in loco decliui ortum versus est mons in maris, lacusve Tyberiadis littore occiduo nobilis. In eo enim quum in regione, in qua natus est, sit, docuit discipulos mundum cõtemnere, orare: predicauit, quinque milia hominum pavit, paucis punibus, & piscibus. Ibi specimina diuinitatis celeberrima edidit.

Distat tantum stadio à lacu mons miraculi panum, quumque sit paruus, mirum tamen quod prospiciat & totum lacum, & regionem Trachonitidem. Illinc non longè erat Capharnaum fons, vrbs, regioque litteris sacris cognita, nunc nomen & ruina. Nollem hic obmittere, quòd fontem Capernaũ credidere multi esse Nili scaturiginem. eo quòd fons ille solus pisces Coracino similes post Nilum cognoscitur producere. Verum lacus Tyberiadis amplitudo est prosequèda. Genetzar lacus (quem mare Cinereth biblia dicunt) 40. stadia latitudine patens, 100. longitudine. præter lacuum morem claris aquis, frigidis, nũquam ab aestu maceratis est, ob idque salubribus & potabilibus. Aluebat olim præclaras vrbes multas, nunc ferè tantum nomina, arcibus & vicis paucis assignata. Habebat olim in ipso ingressu fluminis Iuliada urbem, quam quidem voluit esse

esse Bethsar, unde constat duas esse, si hic una sit. Regio tota, ut vult Iosephus, dicebatur Genetzara ea de re mirabilis, quod quum omni genere fructuum abundet, nullique cedat regioni fertilitate, unam tamen & ficum totis decem mensibus ipsa ferat, quum alioqui esse biferas & triferas arbores, præcipue ficum & Muzam, in ipsa Syria sit vulgare. Muzæ autem fructus usque adeo mirabilis & pulchritudine & gustu est, ut natura in ceteris vincere industriam fategerit, in hoc uno fructu edendo seipsam superare visa sit. Arbor est humilior palma, foliis tantum in cacumine productis, sed tam amplis, ut uno solo possis penulam homini, posito in medium capite, facere. Fructus racematim instar palmarum veniens ad exilium oblongorumque cucumerum ferè magnitudinem tanta est quum maturuit dulcedine, ut solus ille fructuum vini & appetentiam & gratiam conciliet. Ipsi Capharnaum aut Capernaum erat proxima Bet saiedah ex qua Petrus & Andreas orti, quæ utraque hodie etymi rationem seruat piscationis, aut venationis officinam. Nam sunt edicula piscatorum. E regione erat Chorozain, cui maledicebat Christus. Erant & Tarichæa, suo excidio clara, ultra amnem, regio Huscitæa est in Trachonitide, in qua Tzueta, quam Pyramis Iobi honestat, Themam, Gaulon, Seleucia, eaque paulo versus Aquilonem. In nostro littore est Magdalum vicinum 6. m. p. à Bethania, nobile sua Magdalena & affinibus. Tribus passuum m. versus occasum, erat Nephtalim ciuitas, nunc Sizziz Arabes vocant, non longius tribus horis pediti distans à Betulia monte, ubi etiam hodie Dutni vel Dotaim castrum errore Iosephi prisca clarum. visitur. Nunc quum sit
proxima

proxima nostra descriptio Nazareth, antequam de saluatoris incunabilis dico, percurro Oriëntalem plagam fluminis scilicet Moabitarum, aut duas tribus Quedar, Gedarah, Ghemala, Astaroh, Rhamah ghilead sunt è regione stagni ad ortum. Pella præterea & Amathus, atque ab illa aquilonia, Geras Ephron, Machanain versus torrëtem Ieboc. Debir quæ & Cariath Sepher, id est, academia, vocata est. Chesbon, Aroer in homonymo torrente, Lybias, Macherus, Callirrhoe, Serim, Norim petra deserti, Iasmoth, Bofor, veniunt in fines Ashaltitis lacus. Nunc passim cætera mediterranea. Nil Galilæa habet magis celebre loco cõceptionis saluatoris nostri IESV CHRISTI vico Nazareth scilicet, in qua nata est sancta MARIA instauratæ naturæ principii. Vicus est humilis, in quo mundi author arbitræque voluit suæ tẽporanæ originis ducere incunabula. In Galilæa gentium ad viam maris est sita, ut prædixerat vates, populis, qui in tenebris ambulabant, Galilæis scilicet & Samaritanis, qui iam à lege Dei desciverat, temporibus Rhehabani, quique in môte Gazirim religionis placita seruabant. Vicus ille ad radices montis Thabor. 6. m. p. plus minus situs est. Qui mons clariss. esse potest diuinitatis argumento, quod in se Christus ostendit. Inde ad Sephoram urbem sunt tres leuæ, ex ea putatur ortus aut oriundus Iosephus politicus pater Christi. Montes Hermonij, Endor, planicies Galilæa vel Esdrelon, torrens Cison, ad pedes Itaborij profluens, ambiunt prædictum vicum, ciuitas Naim est in ramento Hermonij maioris ad occasum sita, respiciens Nazareth ab austro. Si inde versus Euronotam eas erit campus Sabæus, vel planicies Sab. marita-

maritana obuia, in cuius parte Septentrionali est Suna vel Tzion, occidua autem Aphecenses ruina visuntur, in ortu versus mare Bethsan, iuxta montes Ghelboë qui contigui sunt Samaritanis. Differunt quidem montes Ghelboë & Hermon secundum latitudinem tantum, sed prior australis est iuxta Bethsan. ad occ. vicus est Zerecin, qui creditur olim fuisse Iesrael, in monte Ghelboë. Non hinc lōgè distat Salim, ubi Iohannes Baptista fungebatur officio intinctionionis, & adhortationis ad pœnitentiam. Ennō illi est vicina borealis. Quāvis ruina Sebastopoleos, quæ olim erat Samaria, veluti secunda Ierusalem tantum relinquunt priusæ nobilitatis argumētum, tamen ideo mihi referendæ videntur, quod rerum humanarum conditionem maximè representēt, ut quæ maxima sint, nusquam sint. Ex reliquiis illius loci superest Ecclesia Ioāni Baptiste dedicata quum locus sit alioqui amœnissimus & adhuc columnis Herodiani Palatii visendus, & ex arcis loco clariorem Phœnicis partem prospectās. Inde ad sex milia passuum versus ortum erat Thirsab prima Samariæ regia ante Somron Samariamve. Sichemij & Bethelij intra 8. milia pass. sunt, loca vicina montibus ubi primum falsæ religionis primitias publicè locādas curavit Ierobobam. Sichem verò Neapolis aut Napolotza dicitur à Samaritanis Iudæis, solo Mosis Pentateucho in sua lingua Adamina utentibus, & à caterorum Iudæorum commercio abhorrentibus habitatur. Intra iactum arcus erant Thebæ Syriæ, in quibus ne casa quidem mansit, mons Ggebal & Garizim clari sacris Samaritanis. Præterea duo fontes, vnus ex quo à Samaritana, vitæ custos aquas postulauit, alter ex quo torrēs Cherith

Cherith, iuxta quod non longè corui pauerunt Heliam.

Inde breui versus ortum itinere, est Ierichus palmetis, aquisque medicatis, ac suis clara ruinis, habens è regione Galgala, ubi fuit prima Iudæorū castrametatio. Inde Essenorum gens commēdatæ castitatis erat in occidua Asphaltidis parte, infra quos erat Engheddi, & Maceda castrū. Redeunti inde ad sinistram relinquitur Herodium, quæ olim Thacuah erat, veniendoque in Hai reperitur mons ille in quo Christus insultus Sathana verbo ieiunioque fregit, perque Bethaniam Elia Capitolia, seu Hierosolyma aditur, hæc verò nulla non parte sui celeberrima à meridie habet, post Bosrath Bethlehem terrā Iudah non minimam inter principes eius, ex qua exiit dux qui suum hodie Israel in æternum rectorus regit IESVS Christus.

De vtraque puto melius silere, quàm pauca scribere, quum ipse Plinius nulli addictus persuasione illam clarissimam urbium Orientis dixerit, istam logè antè vates sacri celebrauerint. Ultra magis ad austrum erat vallis Mamre illustris sepulchro Adami, & primo loco sacro aut religioso mundi, unde tam sedulo Abraham voluit illius loci speluncam à Cananeo Chettæo redimi, ut ibi proprietatis Christi qui summus erat sui generis apex, Basis in Ierusalem profectura poneretur. Caterum locus ille sepulturæ sacerrimus est Ismaëlitis, qui illic posito ad Abrahami imitationem Xenodochio volunt esse Mecheh cochiuc, hoc est paruam Meccah quam loco alterius adeunt. Chebrō, Ramah meridiana, mōs Chermel interior Cades Barnæ, finis terræ sanctæ secundum montes Arabum vel Edumæorum, in quibus est Tzeghir. Partem Lybonoti atque

occiduam Solymorum obtegūt, proximè quidē Cariathieharim, saltuum ciuitas, versus Eglon Betsur, Gerare, Siceleg, & Bersammem. Lacis est versus Geth, paulò versus Solē deciduū, & sabbathi itinere Emmaus, nūc Nicopol, quæ versus austrum habet torrentem Sorred baptismo Eunuchi clarū, hinc venis per Bethfemes ad Accaronitas & Iabneos, quos Ethnico vocabulo Iāneos & Iānetas dici indicauimus. Rhama seu Rhamata medio est itinere inter Iopenses & Solymos, quæ in bello contra Gazelum fuit diruta. Rhama tertia est Bethelis vicina, sic autem dictæ sunt Syriacæ, quod sint in editis locis sitæ. Bethel verò ipsa respicit ab Elia Septentriones, demum per Gabaah, & Ghebaō, & Haialon adit urbem. Essem prolixior in trās scribēdis à sacra scriptura nominibus urbū, si aliud quàm nomina essent: verū quum rerum bona pars à Recutitis primo, secundo à Medis, Persis, Assyriis, Ægyptiis, Macedonibus, Rhomanis, Tartaris, Turchis, Mauris Christianis, & in summa ab omni ferè orbe sit euersa, locaque nuda reliquerit, videbor fecisse satis, si hoc Enchiridio, antiquorum nostræ persuasionis authorum peregrinationes elucidauero. Primum itaque Christi authoris, secundo Pauli & Petri amplificatorū maximorū nostræ religionis adscribā, ut clarè liqueat, quantū pro fragilitate nostra arumnarum sustinuerint, ita tamen ut si qua in re precedenti fui paulò breuior, suo loco singula aperiam.

Peregrinatio Christi secundum Matthæum.

Natus est IESVS in Bethlehē, unde timore Herodis tyrāni secessit in partes Ægypti mater, sua
su

*fu Angeli, inque eum locum iuit, ut credunt, ubi est hortus
 balsamo nobilis, donec Herodes à Magis illusus occidere t
 bimos in Bethlehē & Rhama meridiana, à qua pridē au-
 diuerat Rachelis plāctum & ululatū vates diuinus, inde
 post furorem rediit in Nazareth vicum matris in Gali-
 laea, à qua secessit versus Iordanem Baptismi causa, unde
 fuisse in Salim ad Ioannem unā cum Essenis, vero est simi-
 le. Spiritus demum illum in desertum, templi pinnaculum,
 montem walli & urbi Iericūtinae imminentem, quem Ca-
 rentana dicunt, duxit: unde rediens, item Nazareth illam
 (quā nemo sit propheta in patria) reliquit, ut secederet in
 Galilæam ad Capharnaum, ambularētque iuxta mare Ty-
 beriadis scilicet, unde pererrata tota Galilæa, conscendit
 montem illum de quo dixi iuxta lacum Genetzaret, à quo
 secundò dum lepra infectum curasset, est vocatus in Ca-
 pharnaum à Centurione, qui fide operam Christi praeueni-
 ens, Paralyticum filium sanatum vidit, inde adiens Petri
 domum, Betsaidā, socrum illius febri liberauit. Voluit ve-
 rò & ultra lacum transfretare, ut ventis cōtrariis & mari
 aestuoso imperās, suae diuinitatis argumentum ederet, traie-
 cto itaque lacu, venit in Genetzar, quam alij Gerasen vo-
 cant, ubi immundos spiritus ad legionis vsque numerum
 corpus humanum habitantes, & ab humano in porci-
 num migrare volentes, eiecit. Traiectione inde repetita re-
 dit domum, sed interim principis filiam suscitando, cacos
 duos lumine donando, & in ipsius aedibus Paralytico de-
 missio curato, opera naturę instaurabat. Templum inde pro-
 ximum sabbatho adiens Capharnaum, ut Ioannis 6. ari-
 dam hominis manum instaurat: unde secedēs ob Pharisæos*

inensos, mutum, cæcum demonioque correptum sanum facit, repetitæque item domo, quam Capernachi suam dicebat pergit ad lacum, ubi vim obscure scriptorum discipulis aperit, inque desertum vadens, pascit ample turbam 5000. hominū duobus piscibus, & panibus quinque, quibus peractis turba iam importunæ fugit antior, petit Genetzar, ultra lacura, à quo loco per mediam Galilæam petit Tyrō, & Sydona maritimas gentis Phœnicie vrbes, ut illis esset melius, quàm Chorozaim & Betzaieda. Ibiq̄ curauit filiã Chananæa, quæ à Dæmone agebatur. ut Chananæa gentis, toto in orbe ad Gallias vsque diffusa, mysteria secundaria præfaretur. Inde verò item repedando repetit stagnum, & montem solitum. Mare enim Galilæa, cum lacu Genetzar idem est, ibique item extemplo sanatis omnibus, & miraculose aucta quam quotidie nobis multiplicat natura, pauit septem panibus, & paucis piscibus. 4000. hominum, indeque soluens, venit Maggedam, versus Iericũta, ubi petiuere Pharisei signum, unde illorum inuidia recedens traiecto lacu venit Casaræam, à qua mōtem Thabor adiens, diuinitatis exemplum tribus ex suis monstrauit.

Agens verò aliquot dies in Galilæa, superato Iordane, venit è regione Iudaica tribus, unde petit Eliam, à qua (non acceptus sacrificulis) petit partes Iericuntæi busti, ubi cæcos duos, qui alibi vno solo nomine expressi sunt, luce donat. Rediens inde in Salem trāsfit per vicum Betphage & ortum olyuarum, quæ loca sita sunt ad ortum Solymæ, intrans demum Hierosolymam, vir abiectus & simbriatis exosus, audet (ut sub quo quum libet tremunt vniuersa) purgare patris templum negociatoribus. Petit item Bethaniam.

niam, à qua rursus Hierusalem & templum, vnde tertio Bethaniã redit, inque oliuarum montem & villam Gehsemani, inde per torrètem Kidron & per urbis colluuiem, quæ ortu Iordanem petit, trahitur in ius, in urbẽ ad quam seruandam venerat, supplicio demum afficitur in monte Caluaria, olim extra urbem versus Caurum. ad quã plagam, summi beneficij indicio & signo, **INCLINATO CAPITE EMISIT SPIRITUM**, ad occasum ea de re crucifixus. In instaurata verò urbe fuit mons ille cinctus muris, ibique nunc est templum Sepulchri & Crucis.

Post resurrectionem verò visit suos in Galilæã, vt prædixerat. Hactenus Matthæus, verùm quia Iannes profequitur multis, quæ alij obmisere, ante peregrinationem secundum Lucam, non tradam quæ addidit.

Vt Lucas scripsit, Christi Peregrinatio.

NATA **MARIA** & desponsata in Nazareth, visitauit cognatam Elizabet in terra Iuda (loco Bethlehema proximo) sexto à conceptione mense, repetita inde domo, professuri nomina sub Cyrino adierunt Bethlehem, vbi suæ familiæ Dauidicæ subscriberentur Ioseph & Maria, illicque occurrente magna admodum turba, Maria pauperula diuersorio occupato coacta est in publico stabulo foris tum & media in lapicidine fouea, vt nunc locus visitur, & vt à Iacobo fratre domini in Euangelij capite à nobis ex Græcis verso scriptum est, coacta est inquam partum mundi arbitrum edere, quo in loco commorata, ad tempus purgationis curauit deferri in templum, vt sub lege, à

ge, à lege soluturus, ob circumfionem esset 8. die. Quadra-
 gesimo autem die Maria demum ipsa Hierosolymam ab-
 iit, purgationis gratia, Symeonisque ultimi Iudaicae solius
 gentis summi sacerdotis & vatis in vlnas exposuit primo-
 geniturae ius soluens domino. Vnde Nazareth suã patriam
 petiuerunt, quotãnis tamen templum maius semel voti gra-
 tia visendo, donec anno duodecimo in sciis parentibus, ince-
 pit iuuenis I. E. S. V. S. sui specimen inter legis arbitros e-
 dere, & quomodo litteras Grammaticas qui nõ didicerat,
 sciret, ostendere. vbi tandiu mansit, vt parentes domo exi-
 re ad se quarendũ, coegerit: inde rediens cum matre in Ga-
 lileam, diutius in illis locis conuersatus, baptizatur à Ioan-
 ne, iuxta Salim in Ennon ad fluenta Iordanis: vnde actus
 à spiritu in montem desertum, templi pinnaculum trans-
 fertur, ieiunãtque in monte quadraginta dies, more Mo-
 sis & Eliae. Indẽque per Ierusalem trãsiens, redit in Naza-
 reth, à qua pro beneficiis nebulones sacrilegẽ eum eiecerũt,
 in montem trahendo, vt precipitarent profetam in patria
 nõ probatum, vnde effugiens Caphernaum petiit, vbi in
 templo docẽs fuit, antequam Simonis in Betsãida domum
 abiret, in qua socrum à febre vindicaret, vnde cõscenso na-
 uigio petiit Genetzar, indẽque in desertum paralyticum
 curaturus se contulit, à quo discedens loco, per sata trãsiens
 media in Galilga, venit in solitum montem oraturus, quod
 vbi peregit, discipulosq; instruxit, repetit Caphernaum cu-
 raturus Ceturionis filium, indẽq; in ciuitatẽ. Naim mon-
 ti Thaborio oppositã, vbi viduæ filius est vitæ restitutus,
 abacturũque demonium ab homine, Genetzar repetit, &
 intrat in domum Iairi principis Synagogæ filiam curatu-

rus. Inde verò discessit in desertū Bethsaiedæ ad Boræam partē stagni, petiitque Thabor montē diuinæ naturæ signa precipuis discipulis ostēsurus, unde digrediens, lāgoreſq; curans innumeros, reperit Hierosolymā, indeque adit quoddam castrum (quod Bethania aut Magdali, ob parētum Lazari amicitia suspicor) trāsit hinc per varia loca veniēs in Salē, ibique in domo principis Phariſæorū sabbatho curans Hydopicū, beneficio iram ingratorū Phariſæorū suscitauit. Inde ergo digressus, venit in Samariā, ingressūq; castellū, 10. lepra infectos purgauit, hinc repetit Ierusalē, & vsque Hiericūtis busta iuit, unde Hierosolymam repetēs, à plebe & pueris honores diuinos habuit, adiensque inde, post longam exhortationem in tēplo, & cœnam cum discipulis sumptam, hortum à se frequentari solitum, proditore Iuda domestico traditur, & affligitur: atque post resurrectionem adparet discipulis, euntibus in Emmaus, qui postea Nicopolis fuit dicta, indeque bis videtur à toto cœtu discipulorum, editque, ne spectrum crederent: confirmatisque illis, & promisso Paracleto in Bethaniam concedens, præſente cœtu credentium, Cælum petiuit.

Ioannes addit visum fuisse secundo, id est, post Hierosolymitanam apparitionem, ad mare Galileum seu Tyberiadis, ipsique Petro pristino vitæ instituto intento consiliū melioris piscationis dedisse, ubi item comedit cum discipulis. Diuersi verò nil habet Ioannes, nisi quod loco illo in quo dicunt versatum fuisse I E S V M in Galilæa, in Cana Galilææ (qui locus non longè à Nazaret versus Septentriones seruat sui vestigia) fuisse bis exponit, & ubi aiunt cæteri Samariam inuisisse, dicit fuisse in urbem Sichar,

ubi petiuit mulierem aquam, aqua viua largitor, qua miseram nostram sitim sedare sua misericordia dignetur. Ex Apostolorum Actibus patet, postremo fuisse in monte Oliuarum, unde ascendit in Cælum, Apostoli autem ab Angelo Galilæorum nomine non sine causa vocati, inde redierunt Hierosolymã, ubi 120. ferè constituerunt Ecclesiam primam. Nunc Apostoli quomodo prouinciam executi sint, duoque præcipue Colophones Petrus & Paulus videndũ.

Peregrinatio Petri.

PAUCA admodum de Petro sacra scriptura tradit, unde ab Actibus & Epistolis Paulinis, atque Ecclesiasticæ historiæ cõtextu mihi scribenda peregrinatio eius videtur. Natus est Bersaiedæ vico sito ad littus maris Galilæi, exercuitq; cum fratre Andrea piscationẽ, donec à Christo in piscationem hominum mundi illecebris immerforum deligerentur. Ceterum postquam Ioannis fuissent discipuli ipse & Andreas eius frater, fuit semper assiduus Christo comes quoad vixit. post mortem ergo I E S V subsedit parum Hierosolymis, ut sepulchrum inuiseret, claususque cum cæteris confirmaretur à Christo suscitato, unde natale repetens solum, cum fratre, habuit item obuium dominum antequam ex monte in Cælum tenderet. Neglecta ergo arte paterna, totus absente domini persona, in opus fertur, Hierosolymisque inculcat verbum, post demissum à patre paracletũ, insistitque donec affluctus sit Stephanus, indeque cathenas effugiens, petit Samariam, prouinciãque Samaritanã bonam partem docendo pererrat. Inde item in Palestinæas vrbes seminans petit Lyddam & Ioppem, quibus

bus in locis, suscitata Dorcade & epularū discrimine sublato, à Centurione vocatur in Casaræam, unde ipsis intinctis repetit Ierusalem, ubi ab Herode cōiectus in carcerem liberatusque ab Angelo, venit in domum Bethaniæ (ut vero simile est) visere Mariam matrem Ioannis Marci. illic enim prisca erat Ecclesia à Christo instituta, inde verò peragrata item Samaria repetiuit Hierosolymā, quum de consilio circumcisionis ageretur, quo in conuentu (ubi illum præfuisse Lucas testatur) nil amplius addit cæteris. Ex ratione verò mansionis quàm in sua Canonica, id est, de Ponticis, Bithynis, Galatis, Cappadocibus, Asiaticisque facit Eusebius, Hieronymus, & plerique, alij coniectantur illos vidisse, ad quos scribat, quod reuera cōiectari est. Fuisse autem Romæ, & ibi sacrosanctum Christi vicariatum instituisse (licet ut & Paulum, sapius æquum fuerit à Roma repetere terram sanctam confirmandorum fratrum gratia) ita per totius Ecclesiasticæ historiæ sententiam constat, ut si quis illud neget, perinde faciat, ut si quis neget ipsum Christum fuisse Ierosolymis. Ex Clementis autem Alexandrini scriptis constat, dum Romam veniret ex Iudæa Corintho iter fecisse, & Ecclesiam in unionem Catholicam, quannuis ibi Paulus antea prædicasset conduxisse, unde humana tālate passus est Paulus erga illum. Nam quisquis Latiniæ aut Romaniæ Ecclesiæ successum & uniuersalem auctoritatem interconciliorum tempore detractare contendit & satagit, orbis consensum, unā & conciliorum omnium auctoritatem eleuat, & sacra in dubium reuocat, atque ad eò Christū sensim è medio tollit. Fuisse verò Antiochiæ præter consensum Ecclesiæ, & Paulus ad Galatas

i 2 scribēs,

scribens, testatur: quo verò tempore, aut Anthiochiam, aut Rhomã adierit, non ita per sacra constat. Si quis scire desideret, legat Roffensem in refutationibus Hulrici Veleni, qui Petrum nõ fuisse Rhomæ suadere conatus est. Dionysius Areopagites dicit eadem die à Nerone Petrum, & Paulum martyrij palma donatos. Tantum de Petro.

Pauli peregrinatio.

PAULVS natus oppido Gischalis, quod in Iudæa esse Hieronymus dicit, in Galilea verò ostēdit prope Tyberia & Sephorim Iosephus: subacto à Rhomanis oppido ipse cum parentibus deductus Tharsum, ciuitatis Rhomæ iure est donatus, unde Hierosolymã studij gratia remissus, profecit vehemēter sub preceptore Gamaliele, ut tenuiori adhuc ætate, illi daretur pronõcia de legis arbitrio perquirēdi. quod munus inquisitorium fidei dicimus, quod opus ut in Christianos exercere incipit, Damascum adies, ex Saulo Paulus fit, Baptisatus ab Anania, ut ipse de se scribit in epistola ad Galatas, abiit in Arabiam prouinciam Damasco consinem, deinde reuisit Damascum, triennioque exacto visit Petrum Hierosolymis, à quo in parte isiens Ciliciæ & Pamphiliæ post annos quatuordecim visit item Hierosolymos, ubi redarguit Iudaizantibus, ac statim Antiochiã ipsi Petro, quia reprehensibilis erat in faciem restitit. Sed paucis de se ista tradidit, quæ Lucas peregrinationis eius comes tradit. Profectũ à Damasco Hierosolymã, si statim, an tardius, non liquet. Inde Cæsaream Philippi contēdens, Tarsum petiuit, indeque comitē Barnabam repetit Antiochiã Syriæ, ubi donatus Apostoli nomine Seleuciam

ciam eodem comite adit, unde in Cyprum breui traiectu
iuit, Salaminámque urbem in insula ortu sitam, primò, se-
cundò Paphum, quæ in occiduo latere iacet. à qua solues, pe-
tit Pergam Paphilia, Antiochiam Pisidia, Iconium quæ
sola in nomine Gognia superesse videtur. Lystram, Der-
bem, quæ Lycaonia adscribuntur. Verùm quum in Lystra
lapidibus recutiti impetiuissent, visa Derba rediit eadem
via qua iuerat, ad Pergam vsque, à qua secundum littus
Ataliam, quæ nunc est Sattalia, petiuit: tandem Antio-
chiam & Syriam reuisurus, totámque Phœniciam, & Pa-
læstinam, vt fratribus suam probaret diligentiam. repetit er-
go Solymos tertio, propter consilium de circuncisione, quo
peracto Antiochia perque Syriam, Ciliciámque (sine nauig-
io vt credibile est) transiens, Derbẽ reuisit, Lystramque,
ubi ob multitudinẽ recutitorum coactus fuit circuncidere
Timotheum: prouinciásque Asiæ minoris Galatiã, Mysiã,
Phrygiam, Asiam minorẽ (in qua vetuit Spiritus prædi-
cari) atque Troadẽ institutis formã diuinis, traiecto mari
Eggo venit in insulam Samothracẽ Leno & Imbro vici-
nã, unde Neapolim Philippos, Amphipolim, Apoloniã,
Thessalonicã, Berrhæam, Athenas, Corinthum per Cen-
chreas in Isthmo sitas, adiit. quibus in locis postquam Chri-
stum plãtasset, trãsmisso mari Eggo, iterũ repetit Asiam
minorem Epheso appellẽs, votique gratia attonsus, relictis
Priscilla, & Aquila Ephesi, nauigio cõtendit Cæsaream:
ex qua votum soluturus Solymeum templum visitat. Voto
peracto Antiochia Pisidia visitur. unde Ephesum regres-
sus soluit in Macedoniã, in qua Philippopolim secũdo salu-
tans, superato Helespõro Troadẽ repetit, ubi Eutychũ re-

stituit vitam. Circumiensque regionem, Assum Troadis urbem vidēdo transit in Mitylenem insulam, à qua nauigio Borea secundo Chion, Samum, insulas Egæi maris præcipuas, Myletum urbem in continenti sitam, attingens Coum venit insulã Hippocrate alumno claram, inde Rhodum insulam. Pataram urbem secundo Zephiro appellant, à qua per cætera littora & vrbes Tyrus additur, deinde Acca, quæ & Ptolemæis, postea Casaræa Sratonis, ac postremo Hierusalem, 4. petitur, ubi vincētus ob seditiōnem à recutitis deuotis excitatam mittitur Casaræam, in qua, vt calumnias suæ gentis effugeret, Casarem appellauit, ad quem præsidis Felicis iussu cū delecta hominum manu hoc modo ductus est. A Casaræa Sydonem venit, hinc Myram Lyciæ, deinde secundum Rhodum ad Cnidum promontorium, unde legendo australia littora Cretæ immanitate aduersi venti, à Cauris sunt penè fame enecati, donec fracta rate omnes in Melitam natatu euaserint incolumes. Illic abacta à corpore vipera est à Paulo. Inde Syracusas Rhegiūmque per Scyllam & Charybdim, prætergressi Neapolim Puteolósque venit Rhomam, ubi verbum Dei summa cum constãtia asseruit, donec illum Nero de medio cum Petro tolleret. Scripserat iam pridem ipsis Rhomanis è Corintho per Phæbem ministram Ecclesiæ Cenchreensis. Iphis verò Corinthis primam scripsit Philip popoli per Stephanã, Fortunatum, & Achaicum & Timotheum. Secundam autem eodem loco scripserat per Lucam & Titum. Quum verò iam esset Rhomæ Galatis sequentibus quam ex ordine scripsit. vtraque verò Thessalonicensium ab Attica profecta est Timotheo ex Laodicæa Phrygiæ

Phrygiæ prima: secunda Rhoma, cum secundo illi esset apud Neronem agendum de capite, Philemoni item Rhoma per Onesimū & Nicopoli Macedonia ad Titum, Hebrais item ex Italia, quæ omnia notata volui, ut hominis in re Christi promouenda diligētia videretur. Si quis videre cupit caterorum Apostolorum peregrinationes, is poterit apud Philaletem, virum bene doctum, & quod nomē fert videre. Is autem Philactis nomine in sua prima ἐν τῷ πρώτῳ vocatus est, à pio quodam viro & catholico, qui ne offenderet eos qui satagunt haberi reformatores, dissimulato nomine sic voluit vocari Habdian Babylonæ Chaldaicæ episcopum, qui vnus ex septuagintaduo Christi discipulis diligenter duodecim Apostolorum vitas ut medio in mar tyrio licuit scripsit: ut autem fructus Chorographiæ maior habeatur, breuissime caterorum Apostolorum maxime autem Euangelistarum Peregrinationes exponuntur.

DE GALLIA, SIVE GOMERIA.

Visquis reuera Galliam pro sua prisca magnitudine vellet scribere, proculdubio vniuersum orbem terrarum scriberet. Si enim perpēdimus Ius illius gentis, quæ à primogenito mundi huius dependet, iure vniuersitas ab ea nomē acceperit. Vnde factū est, ut quum nil populi dari possit ipsis Gōbris (quos umbros ideo dicunt, quod diluuij pluuiis superstites essent antiquissimique totius orbis) tamen à Gallis ortum habēt, teste Solino. Itaque nullum nomen prius est Gallico. Sed di uini

uini beneficij gratia, vt aſidua illius memoria haberetur, factum eſt, vt penes ſolos Gomeri alumnos hoc nominis ſeruarietur, Vnde Beroſus ſcriptum reliquit, qui erant ex poſteritate Galli, illos Auito nomine Ianus pater Gallos vocari voluit. Quum itaque vniuerſum genus humanum ſit diluuiſio ereptum, & inde Galli nomine vocandum voluit Naturæ conſeruatae mediator Ianus, vt nomen illud nobiliſſimum mundi in ſolius primogeniturae domo poſteris & principatu ſeruarietur. Sed quum in præfatione cur de Fœnicum litteris ſcripſerim, ſint expoſita multæ cauſæ, quare Gallia ſit in primo loco poſt terram ſanctam celebrāda, remiſſo ad illas lectore erit ex ordine vt ipſius Corograſiam attingam.

Quum Celtarum Cimbriorūve nomine omnes Europæi populi ſint olim nominati in tota Græcorū antiquitate, nō eſt dubium, quin Gallia nomine Hiſpania, Gallia, Italia, Britānia & Germania ſaltē debeat intelligi. Cimbroſ & Cimmericoſ populoſ vocatoſ fuiſſe à Gomeri Galloſ parente, eſt etiam apud Gallia aduerſarioſ certifiſſimum. Sed quū ita ſit iam à ſeptingētis annis à prouidentia ita conſeruatum Gallia regnum, vt ab Imperij Romani Gallis etiam ablatis viribus, non potuerit debilitari aut frangi illud quicquid Cæſar olim in Galliae primariae limitibus poſuit, ſatis fuerit ibi ſineſ poſuiſſe prouincia diuinitus, ad conſeruandam diluuij memoriam ordinatae. vbi olim ſunt poſiti.

Galliae itaque ab ortu Alpibus & Rheno flumine, ab aũtro Mediterraneo mari & Pyrenæi montis parte, ab Aquilone mari oceano Britannogallo, ab occaſu oceano
Athlantico

Athlantico & obliquis montibus Pyrenæis terminatur. Prouincias autem ab ortu habet Prouinciã, Sauoiam, Heluetiam aut Suiciam, Bressiam, Borgoniam, Lorraniã, Campaniam, Haynauum, Cliuiam, Flãdriã, ab Aquilone Picardiam. Norminiam, Britanniam, ab occasu rursus Britãniã, Andes seu Angiersam, Poictauiã, Sanctongiam, Aquienã seu Vasconiam, à meridie rursus Vasconiam, ad monteis Pyrenæos, Bierniam, Rußilonẽ, Delphinatum in medio ad meridiem est Velaiorum, Forestanorum. Aluernorum, Lemouicorum, Perigordorum & Angolesmensium ditio. Post Poictaunos rursus sunt Burgesij, Borbonesij, Beauuolij, Lugdunenses, & rursus sub Burgundis Franccomitatus, Auxerrii, Niuernenses, Berrij, Turisij & super Angiersos Vendosmij, Beausij, Gastinenses, & post Senonas Galli Valoisirue & iuxta illos Perchij, Driusij, & ad Britannos Mansij. Sicuti singuli scriptores vsi sunt nominibus suo seculo vsitatis, ita volui nostro seculo cõmunibus vti. Positis itaque his nominibus, ut sint considerationis nostræ Basis, est ab ipsis originibus videndum vndenam prisca nomina sint imposita. Licet itaque Franciã nomine nunc vocatur Gallia, quod nomẽ est à principibus ex Francis primò in Galliam receptis impositum, tamen etiam quingentis annis obtinuit post acceptos Francos principes, ut adhuc Galli vocarẽtur. Nam temporibus Caroli Magni scribit Desyderius Rex Longobardorum, in Priuilegio aut Chronologia potius inscripta in marmore Viterbij, se non esse destructorem Italiae, sicut apud Gallos illum, ut ait, calumniabatur Hadrianus Papa ille qui Carolo Magno ius eligendi confirmandique Pontificis summi

Et sedem ubiuis statuendi concessit. Licet itaque principes Franci fuerint pridem in Galliam accepti, & ea cōditiōne recepti, ut legem à populo acciperent sui sanguinis in fœminis exhædatricem, populus autem nomen Fræcorum pro Gallo reciperet, tamen priscum illud nomen nunquam potuit aboleri, eò quod diuini miraculi memoriam in se retinet. Et certè est illud omnino concedendum, semper partes illius qui dat legem accipienti incommodam fortiores esse, quàm qui dat Nomen. Quum autem lex Gallica aut Salica (si qui uelint de nomine contendere) sit summopere ipsis regibus damnosa, ut quæ sanguinis eorum dimidium destruit, quod ad ius coronæ attinet, non est dubium, quin imposta sit olim regibus à populo, iam sic à legis diuinæ peritissimo profeta Noacho instructo per Iapetum & Gomerum eius primogenitos. Itaque uidetur reuera quàm fuerit semper diuina prouidentia conseruatricis nostri nominis. Quauis enim multi scribant Francum aut Francionem Hectoris filium super Celtas regnasse, tamen tantum abest, ut quicquam mutationis attulerit, ut Cæsar nusquam uocabuli Francorum meminere. Tota itaque Europa tunc nomine Celtarum dicebatur ad Græciam usque. Vnde Francus in Austriam irrumpens dictus est Celtis imperasse. In caussa nominis mutati fuere Romani. Quum enim Valentiniani Cæsaris tempore, Galli ob singularem uirtutem, qua Alanorum gentem fregerant, anno à Christo nato 367. fuissent decennio immunitate donati, atque post decenniū graui exercitu premerentur ut solueret, tunc in partes Gallia Belgicæ ad uigintiquatuor millia hominum Gallorum concessere, ubi iam ferè Franci

per

per sexcētos annos belligerabantur aſidue cum Frācis Belgæ. Quum itaque attriuiffent omnino Romanorum exercitum Theodoſij temporibus vnà coniuñcti & Franci & Galli, tunc in vnum ita coaluerunt, vt Principes tunc ex Francis aſſumpti dederint nomen, quod vix poſt quingentos annos obtinuit: populus autem & nobilitas dederit legem hinc in hęc vſque diem ſeruari ſolitam. Quod autem ſcribit poſt multos alios Nicolaus Gillius tunc primum incēpiſſe Francos legibus vti, quis credat? ſue Gallos ſue Francos dicas, eſt omnino impoſſibile. Si quidem Galli iam à diluuiio 1130. annis celebres ad tempus vſque videlicet deſtructa Troia 430. annis ante Romam à Romulo inſtauratam fuerant ſemper toto in orbe celeberrimi & maximi. Franci autem à Troianis orti & iam à 2793. anno mundi ad 4351. Germanico ſue Celtico imperio clari per annos 1558. non poterant non habere litteras & leges iam ampliſſimas, vt notauit ex Hunibaldo Trithemius. Eſt itaque intelligendum vt legibus tunc communibus & Gallis & Francis vti cōperint. Interim quā eſſent potentes Galli eo tempore quo principum caruere memoria ſatis patet, quum temporibus Tarquinij Priſci ſexcenta hominum bellatorū millia emiſerint, Cæſaris autem temporibus fuerint ſupra trecentos, populi illi qui omnes Gallorum nomine in Gallia vocarentur ſine vlla planè Francorum memoria. Curia itaque ſuprema non habet memorias originū regni, niſi poſtquā in vnum coaluere & Galli dātes regibus legē duriffimam, & Franci principes, qui populo nomē honorādum dabant. Siquidem Dardanus à Iani Saturnique eius hoſpitis iure Italico, in Aſiā occiſo Iaſio delatus, vt ibi

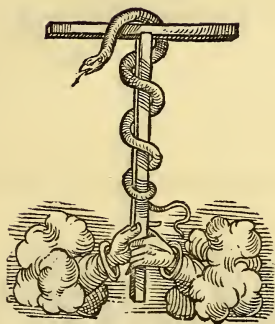
Iapetus inciperet Semi fratris habitare tabernacula, à fun data, aucta, & destructa Troia per posteros postliminio rediit in Francis à Franco Francionéve Hectoris filio nuncupatis, & super Celtarum in tota Europa sparsorum nomen replantatis. Sic seruat sua iura prouidentia & proscribendo merentes, & per eos acquirendo fraudatae posteritati deperdita. Sic nomen primæ summæque transmigratio nis mundi Gallorum dico, nõ est à Galla siue lacte, ut mentiuntur Græci (nam sunt adhuc cãdidiores Gallis populi) nec à Galathe, qui diu post diluuiũ fuit, sed à Galah quod transmigrari & fluctibus undisque circumuolui significat in prima lingua mundi, ita ut sit Auitum mundi nomen, quod fuit inditum à Iano posteritati ipsius Gomeri, à cuius vocabulo Cimbri & Cimberij, Cymbrium & Gomari dicti sunt in Bactrorum finibus, quò miserat Ianus aliquot ex Gomeri Galli filiis, ut seruarent Ibi Iapeti Monarchæ iura. Et aliquid maius de sacris assumã: Gallia reuera est uniuersi reuelatio, in qua prouincia nõc videmus factum, ut non tantum duce Fide & autoritate, sed multò magis duce ratione & intellectu sensim sit reuelatum, detectum, & apertum, quicquid vnquam fuit in secretissimis Semi siue Melchisedeci tabernaculis sacris videlicet scripturis, quarũ iurisdictio est data Abrahamitis per Melchisedeci benedictionem. Christianissimis enim Christianissimos oportuit adesse sensus, sicut olim Druidibus certissimam de immortalitate fidem, donec verior à Messia de Semi prodiret tabernaculis Gomeriam, hoc est, consummationem perfectissimam in Callia acceptura & in totum orbẽ tanti miraculi rationẽ transfusura. Est & reuolutionis Gens,

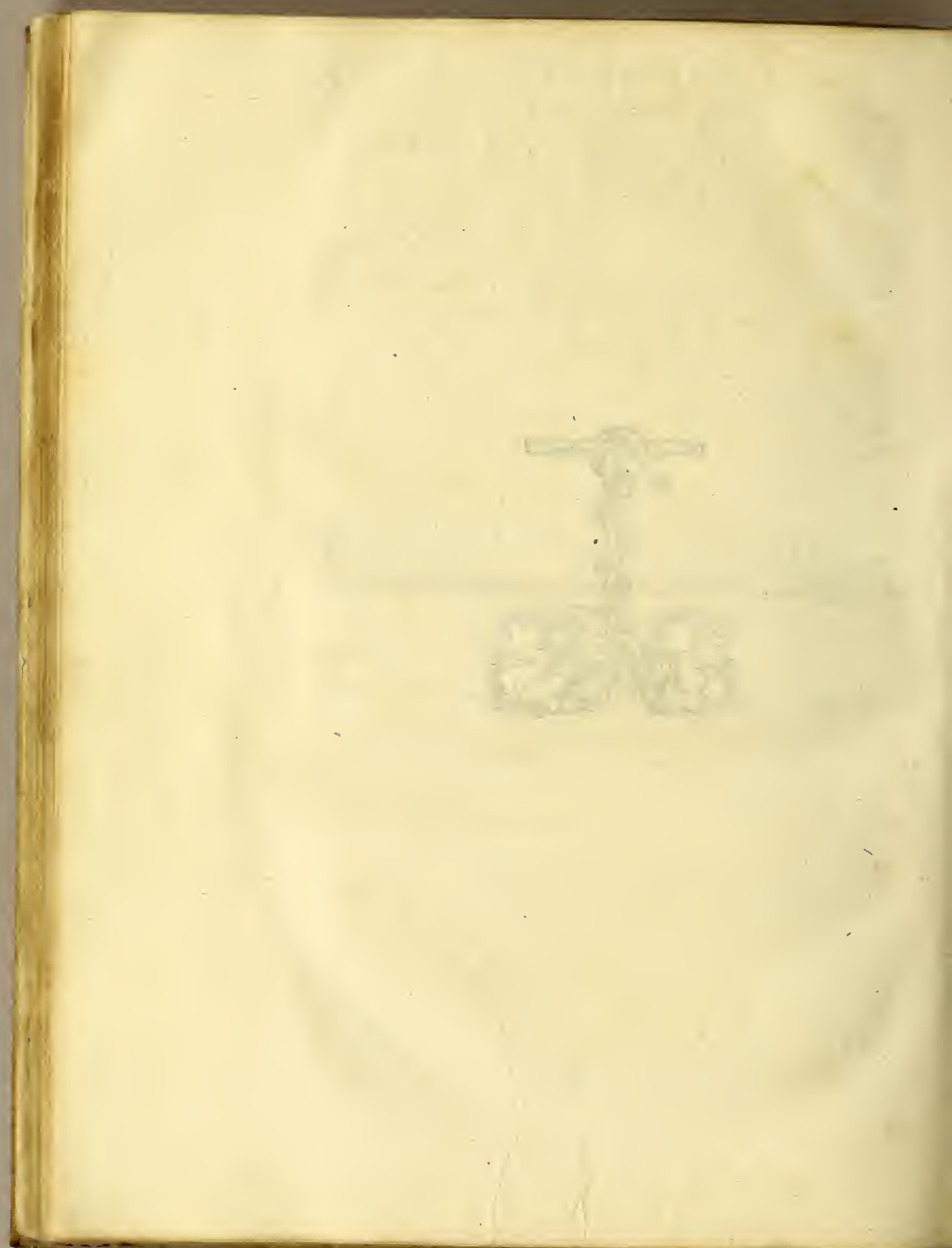
in

in qua Deus quod ab aeterno decreuerat restituere, & duce ratione instaurare decreuit, ut ea omnia in quibus Deus sua fraudatus intentione fuit.

Post Gallicum & generale nomen, Celtarum est clarissimum à Garumna ad Sequanam aut Frubium, qui nunc Soma vocatur, impositum à Celtæ filio Bardi iunioris & à Iapeto decimo. Drius genti & ciuitati & religioni nomen imposuit. Sarron & Bardi Filosoficis scholis. Samothes, hoc est Cælestis nomen Ditis, hoc est, regni inferorum & Occidentis habuit clarissimum usque ad Cæsaris tempora. Namnes ciuitati Armoricæ, Longo seu Lango Celticæ. Illa Nantes, hæc autem Langres vocatur. A Belgio decimo quinto rege Belgicæ, à Narbone decimotertio Narbonensis, quæ ad occasum ob aquarum cursum, Aquitania dicta est. Allobrox 17. Sauois, qui olim dicebantur Allobroges dedit vocabulum. Parisij, à Paride decimonono rege. Remi à Remo vigesimoquarto, & Lugdunenses à Lugdo decimoquarto. Sunt clarissimæ ciuitates & populi. Non displicet quòd Celtæ regi sit impositum nomen ab uisione siue conflagratione Faetontia. Nam חלב reuera significat torrere. Hinc Græci Gallicum nomen immutarunt. Charta in cæteris est adhibenda.

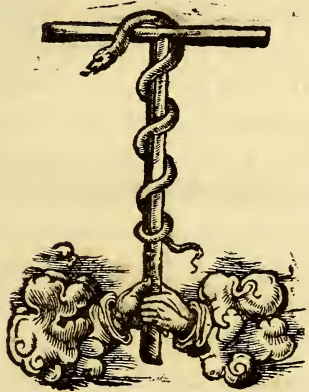
✠ EXCVSSVM PARISIIS A
Martino Iuene, Anno D. M. D. LXIII.
octava die mensis Octobris.

Alterius siue secundæ

PARTIS OPERIS GVI-
lielmi Postelli de Vniuersitate ex-
positio, cui nomen imposuit
Ptolemeolus.

P A R I S I I S,

*Apud Martinum Iuuenem, sub insigni D. Christo-
phori, è regione Gymnasij Cameracensis.*

M. D. L X I I I.

Alphabetum secundum

PARIS 1711.

Imprimis in Typographia

Regia, in Palatio Nationali

Librorum

PARIS 1711.

Imprimis in Typographia

Regia, in Palatio Nationali

LIBRORUM

INSTITVTI RATIO.

 Voniam scopus est eorum qui in Cosmo
 graphicis promouere diligēter cupiunt,
 vt ad tabularū Ptolemæi intelligētiam
 perfectam deueniant, & demum ex ea
 planè admirāda arte, qua nostri Hemi-
 sphærū partem suo sæculo cognitam tra-
 didit, tam alterius Hemisphærū quàm earū partium quas
 in nostro ignorasse videtur obseruationem conscribamus,
 ideo omisis illis quæ à me in prima parte de Vniuersitate
 scripta sunt, tantum finalem hanc tractationem recudere
 nunc statui. Nam licet etiam pars prima præclaræ obser-
 uationis monumenta non pauca contineat, tamen duplici
 nomine nunc cogor obmittere. Nam dum statim postquam
 me probaui summo nostræ Gallie Senatui, & postquam
 restitutis mihi illis exemplaribus quæ fuerant iure manu
 conferta à curiæ ministris, prælectionis munus incæpi, tar-
 diuscule cognoui, mihi perpauca pro meo auditorio exem-
 plaria ex ea clade superfuisse, ita vt non licuerit post indi-
 ctam prælectionis diem totum opus recudere, & præterea
 eius modi sunt, quæ in prima parte sunt, vt in multis à me
 scriptis alius sint exposita. Ea de re cōmodissimum esse iudi-
 co, vt hæc tantum pars prodeat, quæ Compendium solum
 Tabularum Ptolemæi, vt ipse primò exposuit Ptolemæus,
 & post ipsum Henrichus Glareanus cōtineat, & demum

Tabularum siue Prouinciarum Celestem influentiam ut in Quadripartito eiusdem authoris exposita est proponat, addita longitudine & latitudine tabularum cum quantitate dierum, & postremo, qua in re est summa difficultas & utilitas, Mediorum quæ in singulis sunt tabulis Parallelorū explicatio. Nolui autem vel ulla in parte à Glareani compendio differre in exponendis compendiose tabulis, quia satis absolutè tractauit. Monendos tamen censeo omnes, qui rationem huius artis Quinta, seu Quinti elementi scientiarum Mathematicarum volunt perfectè assequi, ut prius saltem degustarint, Arithmetica, Astronomia, & Geometria elementa atque adeo ipsam Musicam Theoricā. Nam illarum omnium utitur opera. Musicæ quidem rarior usus. Sed assiduus Arithmeticae & Geometriae est, nisi quia cum idiotis & imperitis circini beneficio succurritur. Tamen inter Sphærae circulos 8. qui sunt Horizon, Meridianus, & æquator ad sex genera positionis, Zodiacas duo Tropici & duo Polares, duo sunt potissimum in usu nepe Æquator cum sibi parallelis pro longitudine & Meridiani pro latitudine mensuranda, Observatio verò certissima longitudinum à nobis, vita comite, propediem emittetur in lucem.

VNIVERSI ORBIS
 SECVNDVM PTOLEMAEVVM
 expositio & ad rationes Cælestes
 applicatio.

De Europa & partibus eius maioribus.

A *B* Europæ descriptione omnes autho-
 res inceperunt, tāquam ab ea, quæ es-
 set notior ac magis culta, & in qua
 fuit semper summum vitæ ornamen-
 tum & prima iurisdictio. Tota o-
 lim Celtica dicta est, & primo qua-
 dranti cæli subesse Arieti, Leoni, Sagittario. Denique ma-
 ximè celebrata, cū ob Macedonum imperium, tum ob
 Romanorum potētiam. Strabo etiam lib. 2. multas præter-
 ea rationes adfert. Hanc Ptolemæus libris duobus, videli-
 cet secundo & tertio, descripsit, in utroque regiones denas
 septenas enumerās. Ita ut uniuersum regiones Europæ sint
 34. tabula verò decē. Sūt autem regiones hoc ordine, Hy-
 berna in insula Britannica, Albion similiter in insula Britan-
 nica: Hispania Batia, Hispania Lusitania, Hispania
 Taraconēsis: Gallia Aquitanica, Gallia Lugdunēsis, Gal-
 lia Belgica, Gallia Narbonensis: Germania magna, Rhe-
 tia, Vindelicia, Noricum, Pannonia superior, Pannonia
 inferior, Illyris & Dalmatia. Hactenus ex libro secundo

apud Ptolemæum, sequente verò libro rursus 17. h α : Italia, Cynus, Sardinia, Sicilia, Sarmatia in Europa, Taurica Chersonesus, Iazyges Metanasta, Dacia, Mysia superior, Mysia inferior, Thracia, Chersonesus, Macedonia, Epeirus, Achaia, Peloponnesus, & Creta insula.

De regionibus quæ libris secundo ac tertio apud Ptolemæum continentur. Et primum de insulis Britannicis.

Cum autem in describendo orbe, ingenium ac industriam Ptolemæi nemo vicerit, operæ precium visum est nobis illuc iuventutem velut ad fontem, & perfectum huius negotij artificem dirigere. Perstrinximus itaque regionum generales fines ad illius præscriptionem, paucula adiucentes rerum vel prisca, vel nostræ ætatis, insigniumque locorum quædam nomina, ut videlicet tædium iuuentutis alleuaremus. Porro nec in artificio solùm eximius Ptolemæus, sed in ordine quoque admirabilis, ita regiones deinceps texuit, ut à sinistris ad dextra, hoc est, ab occasu ad ortum: deinde à magis septentrionalibus ad australia pergeret. Ideoque ab Hybernia insula maxime Septentrionali atque Occidentali inceptit. Hybernia itaque insula à Septentrione Hyperboræo alluitur Oceano, ab occasu Occidentali, à meridie Vergiuo, ab ortu Hybernico. Hodie dicitur Irland. Paret autem Anglorum regi. Homines sunt agrestes. In ea fabulatur esse D. Patricij purgatorium. De hac miranda scribit Pomponius Mela.

Albion à septentrione habet Oceanum Deucalionem, ab occasu Hybernicum & Vergiuum, à meridie Britannicum, ab ortu Germanicum. In ea neque montes sunt, neque

que paludes, authore Ptolemæo. Sed refragatur experiētia. Hodie in duo regna diuisa est insula, Angliæ & Scotiæ: quibus populis non admodum cōuenit. Insula triquetra est apud Casarem & Strabonē. De ea copiose tractat Casar lib. 5. de bello Gallico. Insulæ adiacēt his Orchades triginta numero, & Thyle Septentrionis ultima apud veteres.

Subest Arieti. à Bruto autem agnoscit origines 1100. annis à diluuiō quum à Gallis pridē ante fuisset orta & eloquentia docta, nomen habet alioqui ab vniuersi angulo, Anglia. Saxones eā impetiuerē 493. anno Christi, qui partim obtinuerē Longit. à 7. g. ad 33. 25. Latitud. à 51. g. ad 63. 11. Dies maxima 18. horum medius parallelus ad meridianum est, vt 11. ad 20.

De Hispania.

Continentis prima portio ad occasum, est Hispania, quæ à Septentrione Cantabrico, ab occasu occiduo clauditur Oceano, à meridie freto Herculeo, & mari nostro, ab ortu Pyrenæis montibus, qui Galliam ac Hispaniā determināt. Strabo li. 3. corio bubulo adsimilat. Hæc treis in parteis à Ptolomæo diuiditur, in Baticā, Lusitaniam, & Taraconensem.

Batica à Bēti fluuio denominata, fines habet à Septentrione Lusitaniam, diuisam ab ea fluuio. Ana: ab occasu Oceanum occiduum, à meridie fretum Herculeum & mare nostrū, ab ortu lineā, quæ à Balearea ciuitate ad Anam ducitur. Hæc regio hodie regnū Granatæ dicitur, clarum Hispali emporio.

Lusitania à Septentrione habet Taraconensem Hispaniam, diuisam ab ea flumine Durio ab occasu Oceanū occiduum, à meridie Anam flumen ab ortu lineam ab Ana ad Durium ductam. Hanc regionem aliquantò maiorem facit

facit Strabo, & nostra quoque aetas. Portugalia enim vocatur, regnum nobile, cuius solertia factum est, ut ab Hispania in Indiam hodie nauigetur. Ciuitas regia in ea est Vlybna quam Plinius Olyssiponem vocat.

Taraconensis Hispania, plus quam dupla ad priores, à Septentrione Oceanum Cantabricum, ab occasu occidentum habet, Lusitaniam, Baticamque: à meridie mare Ibericum, siue nostrum ab ortu Pyrenæos montes ac Galliam. Hanc secatur amnis Iberus, à quo olim Romani Hispaniam citeriorem ac ulteriorem diuiserunt. Hæc natio hodie quatuor habet regna, Castella, Gallicia, Nauarra, ac Tarraconia, ab incluta Scipionum ciuitate. præclarissimi in Hispania populi Celtiberi, ac eorum vrbs Neumantia, quæ Romanis decem annis restitit, tandem à Scipione inferiore expugnata. Item Sagunthum oppidum insigni clade sub Annibale clarum, & Carthago noua à Scipione superiore expugnata clarissimæ sunt Barcino & Valentia ciuitas. Porro Hispania Romanis obstetit plus ducentis annis, sub Augusto primùm perdomita. Insulae duæ adiacent Hispaniæ Baleares, maior & minor, quæ hodie etiam inde Maiorica ac Minorica vocantur, & Gadis in extremo Oceano Herculi sacra. Item Herculis columna in Batia, Calpè.

Subest Sagittario. Habuit olim reges post Tubalem primum, ad Romanos vsque. Inde Gotthos & Vandalos, postea Mauros siue Imaelitas, vltimò indigenas. Ad tempus vsque Troiæ euerfæ 24. reges habuere, quorum decimus nomine Hispanus Hispaniam, Hesperus 12. Hesperiam, 17. Lusus Lusitaniam Bætus 6. Baticam. Iberus 2. Iberiam condidit. Longitud. à 2. ad 20. 18. Latit. à 36. ad 46. 10. Dies 14. hor. ad 16. parallel. ad mer. vt 3. ad 4.

De Gallia.

Sequitur Gallia post Pyrenæos montes, inter Hispaniam Germaniamque, & duo maria, Oceanum & mare nostrum sita. Quam C. Cæsar, & veteres omnes in partes tres diuiserunt, Aquitaniam, Celticam (quæ propriè Gallia) & Belgicam, Aquitania à Celtis diuiditur Garumna flumine, Celtæ à Belgis flumine Sequana, Deniq; Belgæ à Germanis flumine Rheno. Hic enim est antiquus limes Gallorum & Germanorum apud omnes authores.

Tertia Europæ
tabula.

Atque hæc diuisio fuit antiqua. Augustus autem Cæsar Aquitanis adiecit quicquid inter Garumnam & Ligerim amnes est populorū. Tum reliquos Celtas in Galliam Lugdunensem & Narbonensem diuisit, adiecta Narbonensi prouincia vetere, quam antea Romani tenuerant, quæque hodie adhuc nomen tenet. Hanc diuisionem posteriores secuti sunt Geographi, præcipuè verò Ptolemæus. Eam nos quoque nunc prosequemur.

Aquitania igitur habet ab occasu Oceanum Aquitanicum, à Septentrione & ortu Lugdunensem Galliam, flumine Ligeri discretâ, à meridie partim Pyrenæos montes, partim Narbonensem Galliam.

Lugdunensis à Septentrione Oceanum Britannicum spectat, ab occasu partim Oceanum, partim Aquitaniam iuxta dictos limites: ab ortu Belgicam, diuisam ab ea flumine Sequana, à meridie Narbonensem Galliam.

Denique Belgica à Septentrione Britannicum habet Oceanum, ab occasu Lugdunensem, ab ortu Germaniam magnam, diuisam ab ea flumine Rheno, à meridie Narbonensem Galliam.

B Postre-

Postremò Narbonensis Gallia, à Septentrione Lugdu-
nensi ac Belgica concluditur, ab occasu Pyrenæis mōtibus
ac Aquitania, ab ortu Alpibus, à meridie mari Gallico.
Hic lectorem admonere volumus, in descriptione Gallia,
quod ad loca attinet, plus tribuendū C. Cæsari, quàm Pto-
lemæo. Quippe Cæsar regionem peragrauit ac vidit. Fuit
enim diligentissimus in locis describendis Cæsar. Porro Pto-
lemæus id non egit, ut omnia priuata loca ad amussim pin-
geret, sed ut regionū in genere veram phātasiam ac formā
oculis subiiceret, Sequani igitur, Rauraci, Heluetij, Leu-
ci, & Lingones, vicinique populi, nequaquam Belgis sunt
adscribendi, sed Celtis: etiamsi aliter tradidit Ptolemæus.
Item Dubis, quem Cæsar Alduafubim vocat, Arar &
Rhodanus, non ex eisdem mōtibus originem ducunt. Nec
Auenticum, aut ciuitas Equestris, Sequanorum ciuitates
sunt, etiamsi ita exhibuit nobis Ptolemæus: sed Heluetio-
rum, ut de Auentico Cornelius Tacitus lib. 17. docet. Hoc
idem de ciuitate Equestri satis patet ex situ Heluetiorum,
à Cæsare descripto. Gallorum omnium fortissimi (ait Cæ-
sar) Belge, maximæ famæ, Celta. Cæsar totā Galliā decē-
nio subegit, ait Strabo. Flumina Gallia habet opportunif-
sima in vtraque maria, & nostrū & Oceanū. Eam Fran-
ci, origine Germani, regio sanguine occupauere, præter
Belgica maritimam oram, & eam quæ Rhenum attingit:
præterque Lothoringos, & Heluetios, qui hodie Sabau-
dienses dicuntur. Vrbes habent principalē Lutetiam, olim
Parisiorum oppidum, & Lugdunū nobile emporium. Bel-
gæ hodie in Picardos, Flandros, Brabantos, Holandōsque
diuisi sunt, & quosdam alios non ignobiles populos. Aquitani

tani Gasconia hodie nomen retinent. Celtæ autem innumera nomina. Ex his multi sunt, qui Francis parent, sunt item qui non parent.

Huic Aries signorū caput cum Mercurio, Marte, & Ioue præst.

Sub propriis regibus bis mille annis fuit à diluuiō ad Cæsare 300. annis sub Romanis. Postea ab anno Christi 400. aut circiter sub Francis principibus. A Gomerō nomen habet & ius. Sed Galli nomen est ideo quod sint per aquas & fluctus diluuij traducti in hunc orbem ex altero, & antediluuiano. Longit. 15. ad 29. 14. Latitud. à 42. ad 54. 12. Dies max. à 15. ad 16. hor. parall. ad merid. vt 2. ad 3. Sub Druidarum imperiis bis mille annos regnarunt ad Cæsarem vsque, sub Romanis autem ad Valentinū imperatorem & Theodosium. Postea sub Francis regibus in legis Gallicæ tamen incommodissimè, verba iuratis ad nos vsque. Christum amplexi sunt reges 400. anno eius. imperium penes Gallos est formatum in Cæsare, reformatum in Constantino, restitutum in Carolo magno, afferendum in suo Vindice.

De Germania.

Germania magna ab occasu Rhenum habet Galliās que, à Septentrione Oceanum Germanicum, à meridie flumē Danubium. Regiones verò Rhetiam, Vindeliciam, Noricū, Pannonias duas, superiorem & inferiorem. Ab ortu Vistulam flumen, & Carpathum mōtem. In hac tā vasta ac magna natione, ex antiqua appellatione quatuor duntaxat populorū nomina mansere, Saxonum, Phrisiorum, Marcomānorum, & Sueuorum. Et Sueui quidem quondā ad Albim fluuium habitabant, patētissima regione, vt patet apud omnes authores. Cæterum Strabo etiam Sueuorū ad ortum Danubij meminit lib. 4. ad finem, vbi hodie quoque manet nomen. Marcomanni autē hodie vulgo Merrhenlandi dicuntur. Germaniæ maximus fluuius est Albis, vltra quē Romani non habuerūt imperium, ait Strabo lib. 7. Maxima sylua in ea Hercinia est, de qua

Cæsar lib. 6. elegãtissimè differit: & quæ hodie Nigra sylua dicitur, eiusdè caput est. Bacenis autem sylua longe alia est, videlicet non longè ab Albi fluuio in Suenis. Multi hodie Piceariã volunt: quæ in Turingis est. Tota hodie natio in multa regna & regulos diuisa est, non magno suo cõmodo. Vtitur autem fermè vetere lingua Germania, exceptis Bohemis, ac parte Polonia. Vrbes quoq; in ea præclarissimæ, vt vrbs Norica in umbilico propè Germaniæ, Ertphordia in Turingis, Praga in Bohemis, Vratislavia in Slesis. Lubecũ in Cimbricæ Chersonesi isthmo, & riliquæ infinite.

Germani sunt dicti quasi Gallorum essent fratres: Sunt autem ab Aszenazo primogenito Gomeri. Nam Hebræi vbiuis gentium scribunt & vocant illos Aszenazim, hoc est, filios Aszenazi: hinc vbi cæsarũ Galli eorum parentes, illi in eorum locum successerunt, & ante alios Cimbri qui à Gomeri nomẽ habent. Subiungunt etiam Arieti vnde imperium habuere, & electionem donec restituantur omnia. Nam vt Gomerus Gallus duo nomina habuit primũ à miraculo, secundum à persona, ita vniri vtrũque populum in vnum necesse est. Sed vincat miraculosum nomen oportet. Ob incursiones Septentrionales tam ab ipsis quàm à Scadinavia insula & à Schõdia peninsula & à Scythia sunt profectæ. Vix vnquam habuere certum imperium. ab electione 600. annis ferè imperant. Longit. à 27. ad 46. 18. Latitu. à 46. ad 59. 13. Dies maxima horarum à 15. vique ad 18. quæ sunt in Scandia Parallelus medius ad merid. vt 3. ad 5.

De Rhætia, Vindelicia, Norico, Pannoniis
duabus, Illyri, & Dalmatia.

Quinta Euro-
pe tabula.

Rhætia ab occasu Helueticis, à Septentrione Danubio & Germania, ab ortu Lyco flumine & Vindelicia, à meridie alpibus terminatur. Hæc natio nõ prorsus ita habet apud Strabonem, qui eam ad Comum vsque extendit. Hi origine Thusci sunt, vt author est Linius lib. 5. ab Vrbe cõdita. Et lingua Thusca etiamnum apud Rhæ-

tos manet, quanquam non incorrupta, ut idem ait Liuius. Ipsi in tria fœdera scisi sunt, licet non eo omnino tractu, quem pingit Ptolemæus.

Vindelicia ab occasu Lyco & Rhetia, à Septentrione, Danubio, & Germania, ab ortu Aeno & Norico, à meridie item alpibus clauditur. In ea præclarissima vrbs Augusta Vindelicorum ad Lycum amnem.

Noricum ab occasu Aenum flumen & Vindeliciam, à septentrione Danubium & Germaniam, ab ortu Pannoniam superiorem, à meridie alpes habet. Hæ duæ nationes nunc nomen Bauariæ habent. Pannonia superior ab occasu Noricū, à Septentrione Germaniam & Danubium, ab ortu Pannoniam inferiorem, à Meridie Illyrim habet. Hodie Austria & Stiria. Porro in ea præclarissima vrbs Vienna.

Pannonia inferior à Septentrione Germaniã & Danubium, ab occasu Pannoniam superiorem, à meridie Liburniam siue Illyrim, & ab ortu Iazygas Metanastas habet. Hæc hodie sub Vngaris propemodum est.

Illyris, quæ eadam Liburnia (nam authores hæc duo nomina ferè confundunt) item Dalmatia (quæ magis ad ortum ac meridiem à Ptolemæo non singulatim descripta, quanquam regionem singularem puto) à Septentrione habent utranque Pannoniam, ab occasu Histriam, ab ortu superiorè Mysiam, à meridie Macedoniam, ac mare Adriaticum. Tota hæc natio Sclauonia hodie vocatur, vulgò VVendenland.

Sunt hi ab Italia in hos montes profligati populi, ducèque Rheto conducti, vnde Grizonas hodie quasi Refones, cõiunctique sunt Heluetiis populis liberis & fidis, quique vbiuis gentiũ custodes adhiben-

tur principibus, & sic imperant penes se rebus publ. penes alios, principum custodia.

Subsunt etiam arietii, vnde isthæc imperandi vis, atque Austruæ etiam fœlicitas. Longit. à 29. ad 47. 17. Latit à 40. ad 48. 7. Dies maxima 15, parallelus ad merid. vt 43. à 60.

De Italia, Corsica, Sardinia, & Sicilia.

Sexta Europæ
tabula.

HActenus quæ lib. 2. apud Ptolemæum sunt regiones, nunc quæ lib. 3. Italia peninsula ab occasu Alpium iugis terminatur, ad Varum usque flumen, & Tyrrheno pelago, quod etiam mare Thuscum & inferum dicitur, à Septentrione alteris Alpium iugis, quæ Rhatia, atque aliis sequentibus nationibus imminent, ab ortu Hadriatico mari, quod nunc Venetum vocant, olim à Romanis superum vocabatur, denique à meridie mari Siculo. Hæc omnium regionum præclarissima. Caput habet Romam, olim gentium dominam, & Tyberim amnem. Vrbes præterea præclarissimas, Insubrium, Mediolanum, Venetorum Veronam, & urbem Nouam, quæ nunc Italia clarissima est, Ligurum Genuam, Thuscorum Florentiam, Capanorum Capuam, nec longe ab ea liberam quondam Neapolim. Per mediam Italiam mons Apenninus tendit, perinde atque spina per tergum hominis. Est in Italia togata Gallia iuxta Padum ingens flumē, ad Rubiconem usque amnem, ubi vera Italia incipit. Hæc olim Gallia Cisalpina vocabatur, cum altera Gallia, videlicet nostra, Transalpina, Comata, ac Braccata diceretur. Italiæ forma, tibie demortui hominis adsimilis est.

Cyros, quæ & Corsica insula, ab occasu & Septentrione mari Ligustico, ab ortu Hetrusco clauditur, à meridie mari, quod inter ipsam ac Sardiniam iacet. Hæc insula est nunc

nūc sub Genuēsium dominio. Laudatur hodie ex ea vinū.

Quisquis in Italia imperauit, his præfuit infulis, nisi quia aliquādo sub Græcis, Chartaginēsis, Hispanis, & Normānis Sicilia fuit. Genuen ses imperant aliis. Italiæ autem imperium totius mundi occidui pri mum est. Eo quod & Aries & Leo, duo prima signa cæli, illud in or dine, hoc autem in stellæ magnitudine (vnde præcipua vis) huic parti præfunt. Inde tam ambitiosus in eam partē aduentus Græcorū, Tro ianorū, Pythagoreorum, Saturni. Janus ea de re ibi ad basim imperij Christi, suo regno paterno & reuera aureo cum sua sepultura locū sa crū aut religiosum toti mūdo faciens, fecit primā electionem mundi. Ea de re voluit Gomerū primogenitū mundi in Vmbria Gallorū no men plantare, donec ad Samothem fratrem primo & inde ad Germa norum plagam, ne à Chamefitis corrumperetur, profectus est, quoad scelus Chamefitarū completū esset, hic sicut in Amorrhæis, Chamefitis, Canaanæisve. Quandiu imperarint Romani notum est. Nam ad Hirtiū & Panfam Coss. notauit Varro, citatē Arnobio, durasse impe rium à Iani diluuiue temporibus. Vnde Romulus perditissimus fate git abolere memorias Iani & cōcedere primū ius Italiæ Saturno, do nec à Numa Iani nomen in primo mense repositum est. Longit. à 27. ad 43. 15. Latit. à 37. ad 45. 7. Dies maxima à 14. ad 15. hor. Parallelus, vt 3. ad 4. in Italia autem, Varro asserente, vt dixi, Arnobio, ponit Ita liæ regnum 2000. annos durasse à Iano ad Augustum, quod quidem cōstat sic. Nam à diluio ad Christum sub Augusto natum sunt 2300 anni. Quod si ætatem Iani post diluuiū exceperis (vixit enim 350 an nos) supererūt 2000. annorum plus minus. Nam secūdo suo aduentu Ianus 82. annos rexit Italiam. Aætates autem istæ possunt in Iohanne Iucido Samotheo videri quibus idem constat.

Sardinia ab ortu habet Tyrrhenū pelagus, à meridie septima Euro-
Africum, ab occasu & Septentrione Sardoum. Hæc pæ tabula. B
insula plantæ humani pedis adsimilis est.

Sicilia insula triquetra, ab occasu & Septentrione mari
Tyrrheno clauditur, à meridie Afro, ab Oriete Hadria-
tico siue Ionio. Tria habet promōtoria, vnde & Trinacris
à Græcis dicta, quorū Pelorus Septentrionem ac Italiā spe-
ctat, Pachynus ortū, Lilybæū meridiem & occasum. Ex
Lilybæo

Lilybæo quidã naues è Carthaginensium portu egredientes videre poterat, vt refert Val. Max. lib. 1. non ita longe à fine. Itaque quidam putãt Siciliam plus æquo remotam ab Africa in Ptolemæi descriptione. Strabo tamen lib. 17. ait Carthaginem distare à Lilybæo spacio millium stadiorum ac quingentorum ferè, quæ cum Ptolemæi non omnino discrepat pictura. In hac insula mons Ætna incendio memorabilis, Syracusa vrbs, ac Messana. Sardinia ac Sicilia hodie sub ditione Hispanorum esse dicuntur.

A Sicelo Hispaniæ rege vocata Sicilia nil vnquam celebrius Platone captiuo & Archimede maius habuit. Longit. à 30. ad 40. 10. Latit. à 35. ad 40. 5. Dies maxima 14. parallelusve ad magnum circulum est vt 4. ad 5.

De Sarmatia Europæ, Taurica Chersoneso,
Iazygibus Metanastis, Dacia, duabus
Myfiis & Thracia.

Octaua Euro-
pæ tabula.

Sarmatia Europæ terminatur à Septentrione Oceano Sarmatico, ab occasu Vistula fluuio & Germania, à meridie Iazygibus Metanastis, Dacia ac Mysia inferiore, ab ortu Sarmatia Asiatica, fluuio Tanai, Maotidæque palude. Hæc regio nostra ætate in multas regiones diuisa est, Poloniam, Rhusiam, Prusiam, Lituanicam, Liuoniam, Moscouiam, Podoliam, Albam, Rhusiam. Sarmatiæ maior pars, neque parua Germaniæ portio hodie sub victoriosissimo principe Sigismundo rege Polonia degit. Est in hac Borysthenes satis celebre flumen.

Taurica Chersonesus Maotide palude, Cimmerico Bosphoro, ac mari Euxino penè circumdatur. Hodie minor Tartaria à quibusdam.

Licet ex sacrorum interpretum contextu non habeam, tamen nomen

men Hassar mauthi dicam impositū toti Sarmathia, eò quod ibi reuera prouidētia posuit secundū etymon conclauiā & penetralia mortis. Nam inde in totius orbis mortem & ruina[m] prodire, tanquā Satanæ Septentrionarij viribus armati Parthi, Turchæ, Tartari, Alani, Vandali, Gothi, Gepidæ, Heruli, Huni, & si quid pestis mortiferæ ab Aquilone in totum orbem quietiorem trasit, ita vt etiam inde Cimbrī in suos parentes Gallos insurrexerint olim. De Scythia in Asia dicam. Longit est à 43. ad 72.28. Latit. à 47. ad 62.15. Paralleli proportio 11. ad 20. Dies à 15. ad 16. horas. Imperium ferè semper incertum. Sed nil tota natura magis admirandū habet, quàm quæ circa Schondiam sunt à Satanæ viribus ibi assidue perpetrari solita, vbi ascendens posuit sedem. Siquidem mundus sublimior ibi est.

Iaz ygēs Metanastæ terminos habent à Septentrione Nona Europa
Sarmatia Europæ, ab occasu & austro Germaniam & tabula.
Pannoniam inferiorē, ab Oriente Daciam, hodie septem
castra dicuntur, vulgò Sibemburg, aut Sibemberg.

Dacia terminatur à Septentrione Sarmatia Europæ, ab occasu Iaz ygibus Metanastis, à meridie Mysia superiore & Danubio, ab ortu Mysia inferiore & Danubio. Hæc hodie Transyluaniam vocat. Est autē longè alia ab ea, quā non rectè hodie Daciam vocat, cum sit Dania appellanda, vulgò Danmark, ad Cimbricā Chersonesum.

Mysia superior à Septentrione habet Daciam, ab occidēte Dalmatiam, à meridie Macedoniam, ab ortu Thraciam. In ea est Dardania. Hæc hodie Seruia dicitur.

Mysia inferior ab occasu habet Daciā, à Septentrione Sarmatiā in Europa, ab ortu pontum Euxinū, à meridie Thraciam & Æmum montē. Hic Danubius sex ostiis in pontū Euxinū effunditur. Hodie Valachia & Bulgaria.

Thracia à Septentrione habet inferiorem Mysiam, ab occasu superiorem, à Meridie mare Ægeum, ab ortu Bosphorum Thracium, à Thiras Iapeti filio, ac Propontidem.

In hac Constantinopolis est, olim Byzantium.

Ad Thraciam & Hellespontum est propriè Cher-
nesus, ubi vrbs Sestus, amore Herùs & Leandri clara.

Sunt in hac tabula omnino perturbatæ origines, ob frequètes Sar-
mautharum incursiones. Bastarnarù regio his populis cõmunis cum
Scithia aut Sarmauchia Arieti subest, vnde tot incursiones, & domi-
nandi libido. Longit. est à 42. ad 57. 15. Lat. à 40. ad 48. 7. Dies maxi-
ma à 15. ad 16. horas. Proportio vr 43. ad 60.

De Macedonia, Epeiro, Achaia, Eubœa, Pe-
loponneso, & Creta insula.

Decima Euro-
pa tabula.

Macedonia limites habet à Septentrione Dalma-
tiam, Mysiam superiorem & Thraciam, ab occa-
su Ionium pelagus, siue Hadriaticum, à meridie Epeirum
atque Achaïam, ab ortu Ægæum pelagus. Ea natio rebus
gestis, & regù nobilitate præclarissima, præcipuè verò Ale-
xandri Magni. in ea vrbes quoque præclarissimæ, Thef-
salonica, Philippi Demetrias: montes, Athos, Olympus,
Ossa, Pelios, & Othrys: fluuij, Sperchius, Peneus, Axius
& Strymon. Ptolemæus hanc latiorè facit quàm vetusta
descriptio habet apud Liuium de bello Macedonico.

Epeirus à Septentrione terminatur Macedonia ab occasu
& Meridie mari Ionio siue Hadriatico, ab ortu Achaïa.
Montes in ea Acroceraunia & Pindus à Theffsalis im-
minens. Ciuitates Oricum Ambracia, & Actium. Hæc
natio à Romanis maximè vastata fuit, nobilis suo quondã
Pyrrho rege. Insulam adiacentem habet Corcyram, olim
Phæaceam dictam, vt putant quidam, nobilem carmine
Homeri, & Alcinoò rege, nunc Corfun nominant. Sunt
& aliæ adiacentes insulæ, Ithaca Vlyssis patria, Cepha-
leniæ, & Echinades, ac Zacinthus.

Achaïa

Achia ab occasu habet Epeirum, à Septentrione Macedoniam, ob ortu mare Ægæum, à meridie Hadriaticū, & Creticum pelagus. In hac sunt Athenæ disciplinarum altrices quondam, Delphi in Phocide oraculo Apollinis clari: montes, Helicon, Parnassus, Cithæron, Hymettus. Fluvius Asopus. Regiones præclarissimæ, Ætholia, in qua Calydon: Bœotia, in qua Thebæ: ac Phocis, in qua (ut diximus) Delphi. Itē Sunium promontorium. Achaia Eubœa ingens adiacet insula, hodie Negropont. In ea Chalcis ciuitas clara morte Aristotelis. Ea est iuxta Euripum è regione Aulidis portus Bœotia.

Generale Græcorum omnium nomen Iones à Ion seu Iauan Iapeti filio. Melas autem ab Elissah eiusdem postero authore Iosefo deductum est. Virgini sub sunt. Et ob spicam virginis monarchia secūda post Leonem, vnde Assiriorū & Medorū Persarū mne natum est, sunt donati, ita tamen vt Leo occiduo influxa omnia receperit, donec Cōzantinus ex Capricorno & Virgine in Thracia cōpleuit influxum Byzantij, quā mutato nomine Cōstantinopolim dixit. Lōgit est à 44. ad 55. II. Latit. à 34. ad 42. est 8. Dies maxima à 14. ad 15. horas. proportio, vt septē ad 9. temporū autem ratio sic habet apud Græcos. Nil habent certi ante olympiadas, quæ Medorum 48. anno inceperūt. Regnarant antea Assyrij annos 1351. & 131. anno à diluuiο inceperāt, Mundus autem 1656. annorū in diluuiο fuit. 7. autem olympiade Israēlitæ facti Samaritani, sunt abducti. 41. verò captiuitas Babylonica fuit, post quas destructiones omnia fuere perturbata, quare deus dedit tunc tēpora Græciæ quanuis sub Idololatria, admodum prospera.

Pelopōnesus limites habet à Septētrione Corinthiacū sinum, isthmum, & Creticum pelagus. Ab occasu atque meridie Hadriaticum pelagus, ab ortu Creticum mare. Hodie Morea dicitur. Hæc toto orbe peninsula maximè celebrata est, propter Mycenarum, Argiuorum, Lacedæmoniorum, Sicyoniorum, Eliensium, Arcadum, Pylionum,

rum, & Messeniorum imperium. Multæ horū populorum præclarissimæ urbes, multi principes celebrati, immensæ res gestæ, montes quoque ac fluuij celeberrimi. Ab occasu Strophadas insulas habet duas, ab Austro Cythæra, ab ortu Salamina, & Eginam maximæ famæ.

Creta insula ab occasu terminatur mari Hadriatico, à Septentrione Cretensi, à meridie Punico, ab Oriente Carpathio. Hac quoque insula nulla sub calo magis celebrata. centum olim habebat oppida, ideóque ab Homero ἐγ. τι. πολις dicta, hodie Candia. Itē in Egæo pelago insulæ sunt multæ, quædam ab situ vocântur Cyclades, quæ circa Delū in circulo positæ sunt. Reliquæ Sporades dicuntur, quòd undique per mare dispersæ sint. De his omnibus Plin. lib. 4. cap. 12. copiosissimè. Hæ omnes nationes, quas hoc capite enumerauimus, sub Turcarum imperio sunt.

AFRICA.

De Africa, & eius partibus, ac primùm de Mauritaniis duabus, Africa minore, ac Numidia.

Prima Africa
tabula.

Sequitur deinde Africa, altera mundi pars, quæ Ptolemaeus, lib. 4. tabulis quatuor descripsit. Habet autē regiones duodecim Mauritanias, Tingitanam ac Casariensem: Numidiam nouam, Africam propriè, Cyrenen, Marmaricam, Libyam, Egyptū inferiorem, Thebaida, Libyam interiorem, Ethiopiam supra Egyptum, Ethiopiam omnibus his australiorem.

Mauritania Tingitana ab occasu habet Oceanum occidentalē, ad Septentrionem fretum Herculeum & Ibericum, vsque ad Maluæ fluuij ostia, ab ortu Mauritaniam Casarien-

*Cæsariensem, à meridie Getuliam & Lybiam interio-
rem. In hac Ptolemaeus duos Atlantes constituit, maiorem
& minorem. Est in ea Tingis Cæsarea, & columna Her-
culis Abyla.*

*Mauritania Cæsariensis ab occasu habet Tingitanã,
à Septentrione Sardoum pelagus vsque ad Ampsagam flu-
uium, ab ortu Africam, à meridie Libycos montes & Ge-
tuliam. In hac Siphacis quòdam regia, & Masasyliorum
regnum, quod postea in Masinissæ manus venit.*

Iosefus scribit ab Afer siue Efer filio Abrahami ex Ketura fuisse
Africam nominatam, quum in Libya sedẽ potuisset primò. Scorpio-
ni subest occidua pars Metagonitis Mauritania, Getulia. Longitudo
à 5. ad 27. 22. Latit. à 26. ad 36. 10. Dies maxima à 13. ad 14. Propor-
tio ad merid. vt 13. ad 15. Carthaginenses, Phœnices, Romani, Vanda-
li, Ismaëlitaë imperarunt in ea.

Africa latus Occidentale, terminatur Mauritania <sup>Secunda Afri-
cæ tabula.</sup> Cæsariensi & Ampsaga fluuio. Septentrionale pe-
lago Africano: oriẽtale, Cyrene: Meridionale, desertis in-
terioris Libyæ. in hac Carthago est pertinax in perniciem
vsque suam Romani imperij æmula. Est Vtica, ubi poste-
rior Cato se occidit. Est & Numidia prouincia, quã suis
quibusdam, sed non ita propriis terminis descripsit Ptole-
maeus. In ea Cirtha regia ciuitas maxima, quanquam Pto-
lemaeus eam Cirtesiorum faciat urbẽ. Mũltæ ante Aphri-
cã insulæ sunt, & duæ Syrtes, maior & minor, impediti ac
salebrofi sinus maris. Hæc tota cum duabus Mauritaniiis
natio, hodie Barbaria vocatur à nostris, à suis autẽ Islem.

Numidia & Africa propriè sub Cancro. Origo à Punicis Fœnici-
búsv. Regnarunt ibi Carthaginenses vt supra. Longit. à 26. ad 47. 12.
Latit. 9. à 25. ad 34. Dies maxima 14. hor. Proportio ad meridianum
vt 13. ad 15.

De Cyrenaïca. ac reliquis nationibus Africae.

CYrene ab occasu habet Syrtim magnã, ac Africam propriè, à Septentrione Libycũ pelagus, ab ortu Marmaricam, à meridie deserta Libya interioris. Ciuitates insignes inter ceteras sunt Beronice, Arsinoë, Ptolemais, Apolonia ac Cyrene. vnde & Pentapolis dicta.

Marmaricam, Libyam, ac Ægyptũ, Ptolemaeus non ad eò accuratè distinxit, quanquam Marmaricam ad Cyrenem ponit, deinde Libyam, postremò Ægyptum ad Asiam & sinum Arabicum. Hæ tres etiam nationes ad Septentrionem habent Ægyptiacum pelagus, ad meridiem Æthiopiam supra Ægyptũ. In Libya hac est Hammon oraculo Iouis clara ciuitas. In Ægypto inferiore Alexandria est metropolis, opus Alexandri magni, & regum Ptolemaeorũ regia, denique nostri Ptolemaei patria. Hæc Ægyptus Nilo quotannis irrigatur, fluuio totius orbis maximo, qui septem ostiis in nostrũ mare exoneratur, ac Ægyptum inferiore in litera Δ formam ambit. Supra hanc Thebais regio est ad Nili ripas utrinque, ac vndique propemodum montibus circũdata. In ea multæ ac præclarissimæ vrbes: vt Thebæ cætum portis, Homero celebratæ: quæ etiam $\alpha\iota\omega\omega\delta\iota\varsigma$, de qua Iuuenalis,

Rari quippe boni, numero sunt vix totidem, quot

Thebarum portæ, vel diuitiis ostia Nili.

Ad sectionem Nili, ubi Δ efficit, Babylon est: atque paulo infra Tanis siue Tzoan, ubi filij Israël priorem captiuitatem, de qua in Exodo, passi sunt, ac Mose duce per rubrũ mare siue sinum Arabicũ in deserta Arabia deducti, postea in terram sanctam venerunt.

Sub Geminis sunt Marmarica, Cyrene, Aegyptus inferior. Pharaones, Ptolemæi, Cæsares, Ismaëlita ibi sunt dominati. Lōgit. à 46. ad 65. 18. Latit. à 27. ad 32. 9. Dies maxima 14. Proportio paralleli medij vt 13. ad 15. Aegyptus in hanc vsque diem Mitzir. & Mazaræ dicitur à Mizraim filio Chamesis maledicti.

Libya interior terminatur à Septentrione duabus Mau ^{Quarta Afri-} ^{ca tabula.} ritaniis, Africa atque Cyrene, ab ortu Ethiopia quæ supra Aegyptum est, ab occasu Oceano occidentali, à meridie Ethiopia omnibus his australiore. Populi in hac celebres Garamantes & Getuli. Ethiopia quæ supra Aegyptum est, terminos habet à Septentrione Aegyptum, Marmaricā, & Libyam: ab occasu interiorem Libyam, à meridie exteriorem Ethiopiam, ab ortu Arabicum sinum, siue mare rubrum. In hac Meroë insula est Nili, in qua diuus Matthæus prædicasse Euāgelium dicitur. Item Trogloditica natio & aromatica.

Ethiopia omnibus his australior à Septentrione habet Libyam interiorem & Ethiopiam supra Aegyptum, ab occasu & meridie Ptolemæo incognitam terram, ab ortu sinum Barbaricum, quæ pars est Oceani Indici meridionalis. In hac montes Lunæ sunt, ex quibus Nili paludes originem trahunt. Extremum Ptolemæo cognitum Prassum est promontorium. Verum nostra ætate tota hæc portio à Lusitanis inuenta est, vt postea exponemus.

Lehabim de suo nomine dedit Libyæ vocabulum. Piscibus autem & Aquario subest. Aethiopes olim Chuffei à Chuffo filio Chami dicti sunt. Lōgit. ab vna ad 85. Latit. 47 partium. Proportio eadem ferè cum maiori circulo.

ASIA

De Asia tertia parte mundi.

ASiam magnam Ptolemæus tribus libris descripsit, quinto,

quinto, sexto, & septimo: itē duodecim tabulis. Prouincias eius facit 48, quanquam in ultimo catalogo libri octauī apud eundem non vsque ad eō clarū est, num Pontum ac Bithyniā duas faciat regiones, an Galatiā ac Paphlagoniā: utraque enim illic binæ, quæ in quinto singule, nec distincta. Idem de magna Phrygia & Syria Caua dubitamus. Sunt autē in quinto hæ nationes, Pontus ac Bithynia, quæ propriè Asia dicitur, Phrygia magna, Lycia, Galatia, Paphlagonia, Pamphylia, Cappadocia, Armenia minor, Cilicia, Sarmathia Asiatica, Colchis Iberia, Albania, Armenia maior, Cyprus insula, Syria caua, Phœnicæ, Palestina, Iudæa, Arabia petrea, Mesopotamia, Arabia deserta, Babylonia. In sexto hæ sunt nationes, Assyria, Susiana, Media, Persis, Parthia, Carmania deserta, Carmania altera, Arabia felix, Hircania, Margiana, Bactriana, Sogdiana, Saca, Scythia intra Imaum montem, Scythia extra Imaum montē, Serica, Aria, Paropamisus, Drangiana, Aracosia & Gedrosia. In septimo libro sunt hæ, India intra Gangem fluuium, India extra Gāgem, Sinarum regio, & Taprobane insula.

Asia ab Vxore Iapeti id nominis foemina, quæ nomē ea de re huic parti mūdi dedit, quod ius secundariū Asiæ ad ipsum pertinet Iapetū, qui generis humani creditus est in fabulis author, eo quod vti mundi patēs & pater omnes informabat doctrinis & veluti animo donabat. Et ea de re Gomerus primogenitus ipsius Asiæ dictus est Prometheus quod naturæ humanæ formandæ sapientiāq; instruendæ ius haberet.

De Pōto, ac Bithynia, Asia proprie, Lycia, Galatia ac Paphlagoniā, Paphylia, Cappadocia, Armenia minore & Cicilia.

Prima Asiæ tabula.

Ponti ac Bithyniæ termini sunt ab occasu Thracius, Bosphorus,

Bosphorus & Propontidis pars, à Septentrione pontus Euxinus, ab ortu Galatia, à meridie regio quæ propriè Asia. In ea sunt vrbes præclaræ Chalcedo, Nicea ac Nicomedia.

Quæ propriè Asia dicitur, habet à Septentrione Bithyniam, ab occasu Propontidem, Hellepontum, ac Ægeum pelagus, quod iis in locis Icarium ac Mirroum dicitur: à Meridie Rhodiense pelagus, ab ortu Lyciam, Pamphylia, ac Galatiam. Sed notandum regionem, quæ propriè Asia dicitur, apud Ptolemaum cõprehendere Phrygiam magnam ac Cariam. Præterea esse in ea Mysias duas, maiorem ac minorem, Phrygias autem duas, maiorem & minorem, & hæc quidem dici Troadem, in qua Ilium ac Idamons. Denique in ea esse Æolida, Ioniam, ac Dorida regiones. Est autem hæc natio abunde apud omnes authores celebrata vrribus præclarissimis. Præterea fluminibus ac montibus innumeris. Carū etiam nomen in militia clarum est, Lydorū verò in diuitiis. Hæc hodie cum adiacentibus regionibus magna Turchia dicitur. Lycia terminatur ab occasu & Septentrione, regione quæ propriè Asia dicitur, ab ortu Pamphylia, à Meridie mari proprio. In ea Xanthus flumen, ac Patara vrbs.

Galatia limites habet ab occasu Bithyniam & partem Asiæ propriè, à Meridie Pamphylia, ab ortu Cappadociam, à Septentrione pontum Euxinum. In hac Paphlagonia est ad pontum Euxinum. Item ciuitas Synope, & extrema Carambis, fluuius Halis, Lydij olim ac Medici imperij discrimen. Galatæ à Celtis oriundi sunt, quos Græci Galatas, Latini Gallos dixerunt. Galatarum linguam ait D. Hieronymus, suo tempore fuisse similem Treuirorum.

D ad

ad hos D. Paulus scripsit.

piscibus seu vltimo signo subiecta est.

Pamphylia terminatur ab occasu Lycia ac Asia, à Septentrione Galatia, ab ortu Cilicia & Cappadocia, à Meridie Pamphylico mari. In hac sunt Perga & Attalia ciuitates, quarum mentio est in actis Apostolorum.

Cappadocia terminatur ab occasu Galatia, à Meridie Cilicia, ab ortu Armenia minore, à supernè etiam maiore, à Septentrione ponto Euxino. In hac flumen est Termodon. Item ciuitates maritima duæ, Trapezus & Temiscyra, Item Amaseia Strabonis patria.

Armenia minor a Septentrione & occasu habet Cappadociam, ab ortu Armeniam maiorem, distinctam ab ea Euphrate flumine: à meridie Ciliciam.

vltimū signū hic dominatur.

Cilicia terminatur ab occasu Pamphylia, à Septentrione Cappadocia & minore Armenia, ab ortu Ammano monte, à Meridie mari Issico siue Cilicio. In hac fluuius Cydnus, qui Tharsum urbem præclarissimam perluit D. Pauli patriam. Haëtenus Chersonesi regiones enumeratae sunt, quam minore Asiam vocamus. Habet autem insulas circumquaque adiacentes. Et Troas quidem, Tenedon, & Lesbos. Lydia verò Chium: Ionia autem Icarum, & Samum. Denique Caria Con, Doris Carpathum, Lycia Rhodum, omni ætate claram insulam.

Nomē præcipuū habet eo quod fuit semper clarissima Asiæ pars, in qua etiam, vt scribit Iosefus, fuit habitatio Iapetarum. Nam Iones in Græco nomine primo sunt illic agniti: & primi habuerunt literarum vsum. Subest tauro aut signo secundo, sed Cilicia & Pamphilia piscibus. Longitudo est à 55. ad 72. 17. Latitudo à 35. ad 44. 9. Dies maxima à 14. ad 15. horas. Parallelus est ad meridianum vt 3. ad 4.

De

De Sarmatia in Asia, Colchide, Iberia, Albania, & Armenia minore.

Sarmatia Asiatica terminatur à Septentrione terra secunda Asia
 incognita Ptolemæo, ab occasu Sarmatia Europæ, Ta tabula.
 nai fluuij, Maotide palude ac Cimerio Bosphoro: à Me-
 ridie Euxino mari, Colchide, Iberia ac Albania: ab ortu
 Scythia intra Imaum montem, & mari Caspio. In hac
 sunt Amazones, montes Hyperboræi, & Caucasus, Mi-
 thridatis regia, Alexandri columna. Et Turchi, qui cor-
 ruptæ in omnibus Ptolemæi codicibus Thusci leguntur.
 Hac hodie Tartaria dicitur. Hic etiam notandum quas
 Ptolemæus duas Sarmatias facit, eas alios authores Scy-
 thias nominare. Ac de alijs duabus Scythijs vel nihil vel
 parum tradidisse, tamen si omnes Septentrionis populos Scy-
 thas nominant passim.

De nomine Sarmathix dixi Supra. Nam alioqui Scythia dicitur
 tota regio Septentrionis à Scheth Adami filio, eo quòd à Scythica
 Armenia Saga est primo prognatum humanum genus, quod ipsi scie-
 bant profetæ futurum. Sed in alia tabula dicitur amplius. Longitu-
 do est à 64. ad 83, 23. Latitudo à 46. ad 63, 16. Dies maxima à 15. ad 17.
 horas. Proportio paralleli vt 7. ad 12. Hic regnabant Cimmerij, hoc
 est, Galli, Gomeritæ suorum finium defensores quando Scythæ ab
 Armeniæ finibus in hanc venere prouinciam, ita vt à Scythijs fugien-
 tes, sedem in Asia minori posuerint, vbi Sinopem ædificarunt. Hero-
 dotus ponit lib. 4. Melpome.

Colchis habet à Septentrione Sarmatiam in Asia, Tertia Asia
 ab occasu pontum Euxinum, à Meridie maiore Ar tabula.
 menia, ab ortu Iberiam. In ea Phasis flumen, & vrbs Dio-
 scurias. Ex ea Medea cum Iafone profugit in Græciam.

Cancer hic in Cholchide præcipue dominatur, Geminis subest Ar-
 menia quòd tertium figum est. Hic fuit humani generis renascentia

post diluuium & postea Carduchi Celebrēs. hinc Scythæ & Itali seu Gombri Galli. Longit. à 70. ad 87. 17. Latit. à 38. ad 47. 9. Dies maxima à 14. ad 15. hor. Militaria 47. seu vt 11. ad 15. Non longe ab illis montibus esse fons olei ab incolis perhibetur. Sicut olim Bituminis erat vnde & Babylon fuit constructa.

IBeria vndique mōtibus septa terminatur à Septentrione. In eadem Sarmatia, ab occasu Colchide, à meridie maiore Armenia, ab ortu Albania.

Albania habet à Septentrione eandem Sarmatiam, ab occasu Iberiam, ab ortu mare Caspium siue Hircanum, à Meridie Armeniam maiorem. In his regionibus cum Mithridate rege Ponti bellauit Pompeius. Aiunt & in ea diuum Barptolomæum concionatum verbum dei. Gurgi seu Georgi vocant hanc regionem, in qua est Hamsem prouincia tenebrarum, nūquam videns solem, in qua sunt proscripti diuinitus Saporis Persæ milites olim Christianos persequentes.

Armenia maior terminatur à Septentrione Colchide, Iberia, ac Albania: ab occasu minore Armenia ac Euphrate, parte etiā Cappadocia: ab Oriēte mari Caspio & Media: à Meridie Mesopotamia, atq; Assyria. In montibus Armenia post diluuiū arca Noë cōsedisse dicitur Gen. ca. 8. Quidā etiam addunt in Gordiæis montibus. Euphrates in ea oritur, & Araxes & Tigris, fluuij celeberrimi.

De Cypro insula, Syria, atque eius partibus Phœnice, Caua Syria, Palæstina Iudæa, Arabia, Petræa, Mesopotamia, Arabia deserta, ac Babylonia.

Quarta Asia
tabula.

CYprus insula ab occasu pelagus habet Pamphylicum à Meridie mare Ægyptiacum, ab ortu Syriacum,

cum, à Septentrione Cilicium. Hæc inſula Veneri quondam ſacra fuit. Habet vrbes Paphos duas, veterem ac novam, & Salamina.

Syria terminatur à Septentrione Armeniis, ab occaſu Syriaco pelago, à Meridie Iudæa Palæſtina, ab ortu Arabia deſerta, Meſopotamia, ac flumine Euphrate. Natio mire celebrata in Iudæorum ſcriptis. Sub ea Phœnice cõprehenditur, & Syria Caua, ſive Cæle, quam non rectè vocant Caruam. Antiochiam habet ad Orontem fluiuium, nominatiſſimam urbem in actis Apoſtolicis. Item Tirum ac Sydonem, Seleuciam, Damafcum: montes, Carmelum, Lybanum, & Antilybanum.

Palæſtina Iudæa pars Syriæ, habet à Septentrione Phœniciam, ab ortu Syriæ partem, à Meridie Petraam Arabiam, ab occaſu Syriacum pelagus. In hac Hieroſolyma, Cæſarea Sratonis, Ioppe, nunc Iaphet. Multæ item aliæ in ſacris literis nominatæ vrbes. Ipſa etiam Samariã completitur ac Galilæam. In ea Iordaniſ fluiuius, qui Geneſar lacum effundit. Ptolemæus etiam Tiberiadis addit lacum, qui neque apud Plinium, neque apud Strabonem habetur, ſed Tiberias oppidum ad Geneſaritidem lacum legitur apud Plinium: Denique in Aſphaltida labitur, quod mare mortuum vocant. In ea eſt terra, quam ſanctam vocant ſacræ literæ, diuiſa in duodecim tribus Iſraël. Cuius longitudo eſt à Dan ad Bersaben, latitudo ab Ioppe ad montana, quæ vndique Iordani imminent ab Arabibus.

De hac dictum eſt in ſpeciali Syriæ deſcriptione. Fuit autem à Canaano perditiffimo quartogenito Chami occupata ſuadente patre, eo quod primus locus Sacer toti mundo ob ſepulchrum Adami ibi eſt, cum primo cæli aſpectu. Fuit itaque terra ſancta ſub Chananæis ad le

gis vsque scriptæ promulgationem, inde sub Mosaïcis ad Christû vsque: nisi quia post captiuitatem Israël Cutthei, Medi & Persæ, postea Assyrij, Græci, AEgyptij subegerunt, sed semper ibi ad Christum vsq; durauit gês Iudaïca in Ierosolymorum possessione. Accepere postea Christiani ob ius lapeti & Esau, deinde Ismaëlita ob ipsorû benedictiones, Et primum & quartum signum præest huic prouinciæ, vt supra docuimus, Aries ob ordinem, Leo ob stellæ magnitudinem.

Hæc est Christi ipsius proprietates à Christianissimo principe necessario afferenda, & summo capite authoritatis donanda. Long. à 63. ad 80. 17. Latit. à 28. ad 38. 10. Dies maxima horarum à 14. ad 15. & c. Paral Ielus medius vt 5. ad 6. Regnauit in Syria lex Naturæ ad Diluuium 1556. & centum annis, prædicatum ibi est diluuium dum fieret Arca. Sem qui & Melchisedec ibi Põtificem egit maximum 500. annis 367. quorum uocatus est Abram, anno ætatis 75. obit autem Melchisedec 48. anno Iaacobi, resignato illi Pontificatu 295. annis postea data est lex Scripturæ, quæ durauit sub iudicibus 437. annis sub regibus 339. 70. in captiuitate, & inde ad destructionem 490. Post libertatem alij ponũt 544. uenisse Christum. In summa lex 1500. annos durauit, in suo Leuitico Pontificatu. Olympiades incœpere anno 252. ædificati templi antequam rueret Israël. Olympiade autem 194. anno tertio natus est Christus, qui in suis discipulis & regno Iudæ 626. annis sua proprietate potitus est. Inde 950. annis Ismael in Muhamede ad idololatricæ profligationem contra Persas nato. Sic autem habent tẽpora. Ab Adamo ad Enoch raptû 1000. anni, ad Abram 1000. ad Eliam 1000. ad Christum 1000. ad Bernardum 1000. & sunt apud Deum mille anni tanquam dies vnus. sumûsque in sexta die.

Arabia Petraea terminatur ab occasu Ægypto, à Septẽtrione Palaestina Iudæa, à Meridie interiore sinu Arabico, ab ortu Arabiæ felice ac deserta. In hac Petra est metropolis. Hæc olim Nabatea dicebatur. Per huius partẽ filij Israël ex Ægypto in terrã sanctã uenerunt.

Mesopotamia finitur à Septentrione Armenia maiore, ab occasu Euphrate fluuio ac Syria, ab ortu Assyria per amnem Tigrim, à Meridie partim Arabia deserta, partim Babilonia per Euphratem flumen. Hæc regio, quod inter duos

duos fluvios Tigrim ac Euphratem media sit, Mesopotamia dicta est. Moses Geneleos cap. 11. vocat illam Aran. In ea urbs Carra, eade M. Crassi nobilis, ab Hebræorum historicis maximè celebrata. Item Edeffa Abgari regis ciuitas, cuius mentionem facit Eusebius lib. 1. cap. 15.

Arabia deserta habet à Septentrione Mesopotamiã, ab ortu Babyloniam, à Meridie fœlicem Arabiam, ab occasu Syriam ac Arabiam Petraeam.

Babylonia terminatur à Septentrione Mesopotamia, ab occasu Arabia deserta, ab ortu Susiana, à Meridie sinu Persico. In hac Chaldaea regio est, cuius urbs Vrchoa, qua apud Ptolemæum Orchoa legitur, patria Abraha. Geneleos ca. 11. In regione Babylonia, urbs est ipsa Babylon, opere ac magnificentia inter septem orbis spectacula. Hactenus libri quinti regiones recensuimus, sequuntur nunc libri sexti eiusdem Ptolemæi.

Hic Leonis est virtus, vnde est Basis Monarchiarum Satanæ, quæ in Babylone Orientali inceperunt, & in Occidua sunt consummatæ.

De Assyria, Susiana, Media, Parthia, Hircania, Arabia fœlice, ac duabus Carmaniis.

Assyria finitur à Septentrione Armenia maiore, ab ^{Quinta Asia ta} occasu Mesopotamia & Tigri flumine, à Meridie ^{bula.} Susiana, ab Oriente Media. Horum Imperium & antiquissimum erat, & maximum. In hac est Ninus urbs, ædificata à Nino Beli filio.

Media terminatur à Septentrione Hircano siue Caspio mari, ab occasu maiore Armenia & Assyria, a Meridie Perside, ab ortu Hircania & Parthia. Horum etiam imperium olim magnum fuit, & ab Assyriis translatur. Por-

rò regum Persarum domicilium erat æstiuo tempore Ecba
tanis in Media, Hyberno in Perside.

Susiana habet à Septentrione Assyriam, ab occasu Baby-
loniam, ab ortu Persidem, à Meridie Persicū sinum. Hu-
ius regionis metropolis sunt Susa.

Persis terminatur à Septentrione media, ab occasu Su-
sis, ab ortu Carmaniis duabus, à meridie sinu Persico. Hi
à Medis in se & Susa retulerunt regnum. Quorum no-
men & lingua etiamnum toto Oriente clarent.

Parthia ab occasu habet Medos, à Septentrione Hir-
caniam, ab ortu Ariam, à Meridie desertam Carmaniã.
Hi omnium Orientalium maximè Romanorum imperiū,
cū potissimum florent Romani, retulerunt.

Hircania terminatur à Septentrione Hircano pelago,
ab occasu Media, à Meridie Parthia, ab ortu Margia-
na, ferax natio Tigridum. Vnde illud Virg. Æneid. 4.
Hircanaeque admorunt vbera Tigres.

Quum tres sint Assurim, vnus Nemrodi, alius Semi, tertius Abra-
hami, dubitari posset à quonam Assyria dicta fuisset. Sed quum à Ba-
bylone sit Assur, vt est in sacris Geneseos diuine, dubium tollitur. Ita-
que nomen Babyloniorum ab vrbe præcipua, Assyriorum autem ab
Assur est dictum. Nam sicut Assyriorum & Babyloniorum eadē Mo-
narchia est & prima: sic Medorum siue Persarum, est secunda, quia iif-
dem prouinciis & finibus sunt potiti. Sic Macedonum vel Græcorum
idem est. Romanorum autem siue Italorum est idem. Quarto in loco
& senili impietatis. Quintum Elementum est additum eorum qui sa-
crofanta & primaria nominis Christiani gloria peruersissimè sunt
abusi & Romã reuera esse, sicut B. Hieronymus docuit, Babylonem
demōstrarunt. Tanti fuit Nemrodi rebellio, & turris Babylonice cō-
structio. Regnarūt Assyrij sub 36. regibus, annis 1239. Medi autē annis
300. sub regibus 9. & sub illis Persæ 230. regibus 14. Græci 360. ānis.
Nam sunt 235. ad Syriam per Romanos possessam, & inde ad Christū
91. Cæsar (præter Imperatores Gallie) imperat, 1500. annos Longi-
tudo

maximæ Afiam finuari in eam partē ita, vt optime dixerit. vt vidit & Hayton & Paulus Catay esse ad finem terræ in oriente, vt & Belgian. Longitu. totius Indiæ est à 120. ad 180. 60. graduum. Latit. varia, sed la tifsima à 10. 30. 20. Dies max. ab 11. in 13. Parallelus vt in Arabia.

India trans Gangem ab occasu habet alteram *Indiam* ^{vndecima A-} & Gangem fluuium, ad Septentrionem Scythiam & ^{sic tabula.} Sericam, ab ortu Sinarum regionem, à Meridie Indicum pelagus. In hac est aurea Chersonesus inter duos sinus Gægeticum & Magnum.

Sinarum regionem terminat à Septentrione Serica, ab ortu atque Meridie terra Ptolemæo incognita, ab occasu India trans Gangem & Magnus sinus. De hac regione propemodum nihil est apud authores.

Taprobane insula opposita Indiæ cis Gangem, maxima omnium apud Ptolemæum, auro, argento, aliisque metallis abundans, nostra ætate non omnino eo modo reperta.

Nunc Samothra nuncupatur, & videtur esse Moluccarū princeps post Iauas duas. Ditifsima est gemmis & aromatibus Lusitanisq; per-familiaris & Chersoneso aureæ opposita. Reges quidam in ea sunt facti nostra tempestate Christiani, vt & in toto Indico littore curatur à regis Lusitanæ Clero. Sub æquatore est ad 180. gradum ferè. Vltimus 40. ferè gradibus quàm sit à Ptolemæo collocata.

E Regione autem eius ad ortum sunt *Moluccæ insulae*, ^{Duodecima A-} & prouincia odoris suauitate necans accedentes, quæ ^{sic tabula.} putatur vulgò esse Paradisus terrestris, vnde Manucodia ta auis. Ibi enim superioris maris communicatio, vnde ad montes Hemodes, Pariedros, siue Carduchos & Niliacos fluuiorū origo. Artes, disciplina, & quicquid vitam humanam excolit, habet ea regio, de qua etiam fama ad Temistitā peruenit. Ibi etiam Typografia pridem inuenta est. Tharsis siue regnum Tharsæ est ad occidentalem plagam

Catainorum Tartarorum, regio prædiues & nobilis nomine Iogour. unde in hanc usque diem Turcæ vocat suæ sectæ hostes omnes & præcipuè Christianos Iagour aut Giaour, aut Chaour, eo quod antequam à Turquestam discederent, illos habebant infensos. Inde venere magi ad colendū Christum syderum scientia inducti, & supernaturali astro incitati: quorum ibi adhuc superest & nomen & genus Christo credens. Vino & carnibus abstinent, alioqui feracissimo rerum omnium solo potiti. Diuinandi arte imprimis pollent ex arte & disciplina sicut & Abrahamanes, quos ad Meridiē in India habent. Littus autem Indicum ferè omnino cecidit regi Lusitania ad Moluccas usque, que nobis sunt ferè Antipodes & finis alterius Hemispherij. Est autem India descriptio expectanda à Damiano à Goes insigni rerum experientia & multiplicibus legationibus claro, qui ex regis memoriis, hanc cum sua historica instituit iussu regio, ut confirmavit D. Blasius d'Aluyde, legatus serenissimi regis Lusitaniæ vir & humanus & doctus, & suo imprimis dignus munere. Tarsenses se sequitur regio Turquestan, unde primum prodire Turchi pridem à parte sui in Tartaris relicta separati, & sola lingua conuenientes. Soli autem mortalium Turcæ in odio nomen suum ponunt: eo quod sonat derelictum & maledictum, quale meruere decem tribus, quum sunt abductæ in Persidis fines ultimos, & postea spore ad 18. menses itineris abscessere. Sicut enim fecerant Israëlita duas defectiones, primam à Danitis in Dan, & alteram à decem tribubus in Bethel & Dan: sic & sunt passi duplex exilium, vnum coactum ad orientales usque fines regni Persarum

sarum, & alterum voluntarium ad fines vsque orientis & Scythiæ. Remanserunt autem in duabus partibus. Nam in ea regione, quæ ab illis vocata Turquestâ subfedere cum suis armentis ob pascua. Est autem ea regio ab Armenia sex ferè mensium itinere. Quum autem essent ibi maxima copia, transiuerunt pascuorum gratia ultra montem Belgiam, & ibi sunt ab Alexandro conclusi, ubi Iudæi clausi dicebantur, & erant, donec suæ originis & legis, unde superbiebant, obliti utraque pars sunt, & vocati sunt Turchæ, eo quòd derelicti & maledicti à Deo essent. Tartari autem Totari siue Tatarsi, hoc est eorum superstitēs, quos est certissimum aliquando habuisse & diu post Alexandri tempora commercium apertis rursus & denuo oclusis montium angustiis eo quòd lingua sunt admodum vicina & penè simili. Miraculosè autem (sicut in doctrina secreta auditorum Mosis scriptum est frequentissimè debere aliquando hoc fore) Mare Septentrionale illis ab ortu in occasum venturis est apertū, post ter nouem preces ad Deum Opt. Max. fusas. Sic duplici exitu ad castigationem orbis educti sunt, illis ipsis incogitātibus. Abragmanes ad Tarsensium Meridiem in India positi, & adhuc in prisca doctrina per suos sacerdotes perseuerantes dignitatem Indiæ seruāt in Bragminorum nomine clarissimi etiamnum intelligentiarum separatarum coactionibus & silentij fide.

De regionibus extra Priscorum cognitionem.

Ad polum australem est magna regio, sed non nisi ad fretum Magagliani aut Martini Bohemi cognita, quam tamen prior visus est indicasse Americus Vespucius qui
America

Americæ nomen imposuit, de hac nil est cōpertum. Septentrionali autem polo ad Meridianū Germaniæ & Poloniæ polum versus est permagna regio Scōdiæ, quam Zieglerus amplissimè descripsit, post Olaum Gothū Vpsaliensem episcopum. ibi peninsula est permixta Scondia adhærēs Asiæ cū Borussia, de qua Erasmus Stella. Scandia insula fuit olim nota. Groenlandia coniungit nouum orbem cum nostro. Scythia magis olim fuit nomine quàm reipsa nota.

Africa Chamiaë iuga ad Meridiem tā latè patent, vt ad 35. grad. latitudinis transequinoctiæ distendatur, à Lusitanis tamen quotānis per 38. gradus citra & 35. ultra æquatore m circumdari ad occasum solita, & rursus 43. gradibus ad ortum in Meridiano, & inde per 90. gradus à sinu Arabico ad Moluccas, sic eundo & redeundo faciunt 416. graduum maximorum iter, quum vniuersum habeat solum 360. Orientalis Asiæ pars cum Scythia fuit etiam fama quàm veritate notior. Quicquid ex Africa ultra Zonam Solis est ad 35. gradum Lusitanie regis opera apertum est, de quo immerito Ptolemæus carpit Marinum. Insulae Molucæ & quæ Malauaris sunt ad Indi fluminis ostia oppositæ, olim fuerunt incognitæ. Ad ortum Africae est Zanzibar dicta sancti Laurentij, in occasu autem sancti Thomæ insula saccari copia celebris, incognitæ etiam erant. Athlantis superest, cuius in Timæo meminit Plato, vt & in Critia regio permixta, quæ olim ab Athlante primo qui & Iapetus est, nomē accepit. Tam lata est quàm patet latè, Africa & Europa. In medio sinu sunt fortunatæ illæ insulæ de quibus in sexto Plinius ex Sebofo, ad 40. dies velificationis à freto & 34. dierū ac noctiū velificatione

tudo. à 75. ad 101. 25. Latit. à 29. ad 43. 14. Dies maxima à 14. ad 15. hor.
Parallelus vt 4. ad 5.

Arabia felix à Septentrione habet Petraeam atque ^{sexta Asia ta} ^{bula.} desertam Arabias, ab occasu sinum Arabicum, à Meridie mare rubrum, ab ortu sinum Persicum & mare rubrum. In hac Saba est, & nostra etate Mecha, domicilium Machumeti, falso creditū. Nam sepultus est in Medinah vrbe triduo distante à Mecha.

A Saba filio Chami Sabea, à populi mixtione Arabia dicta est. Imaëliitarum est possessio. Ibi fuit decennio habitus Mefsias Muhamedes à centenis Samaritanorum millibus, donec successu temporis rediere cæteri Samaritani ex Arfareth terra vltra mōtem Belgiam sita ex cuius confinio Turche & Tartari repedarunt ad nos facti Imaëliitar. Sagitarius illos agittat. Longit. à 65. ad 164. 39. Latit. à 9. ad 31. 22. Dies maxima à 12. ad 14. Parallelus vt 10. ad 12.

Deserta Carmania habet ab occasu Persidem, à Septentrione Parthiam, ab ortu Ariam, à Meridie alteram Carmaniam.

Carmania altera terminatur à Septentrione Carmania deserta, ab ortu Gedrosia, ab occasu Perside & sinu Persico, à Meridie Indico pelago. Hæ duæ nationes nihil memoratu dignū habent, nisi quia ferri acie sunt insignes.

De Margiana, Bactriana, Sogdiana, Sacis, duabus Scythiis, ac Serica.

Margiana habet ab occasu Hircaniam, à Septentrione Scythiam intra Imaum montem, à Meridie Ariam, ab ortu Bactrianam. In ea Messagetae sunt Dae & Tapuri populi. ^{Septima Asia tabula.}

Bactriana terminos habet ab occasu Margiam, à Septentrione & ortu Sogdianam diuisam ab ea Oxo amne, à Meridie Ariam & Paropamisadas. In ea Bactra sunt

E eius

eius regionis metropolis.

Sogdiana terminatur ab occasu & Septentrione Scythia intra Imaum montem, ab ortu Sacis, à Meridie Bactriana & India. Hactenus Alexander magnus exercitum duxit. Sunt autem duæ Alexandriae in ea, Oxiana ac vltima.

Sacæ terminantur ab occasu Sogdiana, à Septentrione Scythia intra Imaum montem, ab ortu Scythia extra Imaum montem, à Meridie India intra Gangem. Regio Nomadum est: ciuitates enim non habent, nemora autem & speluncas inhabitant, ait Ptolemæus.

Scythia intra Imaum montem ab occasu habet Asiaticam Sarmatiam, à Septentrione terram Ptolemæo incognitam, ab ortu Imaum montem, à Meridie Sacas, Sogdianos, & Margianam.

Libræ subsunt Bactri, Caspij, Seres. vnde Tartarorum virtus & imperia maxima Turcarum & Sophiorum inde emerfa. Sed nil hic est celebrius Comaris, qui filij Gomeri erant à Iano huc destinati sui iuris causa, vt ait Berofus. Ibi tantis maleficiis pollent, vt aërem omnino tenebrosum ad multum tempus & spatium, dietarum reddant, vt homines in hoc capiant & vendant. Præfens fuit in eo M. Paulus, sed euasit in castrum Canofalinum proximum, & focij fuere capti. Lōgit. ab 85. ad 145. 71. cum Hircano mari. Lat. à 35. ad 63. 28. Dies maxima à 14. ad 15. horas. Parallelus medius vt 2. ad 3.

Octaua Asia
tabula.

Scythia extra Imaum montem terminatur ab occasu Scythia altera & Sacis, à Septentrione terra incognita Ptolemæo, ab ortu Serica, à Meridie parte India extra Gangem. Sanè antè admonuimus de his duabus Scithiis apud veteres raram vel nullam potius esse mentionem.

Serica terminatur ab occasu Scythia, quæ extra Imaum est, à Septentrione atque ortu terra incognita Ptole-

*mæo à Meridie India extra Gangem & Sinis. In hac Is-
sedones sunt, ac Sera metropolis.*

Libra præst his regionibus. Vnde maxima Septentrionis incur-
siones, ob humanum genus ibi renatum. Nam & Scythæ aiunt se
habere à finibus Araxis in Armenia nomen & originem. Nomen ita-
que est à Scheit siue à Seth hominum natorum & proborum pri-
mo. Siquidem eius iure Noachus fategit Septentriones restituere v-
bi est corporum vehementia. De his autem, quæ sequuntur regio-
nibus, parum est certa fama & multò incertior dimensio. Sunt ita-
que nobis hæ provinciæ ex Haitono supplendæ. In vltimis itaque o-
rientis finibus ad Septentriones est regio Belgian, Vnde Tartari pa-
stores & Iudæi clausi suæ originis obliti exierunt aperto illis ad exi-
tum diuinitus mari vt mundum castigarent. Ad Meridianam eo-
rum partem est Catainorum regnum præstantissimum totius orbis
Seribus respondens, & clarum quum aliis rebus, tum maximè ciui-
tatibus maximis Cambalu, Catai, & Quinsai. Illac transit ferè Para-
disi terrestris (quatenus coniecturis ibi creditur) Meridianus in ortu
Syriæ ad 90. gradus videlicet positus.

De Aria, Paropamisadis Dranginana, Ara-
chosa, Gedrosia, duabus Indiis, Si-
narum regione, & Taprobana
insula.

Sequuntur nationes à Macedonibus, duce Alexan-
dro, Philippi filio, lustratæ, alioqui non vsque adeò Nona Asiatica-
bula.
celebres.

Aria à Septentrione habet Margianam ac Bactra,
ab occasu Parthiam ac Carmaniam desertam, à Meri-
die Drangianam, ab ortu Paropamisadas. in ea est Ale-
xandria, ab ipso Alexandro ædificata.

Paropamisada ab occasu habent Ariam, à Septentrio-
ne Bactra, ab ortu Indiam cis Gangem, à Meridie Ara-
chosiam. Nomen habent a monte Paropamiso, qui ipsis

E 2 imminet

imminet à Septentrione ad Sofim & Narsinge regem pertinet hæc prouincia.

Drangiana ab occasu habet Carmaniam desertam, à Septentrione Ariam, ab ortu Arachosiam, à Meridie Gedrosiam.

Arachosia terminatur ab occasu Drangiana à Septentrione Paropamisadis, ab ortu India cis Gangem, à Meridie Gedrosia. In hac quoque Alexandria est.

Gedrosia terminatur ab occasu Carmania altera, à Septentrione Drangiana ac Arachosia, ab ortu India cis Gangem, à Meridie Oceano Indico Meridionali. Hactenus Ptolemæi libri sexti regiones dictæ sunt, sequuntur nunc libri septimi. Guzrat hodie dicuntur initiati Brahmanum ritu ita, ut à carnibus & vino maxima illorum pars abstineat.

Decima Asia
tabula.

India cis Gangem habet ab occasu Paropamisadas, Arachosiam & Godrosiam, à Septentrione Imaum montem, iuxta superiacentes Sogdianos ac Sacas, ab ortu Gangem fluuium, ac alteram trans Gagem Indiam, à Meridie Indicum Oceanum. In hac Indus maximus est fluuius à quo India nomen habet. Item Nagara, quæ & Dionysiopolis, & Nyssa apud authores, non longè ab Arachosia vrbs. Hæc natio ingens est, quæ uno nomine nulla maior.

Ad Calecutiorum promontorium est prouincia Malabar aut Malaur, intra autem, Narsinga regnum permaximū. Bengala regnum est in hac parte clarissimum. Arabes vocant regnum Sin. Nunc Pegu & Malaca vltra est China in ditione Cataienfium. sed quam tamè ob Moluccas insulas adeūt Lusitani. ad hunc vsque locum vix venit post tres menses classe magni Cham Cublai conductus Marcus Paulus vsque ad Iauam insulam maximā quæ Mollucarum facile princeps est. Vnde licet sit continua terra ad Septentrionis partes, tamen opus est maximæ

tionem nunc repetita. Columbus Ianuensis propago Iani, primus inuenit has insulas. Aluisius autem Cadamustus Venetus patricius, & Venetorum Gallia genus in Indiam orientalem superato Cornu seu promontorio Hesperio, quod nunc Cap de non dicunt, conduxit Lusitanos primus. Perisse putabatur diluuium penes Platonem, hæc regio quæ nil habet celebrius fluminibus maximis Totonteaco & Maragnone, prouincia Peru & Temistitana vrbe. Angustia siue Isthmus Parias & Arabicus facerent circuitum orbis breuissimum si semel scinderentur, perfoderentur ue. Terra Aulonis, Florida, Francesca, & Britannorum sequitur littora, ubiuis auro copiosa præterquam inter Cannibales in America. Patet autem nouus orbis à polo in polum continuè præterquã ubi frangitur semel in freto Martini Bohemi, ad 55. gradum ultra æquatorem, qua ad circumdandum orbem transiit Magaglanes, qui inde ad Mollucas iter fecit.

Consideratio vniuersi.

Quum Deus mundum hominis causa condiderit, in ipso autem mûdo ultra æquatorem nil planè sit terræ præter Africa & America iuga ultraquatoria & aliquot insulas, iure merito quis credat fuisse magis causa nostri creatum mundum, quàm eorum qui nobis opponuntur nomine. Nam tota terra habitabilis est ferè citra æquatorem ad nostrum polum. Quum itaque in nostra habitabili sit humani generis habitatio constituta, sicut ibi piscium, non potest dubitari quin quum primus intellectus numerator in homine primo cõspexit Solem, ille ad nos in æquinoctio positus accederet, ad naturæ opes nobis excitandas. Sol itaque

F erat

crat in primo signo, Luna autem in septimo. Et quia mēsis septimus erat primus ante legem scriptā, Moses iussus est utriusque anni caput in verno æquinoctio ea de re ponere. Nam & Iudæi obstinati, & reformati in Christianismo seruant vnā & Lunarem, & Solarem annum. Solarē, eo quòd opus est ante omnia scire Solis introitum in signū primum, priusquā possis statuere quodnā sit Plenilunium proprius post Æquinoctium. Et ea de re Iudæi obstinati tertio quoque anno habēt interiectitium mensem vnum 33. dierum, seu ex ter 11. diebus quibus solaris annus lunarē excedit. compositum, ut ad coniunctionem luna primo signo veniat redeant. In festis mobilibus lunaris annus, in fixis seruetur solaris. Licet itaque Iudæi in septimo mense nuncupant caput anni, tamen quum non possit esse anni caput nisi tertio die à pascha, id est, si pascha fuerit die Martis, opus est septimo post mense die Iouis fieri Ros hassana: sic & nos utrunque annum sed semel inceptum seruamus, nisi quia dici potest lunaris, quum à pascha supputatur, eo quòd dominica proxima post exactam decimamquartam luna diem faciētes pascha obseruamus annum à luna. Sic ex vniuersa terra cognitione confirmatur Ecclesie sententia, & temporis radix ostenditur, & diuersa de hac re sententia conciliantur. Ideo Capiti præest signum primum æquinoctij videlicet verni à quo sunt adhuc nouē ferè menses fœlicis habitationis, quum à septimo mense supersint vix tres, ad hyemem. Hoc dixi quia loci ratio dat temporis principium. Principium enim dici debet ratione habitus aut accessus, non contra.

De ratione autem anni ad suos limites priscos reducendi sit hæc observatio, quia sola sine tumultu Calendarium corrigitur. Annus Naturæ siue civilis incipiat ab incremento dierum cum Capricorno siue decimo signo, & singulis mensibus triginta adscribantur dies, etiam ipsi purificatorio siue secundo, & sic erūt 360. dies. In Ianuario autem unus ob solstitium, in Aprili alter ob vernū æquinoctium, in Iulio Sextiliæ unus, ob alterum seu æstiuum solstitium. In Octobri aut ob Autūnale æquinoctiū est quartus adponendus. Nouēbri autem etiam unus. sic sunt cōpleti quinq; dies, Quarto autē quoq; anno in fine Decēbris addendus erit intercalatorius, qui & bisultimus dicetur. Centesimo autem atque sexto quoque anno ipsi Februario ad Iubilæi notam addetur unus bisultimus aut æquatorius. Et sic in æternum unā pergant & mēsum & signorum principia. Annus autē gratiæ siue mixtus aut Lunæ affinis, semper erit solidus secundū terminos Dionysij, obseruādo ab octaua tertij mensis civilis siue Martij vsque ad quintā quarti civilis siue primi Religiosi, quæ fuerit prima Luna ad mobilium festorū positionem. Est autē aureus numerus quinq; terminis deducendus inferius, & 300. quoque anno instaurandus, ut dies Lunæ primæ vbiuis consistat. Sunt enim nunc quinque dies erroris, qui sunt hoc pacto tollēdi. Ianus pater noster sic ab ortu mundi liberati constituerat, unde eius nomini dandum est anni principium secundum incrementa naturæ, & Mosis Christoque secundum gratiæ instauracionem in mediocritate consistentem & rerum omnium æquatricem.

F I N I S.

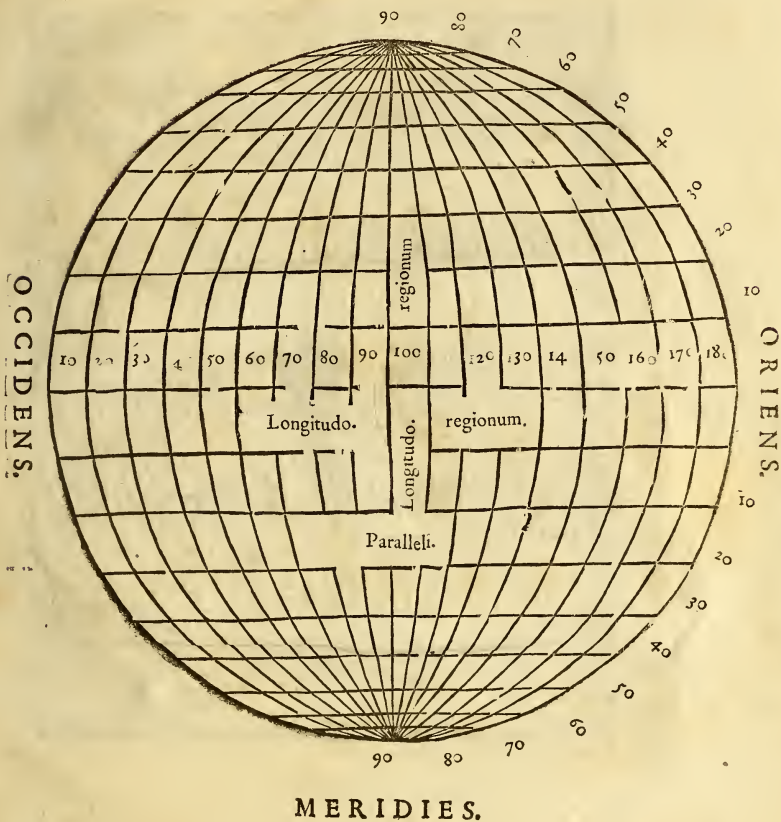
F 2

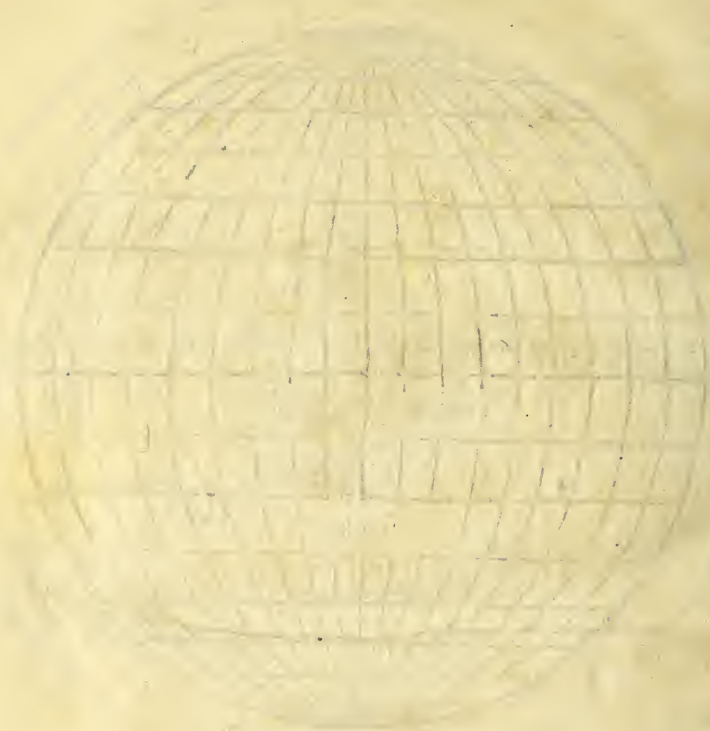
Vniuersi orbis figura quatuordecim Sferis, quatuor ele-
 mentorum, & decem cælorum sic habet.

Longitudo autem & latitudo simul coniunctæ sic habent.

SEPTENTRIO.

[Faint, illegible text at the top of the page, possibly a title or header.]

[Faint, illegible text at the bottom of the page, possibly a signature or date.]

à Paris ce 12 Mars 1637

Gaspard Philippot de La Hampe

P 112
1887

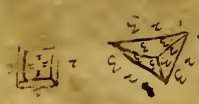
88-22
E563
P857d

48K568

11397.

A. h.

7662695
 52525
 38
 10
 1202025
 24+0
 42
 3005
 78225
 12625

128
 32
 10
 8
 4
 2
 10

1817
640
670
700
800
900
1000
1100
1200